

មនុស្ស
ជាមួយ
នឹង
ការងារ

អង្គការសហប្រជាជាតិ

កម្ពុជា

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់
និង តាមនេម

សហការជាមួយអង្គការសហប្រជាជាតិ

មនុស្សជាមួយនិមិត្តការ

~α~α~α~α~α~

មនុស្សអត់ការងារជាមនុស្សអន់ ជាមនុស្សច្រមុះ ប៉ុន្តែ បើមានការងារអាក្រក់ ទុច្ចរិតទៅវិញនោះ ជាមនុស្សគម្រក់ តែម្តង ដេកលក់វិញប្រសើរជាង ។

ការងារបែងចែកមនុស្សលោកឱ្យខ្ពង់ខ្ពស់ ឬថោកទាប ដូច្នេះសូមមនុស្សលោកទាំងឡាយ ខំប្រឹងប្រែងលះបង់នូវការងារ ណាដែលសៅហ្មង ដើម្បីឱ្យខ្លួនឯងបានសណ្តករឬត្រូវផុតអំពី ភាពនៃបុគ្គលថោកទាប ហើយខំប្រឹងប្រែងព្យាយាមក្នុងការងារ ណាដែលបរិសុទ្ធ ប្រាសចាកទោស ឱ្យបានទៅជាមនុស្សឧត្តុង្គឧត្តម ខ្ពង់ខ្ពស់ រស់នៅដោយក្តីស្ងប់ រីករាយជានិច្ច ដោយមកអំពីបាន ពិចារណាឃើញអំពើបរិសុទ្ធរបស់ខ្លួនឯង ។

មនុស្សយើងត្រូវតែយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះ

ការងារ ជាពិសេសគឺការងារដែលខ្លួនឯងកំពុងធ្វើ បើការងារនោះ ប្រាសចាកនូវទោសហើយ ទោះជាការងារអ្វីក៏ដោយ កុំឱ្យមើល ងាយថា អន់ឬថោកទាបឱ្យសោះ ត្រូវចេះស្រឡាញ់ការងារនោះ

ព្រោះមិនមានអ្នកណាម្នាក់គាំទ្រយើងឱ្យខ្ពង់ខ្ពស់ ក្រៅអំពីខ្លួនឯង ដែលគោរពនូវការងាររបស់ខ្លួនឡើយ ។ ការងារអ្វីក៏ដោយ ក៏ត្រូវ ចាប់ផ្តើមពីដំបូងទៅដែរ ហើយរាល់ការងារទាំងអស់ វាតែងតែ មាននូវឧបសគ្គមករារាំងជាធម្មតា ប៉ុន្តែថា បើមានការព្យាយាម និង សេចក្តីអត់ធន់ហើយ ការងារនោះរមែងបានសម្រេច មាន លទ្ធផលល្អគួរជាទីគាប់ចិត្ត ផ្ទុយមកវិញ មនុស្សដែលមិនយកចិត្ត ទុកដាក់ក្នុងការងាររបស់ខ្លួន មិនខុសអំពីមនុស្សដែលអត់ការងារ ឡើយ ហើយមិនយូរប៉ុន្មាន អ្នកនោះនឹងទៅជាមនុស្សបាត់បង់ នូវការងារ ក្លាយទៅជាមនុស្សពិការទាំងដែលនៅមានអរិយវៈ គ្រប់គ្រាន់ ខ្លាចលំបាកហើយខ្ជិលមិនព្យាយាម មិនរួចអំពីសេចក្តី លំបាកឡើយ ខ្វះខន្តិសេចក្តីអត់ធន់ ការងារមិនបានល្អ ខ្វះការតស៊ូ ការងារមិនសម្រេច រវល់តែរឿងស្នេហា កាន់ការងារធំមិនបាន ព្រោះសេចក្តីប្រហែសធ្វេស ការងារដែលចេះស្អាត់ហើយនោះ ត្រឡប់ទៅជាបរាជ័យដូចបុគ្គលល្ងង់ខ្លៅ ។

ការងារមានតម្លៃចំពោះមនុស្សនៅត្រង់ណា?

ទ្រព្យសម្បត្តិជាលទ្ធផលរបស់ការងារក៏ពិតមែនហើយ ប៉ុន្តែទ្រព្យ សម្បត្តិមិនមែនអាចជួយឱ្យមនុស្សអស់ការសៅហ្មងបានឡើយ

Document Produced by deskPDF Unregistered :: <http://www.docudesk.com>

បើបាត់បង់ស្មារតី បុរសស្រីនឹងដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មងដោយសារ ទ្រព្យសម្បត្តិនោះឯង សូមមនុស្សទាំងអស់គ្រប់គ្នា កុំធ្វើការងារ ដើម្បីបានទ្រព្យសម្បត្តិតែម្យ៉ាងឱ្យសោះ តែត្រូវធ្វើការងារដើម្បី រំដោះខ្លួនឯងឱ្យរួចអំពីការសៅហ្មង ប្រៀបបីដូចពពួកប្រេតដែល សុំឱ្យញាតិធ្វើបុណ្យឧទ្ទិសឱ្យ ដើម្បីខ្លួនបានរួចអំពីទីដីថោកទាប ដូច្នោះឯង នេះជាតម្លៃនៃការងារ ដែលមានសម្រាប់មនុស្សគ្រប់ គ្នា យើងអាចធ្វើបុណ្យឧទ្ទិសឱ្យដល់ប្រេតជាញាតិ សុំឱ្យពួកប្រេត ជាញាតិ រួចចាកអំពីទីបំរុងដែលបានទៅកើតជាប្រេតនោះ ប៉ុន្តែ សូមមនុស្សលោកកុំភ្លេចធ្វើបុណ្យឧទ្ទិសឱ្យខ្លួនឯង ដើម្បីខ្លួនឯង បានរួចអំពីមនុស្សប្រេតក្នុងជាតិនេះផង ។ អ្នកដទៃធ្វើល្អមកលើ យើង គឺ វាល្អពិតហើយ ប៉ុន្តែមិនមែនជាអំពើល្អរបស់យើងឡើយ មនុស្សមិនមាននូវអំពើល្អខ្លួនឯង មិនអាចជួយខ្លួនឯងបានទេ ទាំងអ្នកដទៃក៏មិនអាចជួយបានដែរ ។ គុណតម្លៃនៃការងារ មនុស្សគ្រប់គ្នាត្រូវសិក្សាស្វែងយល់ឱ្យបានប្រាកដច្បាស់ បើពុំ ដូច្នោះទេ ប្រាកដជាយល់ថាការងារបំរើតណ្ហា ជាការងារមាន តម្លៃទៅវិញ ។

ដើម្បីឱ្យបានត្រាស់ដឹងជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះបរមពោធិ-

សត្វបានធ្វើការងារច្រើនណាស់ ទាំងបីតនៅក្នុងពេលវេលាដ៏យូរ អង្វែងក្រែលែង គ្រប់ការអស្ចារ្យនៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ គឺ ជាលទ្ធផលនៃការងារដែលព្រះអង្គបានធ្វើ កាលដែលព្រះអង្គនៅ ជាព្រះពោធិសត្វនៅឡើយ ។ ក្នុងពេលនេះយើងមិនអាចធ្វើជា ព្រះពុទ្ធទៅបានទេ ប៉ុន្តែយើងអាចធ្វើនូវការងារ ដែលការងារនោះ អាចជួយឱ្យយើងបានដល់នូវឋានៈដែលយើងត្រូវការ ។

នៅក្នុងលោកនេះ មិនមានអ្វីដែលយើងបានមកដោយ ឯងៗ ដែលមិនមែនជាលទ្ធផលនៃការងាររបស់ខ្លួនឯងនោះទេ គ្រាន់តែថា ការងារនោះ មានការងារខ្លះយើងបានធ្វើហើយក្នុង ជាតិនេះ និងមានការងារខ្លះទៀត យើងបានធ្វើអំពីជាតិមុនមក ការយល់ដឹងអំពីលទ្ធផលនៃការងារយ៉ាងនេះ រមែងកាត់បន្ថយនូវ តណ្ហា ដែលតែងប្រាថ្នាក្នុងវត្តទាំងពួងមិនមានទីបំផុតនោះ ឱ្យថយ កម្លាំង ហើយបានញ៉ាំងសេចក្តីសន្តោសឱ្យចំរើន ព្រោះហេតុតែការ បានយល់ដឹងនោះឯង ។

សេចក្តីសុខរបស់មនុស្សរៀបរយចំណាត់ថ្នាក់និងប្រយោជន៍
ការងារប្រាសចាកនោស សេចក្តីសុខព្រោះមានទ្រព្យសម្បត្តិ ប្រើប្រាស់ បរិភោគមិនអស់ មិនចេះខ្វះ ប៉ុន្តែបើប្រៀបជាមួយនឹង

ការងារប្រាសចាកទោសវិញ សេចក្តីសុខដែលជាប់ទាក់ទងជាមួយ នឹងទ្រព្យសម្បត្តិ មានទំហំតូចជាសេចក្តីសុខតិចតួចទេ ចំណែក ការងារប្រាសចាកទោសវិញនោះ នាំមកនូវសេចក្តីសុខដ៏ទូលំ ទូលាយ ទាំងដែលជាសេចក្តីសុខបរិសុទ្ធឡើយ ។ សូមមនុស្ស លោកទាំងឡាយ នាំគ្នាគោរពបូជានូវការងារប្រាសចាកទោស ត្រូវរក្សាខ្លួនដោយខ្លួនឯង កុំព្រោះតែប្រាក់ព្រមលក់ខ្លួនឱ្យថៅកែ បាប ពោលគឺហ៊ានធ្វើការងារប្រកបដោយទោសនោះឱ្យសោះ ។ ការងារប្រាសចាកទោសគឺជាព្រះមួយអង្គ គង់នៅជួយថែរក្សា ចំពោះមនុស្សណា ដែលធ្វើការងារប្រាសចាកទោសនោះឯង ។ ការងារប្រាសចាកទោស ជាអ្នកបង្កើតមនុស្សលោកគ្រប់គ្នា ព្រម ទាំងពពួកទេវតាទាំងអស់ផងដែរ ។ ការងារប្រាសចាកទោស បានជួយមនុស្សដែលបំរុងធ្លាក់នរកទៅហើយនោះ ឱ្យបានជា ទេវតាវិញ ។ ការងារប្រាសចាកទោសគឺជាកំពង់ទឹក ដែលសំរាប់ ចុះទៅលាងបាប ។

អំពីការងាររបស់ព្រះព្រហ្មវិញ្ញាណ ទ្រព្យសម្បត្តិ

ដែលបានមកអំពីការងារប្រាសចាកទោស មនុស្សយើងមិនត្រូវ ធ្វេសប្រហែសឡើយ មិនមែនមិនឱ្យអស់ទេ ប៉ុន្តែត្រូវអស់ក្នុង

ហេតុដែលគួរ ហើយចាំបាច់ត្រូវតែឱ្យអស់ទៀតផង ហេតុដែលគួរ មាន ៤ប្រការគឺ :

១- ចិញ្ចឹមជីវិតខ្លួនឯង ចិញ្ចឹមមាតាបិតា បុត្រភរិយា ទាសកម្មករ អ្នកដែលមកអាស្រ័យជាមួយនិងញាតិមិត្ត ឬអ្នក ដទៃណាៗដែលខ្លួនសមគួរនឹងចិញ្ចឹម ឱ្យបានឆ្អែត រស់នៅជាសុខ សម្រាន្ត ។

២- ចាយវាយប្រើប្រាស់ដោយការឆ្លាតឃ្លាស ដើម្បីជួយ ខ្លួនឯងឱ្យផុតអំពីរឿងអន្តរាយ មានការអន្តរាយព្រោះភ្លើង ព្រោះ ទឹក ព្រោះចោរជាដើម បានសេចក្តីថា ចាយទ្រព្យដើម្បីការពារ ទ្រព្យ ។

៣- ចាត់ចែងជួយសង្គ្រោះញាតិ សម្រាប់ទទួលភ្ញៀវ សម្រាប់ធ្វើបុណ្យឧទ្ទិសដល់អ្នកស្លាប់ ឧទ្ទិសដល់ទេវតា និងចាត់ ចែងជួយប្រទេសជាតិទៀតផង ។

៤- បរិច្ចាគធ្វើទានឱ្យដល់សមណព្រាហ្មណ៍ ជាការបរិច្ចាគ ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ព្រោះបូជាគុណមានសីលគុណជាដើម ដែលគុណនេះ មានអំណាចអានុភាពដ៏ក្រៃលែង អាចញ៉ាំងមនុស្សធម្មតាម្នាក់ ឱ្យបានទៅជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ឬព្រះបច្ចេកពុទ្ធ ជាបុគ្គលបរិសុទ្ធ

ផុតលោក ។

ការងារចាត់ចែងថាយវាយនូវទ្រព្យសម្បត្តិ ប្រព្រឹត្តទៅសមគួរតាមហេតុយ៉ាងនេះ ទ្រព្យសម្បត្តិនោះឈ្មោះថាអស់ទៅដោយប្រពៃ ។ ត្រូវប្រយ័ត្នការពារទ្រព្យសម្បត្តិ កុំឱ្យវិនាសដោយសារការប្រព្រឹត្តនូវអបាយមុខ ៨ប្រការគឺ :

- ១- លេងស្រី
- ២- លេងទឹកស្រវឹង សេពគ្រឿងញៀនផ្សេងៗ
- ៣- ដើរស៊ីថាយសប្បាយក្នុងការបរិភោគ ជាអ្នកលេងស៊ី
- ៤- លេងល្បែងស៊ីសង ល្បែងភ្នាល់ផ្សេងៗ
- ៥- ត្រាច់ទៅតាមច្រកល្អកឃើងៗនៅពេលយប់
- ៦- ដើរមើលមហោស្រពល្បែងរាំរាំរែកឃើងៗ
- ៧- ប្រកបរបរឃើងៗនូវសេចក្តីខ្ជិល
- ៨- សេពគប់បាបមិត្ត ។

អបាយមុខទាំងអស់ មិនមែននាំឱ្យវិនាសតែទ្រព្យសម្បត្តិទេ វាថែមទាំងបញ្ចុះតម្លៃនៃជីវិតរបស់ខ្លួន និង គ្រួសាររបស់ខ្លួន កាត់បន្ថយនូវស្មារតីដែលជារបស់មានតម្លៃបំផុតសម្រាប់ជីវិតមនុស្សទៀតផង ។

អបាយមុខជាខ្លោងទ្វារនៃនរក ជាមេរោគ ជាបាបមិត្ត ដឹកនាំឱ្យធ្វើការងារប្រកបដោយទោស ជាប្រធាននៃសេចក្តីវិនាស គ្រប់យ៉ាង តាមពិតមនុស្សយើងមិនគួរបៀតបៀនខ្លួនឯងឡើយ ព្រោះមិនមានអ្នកណាជាទីស្រឡាញ់របស់យើង ជាងខ្លួនយើងទេ មិនមានអ្នកណាជួយយើង ឱ្យដូចជាខ្លួនឯងឡើយ បើខ្លួនឯងមិនជួយខ្លួនឯងហើយ ព្រះណាក៏ជួយយើងមិនរួចដែរ ។

អំពីការខ្វះសេពគប់មិត្ត មិនសេពគប់នឹងបាបមិត្ត បើសេពគប់ ត្រូវសេពជាមួយបណ្ឌិត ប៉ុន្តែសូមប្រយ័ត្នកុំឱ្យបាបមិត្តក្លាយជាសត្រូវ បើនៅតែមានសូមចៀសឱ្យឆ្ងាយ បើចៀសមិនផុតត្រូវមានស្មារតីគ្រប់ពេល ។ ត្រូវរៀនឱ្យស្គាល់មនុស្សដែលមិនមែនជាមិត្ត គ្រាន់តែជាមិត្តប្លម ការងារនេះសំខាន់ណាស់ កុំប្រហែសឱ្យសោះ មនុស្សដូចម្តេចទើបជាមិត្តពិតប្រាកដ ព្រោះមនុស្សខ្លះជាមិត្តក្នុងរោងស្រា ខ្លះទាល់តែមានការពឹងពាក់ទើបមករាក់ទាក់ហៅយើងថាមិត្តៗ មនុស្សខ្លះហៅយើងថាសម្លាញ់ចំពោះមុខ ប៉ុន្តែក្រោយខ្លួនចង់អាយាតព្យាបាទ ច្រណែន ចង់ឱ្យយើងវិនាសទ្រព្យ គាប់ចិត្តនិងយើងធ្លាក់បុណ្យធ្លាក់ស័ក្តិ ។

α បុគ្គលដែលជាមិត្តគិតយកតែប្រយោជន៍ខ្លួន១ បុគ្គល

ដែលជាមិត្តល្អតែសំដី១ បុគ្គលដែលនិយាយចាក់បណ្តោយឱ្យគាប់
ចិត្ត១ បុគ្គលដែលជាមិត្តសម្លាញ់ក្នុងផ្លូវវិនាស១ បុគ្គលទាំង៤ពួក
នេះ យើងត្រូវដឹងថា មិនមែនជាមិត្តពិតប្រាកដទេ គ្រាន់តែជាមិត្ត
ប្លម ហើយគប្បីចៀសវាងឱ្យឆ្ងាយ ដូចជាអ្នកដំណើរចៀសវាងផ្លូវ
ដែលប្រកបដោយភ័យដូច្នោះ ។

I- បុគ្គលដែលជាមិត្តពិតយកតែប្រយោជន៍ខ្លួន មាន

លក្ខណៈ ៤ យ៉ាងគឺ ៖

១. អញ្ញទតុហរោ ហោតិ គិតចង់បានអ្វីៗអំពីមិត្តតែ
ម្យ៉ាង ដោយសេចក្តីថា ជាអ្នកមានដៃទទេមកកាន់ផ្ទះរបស់
សម្លាញ់ ហើយពោលសរសើររបស់នេះ របស់នោះ ដែលជាសម្បត្តិ
ទ្រព្យរបស់សម្លាញ់ ឬក៏និយាយថា មានអ្នកដទៃសរសើរយ៉ាងនេះ
យ៉ាងនោះ ជួនកាលក៏ចាប់កាន់បបោសអង្កែល ស្ទើរសុំស្ទើរមិនសុំ
រហូតទាល់តែបានសម្រេចសមតាមបំណង ។ មនុស្សណាដែល
ហៅយើងថាមិត្តៗ ប៉ុន្តែចង់តែបានសម្បត្តិទ្រព្យរបស់យើង
មនុស្សនោះជាមិត្តប្លម មិនមែនជាមិត្តពិតប្រាកដទេ បើយើង
ឱ្យព្យាយាម ថ្ងៃក្រោយសុំត្រង់ៗតែម្តង មនុស្សនេះឱ្យមិនចេះគ្រប់
ទេ ថ្ងៃណាឈប់ឱ្យ គេដើរនិយាយប្រាប់គេឯងថាយើងអាក្រក់

ចិត្តមិនបាន ខ្លះកាយរឿងនេះរឿងនោះសម្បុយឈ្មោះយើង
នេះហើយទោសរបស់ **អភិជ្ឈា** យើងវិញក៏អញ្ជឹងដែរ ត្រូវការពារ
ឱ្យណាស់ ចំពោះអភិជ្ឈានេះ ព្រោះវាអាចឱ្យយើងលួចប្រាក់គេ
ទាំងដែលមិនដឹងថាខ្លួនឯងជាចោរទៀតផង ។

២. អប្បេន ពហុមិច្ឆតិ ប្រាថ្នាចង់បានរបស់ច្រើនៗអំពី
សម្លាញ់ ដោយគ្រាន់តែឱ្យអ្វីៗដល់សម្លាញ់បន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះ គឺ
យករបស់តូចទាក់យករបស់ធំ ។

៣. ភយស្ស កិច្ចំ ន ករោតិ មិនជួយធ្វើកិច្ចការសម្លាញ់
នៅពេលដែលសម្លាញ់មានភ័យ មនុស្សរបៀបនេះ គឺទាល់តែមាន
វិបត្តិអ្វីមួយខ្លួនឯង ទើបរត់មកជួយធ្វើកិច្ចការងារឱ្យយើង មិន
មែនជួយដោយស្មោះ ស្រឡាញ់យើងទុកជាមិត្តពិតប្រាកដនោះ
ទេ ។

៤. សេវតិ អត្តការណា សេពគប់មិត្តព្រោះហេតុតែ
ប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួន មនុស្សរបៀបនេះ មិនឃើញគុណតម្លៃនៃចិត្ត
សប្បុរសរវាងគ្នានិងគ្នាទេ គេមករាប់អានយើងព្រោះយើងមាន
លុយ ឬអ្វីៗដែលគេចង់បានអំពីយើងតែប៉ុណ្ណោះ ។

ការងារជ្រើសរើសមិត្ត ជួនកាលមួយជីវិតរកមិត្តពិត

ប្រាកដតែម្នាក់មិនបានផង មានមិត្តខ្លះតណ្ហាក្រាស់ក្បត់ចិត្តយើង ប៉ុន្តែវាអាចមកអំពីខ្លួនយើងផងដែរ ដែលរកមនុស្សល្អមកធ្វើជា មិត្តមិនបាន ព្រោះមានយាទយើងវាអន់ពេក ដូច្នេះដើម្បីកុំឱ្យខក ខានមិនបានមិត្តល្អ ត្រូវអធិដ្ឋានចិត្តខ្លួនឯង យកកុសលធម៌ជាមិត្ត ដោយការប្រព្រឹត្តជួយខ្លួនឯង បើយើងប្រព្រឹត្តល្អជាប់លាប់ហើយ បាបមិត្តរមែងឃ្នាតឆ្ងាយអំពីយើង ម្តងម្នាក់ៗ ទីបំផុតយើងនឹង បានមិត្តដ៏ល្អជាពុំខាន ក្នុងសេចក្តីនេះសំខាន់គឺជួយខ្លួនឯងជាមុន សិន ។

II- បុគ្គលដែលជាមិត្តល្អតែសំបើ មានលក្ខណៈ ៤ យ៉ាងតែម្នាក់ :

១. អតីតភេន បដិសន្ធិភិ មិត្តទទួលរាក់ទាក់ដោយរបស់ ដែលអស់ទៅហើយ មនុស្សប្រភេទល្អតែម្នាក់ តែចិត្តមិនប្រាកដ ឃ្លេងឃ្លោងពុតត្បុត និយាយបោកបញ្ឆោត មនុស្សពួកនេះចេះ សង្គ្រោះយើងចំពោះតែរបស់ដែលអស់ទៅហើយតែប៉ុណ្ណោះយ៉ាង នេះថា «ទាល់តែថ្ងៃហ្នឹងទើបសម្លាញ់ឯងមក ម្សិលម៉្លៃម៉េច ក៏មិនមក ខ្ញុំខំតែរៀបចំទុកដាក់ស្រូវអង្ករ ផ្លែដូងផ្លែខ្នុរ រើសសុទ្ធ តែសម្រាំងៗល្អៗ ទុកឱ្យសម្លាញ់ឯងហ្នឹងណា ហើយម៉េចក៏មិន

ឆាប់មក ចំជាសិយមែនសម្លាញ់ឯងនេះ ព្រោះចែដន្យអី ទើបតែ ម្សិលមិញហ្នឹង គេចេះតែមកអង្វរសួររកទិញពេក ភ្នាក់លក់អស់ ទៅ» ។

២. អនាគតភេន បដិសន្ធិភិ មិត្តទទួលរាក់ទាក់ដោយ របស់ដែលមិនទាន់មានមក មនុស្សរបៀបនេះ តែងតែសន្យាថា នឹងឱ្យ ប៉ុន្តែគេចេះមានល្បិចលេបពាក្យលេបសម្តី គេមិនបាន ឱ្យតម្លៃជីវិតរបស់គេនៅលើការងាររក្សាពាក្យសម្តីឡើយ មិន មែនបានសេចក្តីថា គេមិនស្រឡាញ់ខ្លួនរបស់គេនោះទេ ប៉ុន្តែនេះគឺ មកអំពីខ្លះការចេះដឹងរបស់គេហ្នឹងឯង មនុស្សនេះយកជាការពុំ បានឡើយ ខ្មោចកណ្តុរប្រសើរជាងមនុស្សនិយាយកុហកបោក ប្រាស់ បើយើងយកវាទៅកប់ក្នុងដីចំការ ។

៣. និរត្តភេន សង្គណ្ហាភិ សង្គ្រោះដោយអំពើមិនជា ប្រយោជន៍ មនុស្សល្អតែសម្តី និយាយអ្វីៗយកគាប់យកគួរ ប៉ុន្តែ ខ្លឹមសារចាញ់ក្អាតយំតាមវាលស្រែសន្ទូង ស្រូវបែកគុម្ព វាព្រមរំ ពីរោះជាង ព្រោះថាមនុស្សរបៀបនេះ បើគេនៅលើផ្ទះ រួចហើយ យើងក៏ទៅដល់ គេហៅយើងដោយពាក្យរាក់ទាក់ដូច្នេះថា «យីអើ! សម្លាញ់ទេតើ ចូរឡើងមកសម្លាញ់ ចូរអង្គុយទីនេះចុះ

ម៉េចទៅសម្លាញ់ភ្នែកបានប៉ុន្មានស្រែហើយ ? គ្នាឡើយធូរកម្លាំង ច្រើនណាស់ ដោយសារបានអាត្រាក់ទ័រមួយហ្នឹងមក សម្លាញ់ អើយ សម្លាញ់ឯងហ្នឹង បើបានតែមួយគ្រឿងសម្រាប់ភ្នែកចំណាប់ តែម្តង នៃសម្លាញ់! បើគ្នាមានពីរគ្រឿង គ្នាឱ្យទៅសម្លាញ់ឯង មួយគ្រឿង មែនណា ឱ្យវាណាណីម្តង » ទីបំផុតយើងអត់ដដែល យើងកាន់តែដឹងថា អ្នកដែលអាចជួយយើងបានពិតប្រាកដ គឺខ្លួន យើងហ្នឹងហើយ ដូច្នោះមានតែយើងកុំខ្ជិល ប្រឹងប្រែងធ្វើការងារ គាំទ្រនូវការងាររបស់ខ្លួន មានតែការងាររបស់ខ្លួនយើងទេដែល សង្គ្រោះយើងបានពិតប្រាកដ ត្រូវចេះមានអំណត់កុំមើលងាយ ការងាររបស់ខ្លួនឯងថាអន់ ហើយទៅសរសើរតែការងាររបស់ អ្នកដទៃនោះ តាមពិតជីវិតយើងរស់សព្វថ្ងៃ ដោយសារតែ ការងាររបស់យើងប៉ុណ្ណោះ សេចក្តីនេះមិនខុសអំពីម៉ែយើងចិញ្ចឹម យើង ចំណែកម៉ែអ្នកដទៃចិញ្ចឹមអ្នកដទៃ ទោះជាម៉ែអ្នកដទៃ នោះមានសម្បត្តិទ្រព្យច្រើនរាប់កោដិយ៉ាងណាក៏ដោយ តែយើង មិនត្រូវតិះដៀល ម៉ែយើងដែលក្រីក្រនោះទេ ព្រោះថាយើងបាន រស់ដោយសារម៉ែកំសត់របស់យើងជាអ្នកចិញ្ចឹម ។

៤. បច្ចុប្បន្នសុ កិច្ចេសុ ព្យសនំ ទស្សតិ កាលកិច្ច

ទាំងឡាយ កើតឡើងភ្លាមៗ ក៏សម្តែងអាងរបស់ខ្លួនខាត ។

មនុស្សនេះយើងពឹងពាក់អ្វីយកជាការពុំបានឡើយ ប៉ុន្តែ គេបានសម្តីណាស់ ដោយសារយើងធ្លាប់ជួយគេច្រើន គេនិយាយ សូមទោសយើង គេថា « សូមទោសចុះសម្លាញ់អើយ រទេះគ្នា នោះវាបរលែងកើតទៅហើយ ស្តាយមែនទែន បើនៅប្រើកើត នោះ គ្នាមានទៅកំណាញ់អី គ្នាគិតថាធ្វើវាដែរណា ប៉ុន្តែមួយថ្ងៃជា មួយថ្ងៃវាចេះតែរវល់ » នេះបើយើងមានការប្រញាប់ចង្រៃខ្លីរទេះ របស់មិត្តប្អូមនោះ ។

អំពីមិត្តល្អតែសំដីនេះ វាមានលក្ខណៈយ៉ាងណាមួយក្នុង លក្ខណៈ ៤ យ៉ាង ដូចបានរៀបរាប់ហើយ ពោលគឺចិត្តមិនស្មោះ មិនត្រង់តាមពាក្យសម្តី តាមពិតមានមនុស្សច្រើនណាស់ ដែល មានចិត្តស្រកេកស្រកាកទៅដោយល្ងិច មានបំណងបំភ្លេចគុណគឺ សេចក្តីល្អរបស់អ្នកដទៃ ប៉ុន្តែគេមានពាក្យសម្តីជារនាំងបិទបាំងខ្លួន របស់គេ ដោយគេចូលចិត្តនិយាយលើកដើងលើកដៃ សរសើរ បញ្ជោរចំពោះមិត្តភក្តិ យើងត្រូវតែប្រយ័ត្នឱ្យណាស់ចំពោះមនុស្ស ដែលមិនមានចិត្តស្មោះត្រង់ចំពោះយើង គេអាចបោកយើងប្រើឱ្យ ធ្វើការងារប្រកបដោយទោសបាន បើយើងមិនបានពិនិត្យឱ្យដិត

ដល់ យើងអាចរងគ្រោះបានគ្រប់ពេលវេលា បើយើងមិនបាន
ប្រយ័ត្ន ជូនកាលពាក្យសម្តីដែលយើងបាននិយាយ វាអាចជា
ចំណុចខ្សោយរបស់យើង ត្រូវប្រយ័ត្នកុំអាងទុកចិត្តអ្នកនេះអ្នក
នោះ ហើយចេះតែពិនិយាយមិនគិត ម្យ៉ាងទៀតបើមានគេបបួល
យើងឱ្យធ្វើការងារអ្វីៗ បើមានមន្ទិលសង្ស័យក្នុងការងារនោះ
ត្រូវរកអ្នកដទៃទៀតដែលយើងទុកចិត្តជាងគេ ពិគ្រោះពិភាក្សាឱ្យ
បានច្រើននាក់ ជាពិសេសគឺមាតាបិតារបស់យើង កុំធ្វើអ្វីស្រេច
តែចិត្តឱ្យសោះ ព្រោះមនុស្សចាស់ៗគាត់មានការពិសោធន៍ច្រើន
ជាងយើងដែលនៅវ័យក្មេង យើងត្រូវបន្ទាបខ្លួនទទួលយកពាក្យ
ប្រៀនប្រដៅអំពីមនុស្សចាស់ កុំអាងខ្លួនឯងបានរៀនសាលាច្រើន
ជាងគាត់ ហើយមើលងាយចំណេះដឹងរបស់គាត់ តាមពិតកូនប្រុស
ស្រីត្រូវសូមពាក្យទូន្មានប្រៀនប្រដៅ អំពីមាតាបិតាដ៏ដូនដីតាឱ្យ
បានច្រើនបំផុត នៅពេលដែលយើងចូលទៅបំរើគាត់ មានពេល
ច្របាច់ដៃច្របាច់ជើងជូនគាត់ជាដើមនោះ ព្រោះគាត់ស្រឡាញ់
យើងដោយស្មោះ ហ៊ានប្តូរជីវិតចំពោះយើងទៀតផង ។

III-បុគ្គលដែលជាចិត្ត និងយាយចាក់បណ្តោយឱ្យតែ

គាប់ចិត្ត មានលក្ខណៈ៤យ៉ាងដូចនេះគឺ:

១-បាបកម្មវិស្ស អនុជានាតិ យល់ព្រមឱ្យមិត្តធ្វើបាប
មនុស្សណាដែលអនុញ្ញាតឱ្យយើងធ្វើនូវបាបកម្ម មានការសម្លាប់
សត្វជាដើម ដើម្បីផ្តាច់ចិត្តយើង ក៏ដូចជាអនុញ្ញាតឱ្យយើងទៅ
កើតក្នុងឋាននរក ប្រេតអីចឹងដែរ ។

ពាក្យសរសើរនៅក្នុងលោកមានច្រើនណាស់ ហើយវាជា
គ្រឿងនាំឱ្យស្រវឹង នាំឱ្យវង្វេងដៃក្រៃលែងទៀតផង មានមនុស្ស
ច្រើនណាស់ដែលស៊ីជោរ ទីបំផុតត្រូវបរាជ័យក្នុងការងាររបស់ខ្លួន
ព្រោះខ្លួនឯងមានចំណុចខ្សោយ ។ តាមពិតមនុស្សយើងមិនមែន
ល្អបរិសុទ្ធដោយសារពាក្យសរសើរ ឬពាក្យបញ្ជោរទេ ពិតមែនតែ
មានពេលខ្លះ បានធ្វើឱ្យយើងមានកម្លាំងចិត្តខ្លាំងក្លាក្នុងការងារ
ដោយសារពាក្យសរសើរក៏ដោយ ប៉ុន្តែដែលយើងជាមនុស្សល្អ
បរិសុទ្ធពិតនោះ គឺព្រោះយើងមានការងារប្រាសចាកទោសឯណោះ
ទេតើ មិនមែនដោយសារគេថាយើងល្អ យើងក៏ល្អតាមគេថានោះ
ទេ បើមនុស្សអាក្រក់ឬល្អតាមតែពាក្យរបស់អ្នកដទៃ សូម្បី
ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធក៏មិនផុតពីការសៅហ្មងដែរ តែនេះពុំមែនដូច្នោះ
ឡើយ មានតែការងារប៉ុណ្ណោះដែលរៀបចំមនុស្សឱ្យជាបុគ្គលសៅ
ហ្មង ឬបុគ្គលបរិសុទ្ធ ។

២. កល្យាណកម្មិស្ស អនុជានាតិ យល់ព្រមឱ្យមិត្ត ធ្វើនូវអំពើល្អ ការយល់ព្រមនេះមិនមែនដោយចិត្តសប្បុរស ក្នុង នាមជាមិត្តចិត្តល្អនោះទេ បើជាមិត្តពិតជាអនុគ្រោះយើងមែន មិនមែនពេលខ្លះព្រមឱ្យយើងធ្វើបាប ដោយមិនបានហាមឃាត់ នោះឡើយ ។

យើងត្រូវតែប្រយ័ត្នឱ្យណាស់ ចំពោះមនុស្សខ្លះដែល និយាយចាក់បណ្តោយ គេមិនមានគំនិតចង់ឱ្យយើងចំរើននោះទេ គេមានតែត្រេកអរនៅពេលណាដែលយើងធ្លាក់ដុនដាប ចំពោះ មិត្តប្អូនគេមានចិត្តគិតប្រឡងប្រណាំងជាមួយយើងជានិច្ច នៅ ពេលដែលយើងមានលំនឹង ឬកំពុងចំរើនគេមិនចោលយើងទេ គេ ពឹងយើងលិទ្ធផលលិទ្ធដើង នៅពេលណាដែលយើងចុះខ្សោយឬ មានសេចក្តីប្រមាទភ្នាំងភ្នាត់បន្តិចបន្តួចនៅក្នុងការងារ គេជួយ ច្រានយើងដោយពាក្យសរសើរ ក្នុងគោលបំណងកុំឱ្យយើងមើល ឃើញនូវការប្រហែសធ្វេសរបស់យើង លុះដល់កំហុសយើងកាន់ តែច្រើន ដើម្បីជួយជំនះរបស់គេមកលើយើង គឺគេដើរឱ្យប្រាប់ អ្នកដទៃ នូវអ្វីៗដែលជាសេចក្តីប្រមាទធ្វេសប្រហែសរបស់យើង ថែមទាំងប្រមូលរឿងអាស្រូវមិនពិតផ្សំបញ្ចូលទៀតផង គឺដល់

ពេលដែលគេចាក់យើងឱ្យខ្ចាត ដើម្បីគេបានកន្លែងនោះ ព្រោះគេ ឃ្លានយូរហើយ ។

មានបុគ្គលខ្លះមិនហ៊ានហាមឃាត់យើងដែលធ្វើនូវអំពើឆ្គាំ ឆ្គង ប៉ុន្តែមិនប្រាកដជាយល់ព្រមឱ្យយើងប្រព្រឹត្តនោះឡើយ មក អំពីគេខ្លាចយើងខឹង ខ្លាចយើងស្អប់គេ បានជាគេមិនហ៊ានឃាត់ គេអាចធ្វើជាមិត្តល្អបាន បើគេព្យាយាមដឹកនាំឱ្យយើងស្តាប់ធម៌ រៀនធម៌ គេសរសើរយើងក្នុងផ្លូវល្អ ក្នុងគោលបំណងឱ្យយើងមាន នូវស្មារតីវៀរចាកអំពើសៅហ្មងដោយខ្លួនឯង ។

មនុស្សមានច្រើនប្រភេទណាស់ ប៉ុន្តែការជ្រើសរើសមិត្ត មិនមែនជាការផ្សងព្រេងដូចចាក់ឆ្នោតទេ គឺត្រូវតែសិក្សាអំពី លក្ខណៈមនុស្សឱ្យបានច្បាស់ តាមដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ សំដែង តាមពិតព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាកល្យាណមិត្តមួយព្រះអង្គដ៏ កំពូលក្រៃលែង ជាមួយនឹងពុទ្ធបរិស័ទយើង ការប្រព្រឹត្តព្រហ្ម- ចរិយធម៌បានសម្រេចទាំងមូល ដោយអាស្រ័យព្រះអង្គជា កល្យាណមិត្ត ប៉ុន្តែសេចក្តីនេះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ត្រាស់សំដែង ឱ្យយើងមាននូវកល្យាណមិត្ត តាមដានពិនិត្យការប្រព្រឹត្តរបស់ យើងរាល់ថ្ងៃ ខុសឬត្រូវយ៉ាងណាៗឱ្យហ៊ានជួយថាជួយប្រាប់ ព្រម

ទាំងនៅរួមសុខទុក្ខទៀតផង ។

មនុស្សល្អកម្ររកបានណាស់ មនុស្សល្អធ្វើអាក្រក់បាន ដោយលំបាកក៏ពិតមែន ប៉ុន្តែមនុស្សអាក្រក់ធ្វើអាក្រក់បានដោយ ងាយ ថែមទាំងមិនចេះឆ្កែតក្នុងការធ្វើនូវអំពើអាក្រក់នោះទៀត ផង ដូចជាមិត្តប្អូមផ្នែកខាងនិយាយចាក់បណ្តោយក្នុងលក្ខណៈ ប្រការទី៣ បានដល់ :

៣. សម្មុទស្ស វណ្ណំ ភាសតិ និយាយសរសើរមិត្តតែក្នុង

ទីចំពោះមុខ មនុស្សយើងបានដឹងអំពីចំណុចទន់ខ្សោយរបស់ មនុស្សផងគ្នា ទើបនិយមយកពាក្យសរសើរមកធ្វើជាឧបករណ៍ ប្រើប្រាស់ សម្រាប់ទាក់យកផលកម្រៃ ឬសម្រាប់ផ្តល់រំលឹកទៀត ផង ដូចជាពាក្យសរសើរនៃមនុស្សដែលជាមិត្តប្អូម ពាក្យសរសើរ នោះវាជាគ្រឿងស្រវឹង ឬវាជាគ្រឿងបំពុលរបស់គេ មនុស្សយើង ដែលមិនបានយកចិត្តទុកដាក់ពិចារណាឱ្យបានដិតដល់ ក៏រមែង បរិភោគនូវគ្រឿងស្រវឹង ឬគ្រឿងបំពុលនោះ ដោយពុំដឹងខ្លួន ពោលគឺវង្វេងភ្លេចសតិ ។

មនុស្សយើងខំប្រឹងធ្វើល្អ ដោយការចំណាយធនធានឱ្យ ទៅជាទាន ឬក៏ការខ្វះខាតផ្សេងៗជាដើម លុះដល់មានអ្នកដទៃ

រំលឹកឈ្មោះសរសើរ ក៏ភ្លេចនឹកជ្រះថ្លាចំពោះកុសលធម៌ ដែលជា កល្យាណមិត្ត ជាគុណដ៏ប្រសើរពិតៗ ដោយមកអំពីរវល់តែត្រេក អរពេញចិត្តនឹងខ្លួនឯងដែលគេសរសើរ ចំពោះមុខមហាជន មាន ពេលខ្លះទៀត គេសរសើរប៉ុណ្ណឹងមិនគ្រប់ល្អមទេ ចង់ឱ្យគេនឹក សរសើរបន្ថែមទៀត ក៏បានពោលថា «កុំចាំបាច់សរសើរខ្ញុំអី» គឺ ចង់ឱ្យគេស្លេចថា ខ្លួនឯងមិនចេះស៊ីជោរឡើយ ។

ការលិចលង់ផ្សេងខ្លួនក្នុងពាក្យសរសើរ ត្រូវបានបាត់បង់នូវ គំនរហុណ្ណកុសលអស់ច្រើនណាស់ គឺកុសលគ្រប់កាលទាំងបី (មុនធ្វើ កំពុងធ្វើ ធ្វើរួចហើយ) ទាំងការតាំងចិត្តក៏មិនបានស្តុះចុះ សិប្បឱ្យណែននៅក្នុងហុណ្ណកុសលពិតប្រាកដទៀតផង វាមិនត្រឹម តែជាមេរោគបំផ្លាញសុខភាពផ្លូវចិត្ត បញ្ចុះកម្លាំងរបស់ហុណ្ណ កុសលប៉ុណ្ណឹងទេ ការវង្វេងនឹងពាក្យសរសើរ នាំឱ្យមនុស្សលោក ជួយខ្លួនឯងមិនរួចអំពីរណ្តៅលាមកគឺអំពើទុច្ចរិតទៀតផង ។ ភិក្ខុ ត្រូវទោសបារាជិកហើយ នៅហ៊ានបន្តខ្លួនធ្វើជាសង្ឃ ព្រោះខ្លាច បាត់បង់នូវពាក្យសរសើរនិងកិត្តិយសជាដើម មិត្តក្បត់មិត្ត សិស្ស ក្បត់គ្រូ ប្តីប្រពន្ធក្បត់គ្នា ។ល។ ព្រមដោយបាបកម្មផ្សេងៗ ទៀតមានបាណាតិបាត (សម្លាប់សត្វមានជីវិត) ជាដើម គឺមួយ

ចំណែកចំពោះចង់បានមុខមាត់ កិត្តិយស កេរ្តិ៍ឈ្មោះ និង ពាក្យ
សរសើរ មានខ្លះរហូតដល់ទៅបោកប្រាស់ប្រាក់គេ ដើម្បីយកមក
កសាងវត្តនៅស្រុករបស់ខ្លួនឯងក៏មានដែរ ។

ពាក្យសរសើរគឺជាមាត់ជ្រោះដ៏អិលមួយកន្លែង វាងាយ
នាំឱ្យធ្លាក់បាក់កស្លាប់ណាស់ ចំពោះបុគ្គលដែលគ្រាន់តែប្រយ័ត្ន
ល្មមៗនោះ ព្រោះហេតុដូច្នោះ ទើបយើងត្រូវប្រយ័ត្នឱ្យមែនទែន
ចំពោះមនុស្សដែលជាមិត្តប្អូន គេសរសើរយើងឃើញនៅចំពោះ
មុខតែប៉ុណ្ណោះ ។

៤. បរមុខស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ ពោលទោសមិត្តក្នុង
ទីកំបាំងមុខ គេមិនមានចិត្តអាណិតមេត្តាយើងឡើយ គេបានផ្សែ
ផ្សំរឿងនេះបន្តិចរឿងនោះបន្តិច ស្មានខ្លះប្រហែលខ្លះ ពិតខ្លះ មិន
ពិតខ្លះ ក្នុងការនិយាយអំពីយើងជាមួយនឹងអ្នកដទៃ ។

គួរនឹករលឹកដល់ទឹកចិត្តឪពុកម្តាយ គាត់ពោលស្តីថាឱ្យកូន
ចៅ ទូន្មានប្រៀនប្រដៅឃើញជាដាច់ខាត ប៉ុន្តែទោះគាត់ដឹងនូវកំហុស
ខុសឆ្គាំឆ្គងរបស់យើងជាកូនយ៉ាងណាៗ ការនេះគាត់មិនដើរ
និយាយប្រាប់គេប្រាប់ឯង អំពីអ្វីដែលជារឿងមិនល្អរបស់កូនគាត់
ទេ គាត់ពិតជាបិទបាំងណាស់ បើសិនជារឿងហ្នឹងវាធ្ងន់ធ្ងរពេក

អ្នកដទៃក៏បានដឹងខ្លះដែរនោះ គាត់ក៏និយាយដែរ ប៉ុន្តែបន្តិច
បន្តួចប៉ុណ្ណោះ នៅពេលដែលមានគេសាកសួរបញ្ជាក់រឿងនោះៗ
ថែមទាំងសម្តែងទឹកចិត្តកង្វល់ ភ័យព្រួយចំពោះកូនរបស់គាត់
ទៀតផង មិនមែននិយាយដោយសប្បាយរីករាយនូវទោសកំហុស
របស់យើងដែលជាកូនរបៀបដូចមិត្តប្អូននោះទេ ដូច្នោះមាតាបិតា
គឺជាមិត្តជិតដិត ស្និទ្ធស្នាល ប្រកបដោយការតស៊ូនិងការលះបង់ដ៏
ធំធេង ចំពោះបុត្រធីតា ។

ការនិយាយអំពីទោសកំហុសរបស់អ្នកដទៃ មិនមែនសុទ្ធ
តែមិនល្អទាំងអស់នោះទេ បើយើងនិយាយដោយស្មារតី មិនបៀត
បៀនអ្នកដទៃ មិនដើម្បីលើកតម្កើងខ្លួនឯង គឺនិយាយដោយ
កុសលចិត្តពិតៗ ក្នុងន័យដើម្បីឱ្យអ្នកស្តាប់កុំធ្វើតម្រាប់តាម ការ
និយាយដោយចិត្តគំនិតបែបនេះជាការប្រពៃ សេចក្តីនេះ សូម្បី
យើងនិយាយអំពីគុណអ្នកដទៃពិតៗក៏មិនប្រាកដថាសុទ្ធតែល្អនោះ
ទេ ព្រោះវាអាចជាពិសពុល ដោយអំណាចចិត្តអកុសលនាំឱ្យ
និយាយ ដូច្នោះរឿងនេះយើងគ្រាន់តែចាំទុកថា « បុគ្គលពោលមាន
ការសំឡឹងទោសអ្នកដទៃជាកម្លាំង បណ្ឌិតមានការមិនសំឡឹង
ទោសអ្នកដទៃជាកម្លាំង អ្នករៀនច្រើនមានការពិចារណាជា

កម្លាំង អ្នកស្ងប់រម្ងាប់មានសេចក្តីអត់ធន់ជាកម្លាំង » ។

IV- បុគ្គលដែលជាចិត្តសំឡាញ់ក្នុងផ្លូវវិសាស ចាត

លក្ខណៈ ៤ យ៉ាងគឺ :

១- សុរាមេរយមជ្ជប្បមានដ្ឋានានុយោគេ សហាយោ ហោតិ ជាសម្មាញ់ក្នុងកិរិយាប្រកបរឿយៗ នូវការផឹកទឹកស្រវឹង គឺសុរាមេរយដែលជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ ពិតជាលំបាកលះ មែនហើយ ចំពោះអ្វីដែលធ្លាប់ជាប់ចិត្ត ធ្លាប់ញៀន ធ្លាប់ញ៉ាំម ប៉ុន្តែក្នុងលោកនេះបើមានការលះបង់នូវអ្វីៗបានដោយធូរៗនោះ ការព្យាយាមក៏មិនមានតម្លៃអ្វីដែរ ។

ស្មារតីជារបស់មានតម្លៃណាស់ គឺជាកូនសោសម្រាប់ចាក់ យកនូវស្នូលពិតប្រាកដ មិនមែនគ្រាន់តែសរសេរពាក្យថា «ស្នូល ផ្លាស្ទិក» ដាក់មុខផ្ទះ ហើយស្នូលចេះតែកើតមាននោះឡើយ តាម ពិតមនុស្សម្នាក់ៗអាស្រ័យសេចក្តីមិនប្រមាទ មាននូវសតិសម្ប- ជញ្ជូន ទើបអាចនាំមកនូវស្នូលឱ្យខ្លួនឯងនិងអ្នកដទៃទៅបាន ដូច្នេះ បើយើងពិតជាស្រឡាញ់ខ្លួន និងសង្គមគ្រួសាររបស់ខ្លួន ព្រមទាំង ប្រជាពលលោកផង យើងត្រូវខិតខំថែរក្សាឱ្យមុតមាំក្រៃលែង នូវស្មារតីរបស់ខ្លួនឯង ថែមទាំងប្រឹងប្រែងក្នុងការបំប៉នឱ្យរីក

ចំរើនឡើងផង **គុណតម្លៃរបស់មនុស្សដែលប្រសើរជាងសត្វ តិរិច្ឆាន ហោយអាស្រ័យស្មារតី ។**

២- វិកាលវិសិខាថរិយានុយោគេ សហាយោ ហោតិ ជាសម្មាញ់ក្នុងការប្រកបរឿយៗនូវការត្រាច់ទៅតាមច្រកល្អក ខុសកាល មានមនុស្សចូលចិត្តដើរលេងយប់ ទោះបីយប់ជ្រៅក៏នៅ តែដើរ មិនរក្សាផ្ទះសំបែងទ្រព្យសម្បត្តិ មិនរក្សាប្រពន្ធកូន សូម្បី ខ្លួនឯងក៏ឈ្មោះថាមិនចេះស្រឡាញ់ខ្លួន ជួនកាលដើរទៅប្រទះ ចោរ ឬជួបសត្រូវ ម្យ៉ាងទៀត ធ្វើឱ្យអ្នកស្រុករង្សៀស ព្រោះនឹក ថាជាចោរដើរលួចប្លន់ពេលយប់ ជួនកាលជាន់ដានចោរត្រូវគេ ចោទប្រកាន់ ។

បើបណ្ឌិតដឹងថាខ្លួនជាទីស្រឡាញ់របស់ខ្លួនហើយ ត្រូវតែ ប្រឹងប្រែងថែរក្សាខ្លួនឯងឱ្យបានល្អ ការថែរក្សាខ្លួន មិនមែនស្ថិត ស្ថានខ្លួន ឬពូនសម្លក្នុងបន្ទប់លើវិមានប្រាសាទនោះទេ ការបំពេញ សេចក្តីល្អ អប់រំគុណធម៌ សន្សំសំចៃកម្លាំងឱ្យបានរឹងប៉ឹង ដើម្បី ប្រកបការងារដែលប្រាសចាកទោស ឈ្មោះថាជាការគ្រប់គ្រងថែ រក្សាខ្លួន ។

តណ្ហារបស់បុគ្គលណាដែលទ្រុស្តស៊ីល មានមារយាទ

អាក្រក់ រមែងគ្របសង្កត់នូវបុគ្គលនោះឯង ប្រៀបដូចជារំលឹកជ្រៃ ដែលរូបវិតដើមឈើដទៃក្នុងព្រៃភ្នំ បុគ្គលនោះមិនខុសអំពីចោរ ដែលបំណងប្រាថ្នានឹងធ្វើនូវសេចក្តីវិនាសឱ្យដល់អ្នកដទៃឡើយ ប៉ុន្តែក្នុងសេចក្តីនេះ បុគ្គលនោះគឺជាចោរដែលធ្វើនូវសេចក្តីវិនាស ឱ្យដល់ខ្លួនឯង ។

៣. សមជ្ជាភិចរណេ សហាយោ ហោតិ ជាសម្ពាញ់ ក្នុងកិរិយាដើរមើលល្បែងមហោស្រព រូប សម្លេង ក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈជាអន្ទាក់នៃសេចក្តីស្លាប់ សត្វលោកគ្រប់គ្នាប្រឹងប្រែង ការពារវិបត្តិភយន្តរាយ ការពារនូវសេចក្តីស្លាប់កុំឱ្យរាប់មកដល់ ខ្លួន ប៉ុន្តែសត្វលោកស្លាប់រាប់ដងមិនអស់ ក៏ព្រោះតែតណ្ហានៃ ខ្លួនឯង សត្វលោកពិតជាក្បត់ជាមួយនឹងខ្លួនឯងប្រាកដមែន ។

មនុស្សយើងមិនមែនបានជាមនុស្សល្អឯងទេ គឺត្រូវ អាស្រ័យការអប់រំកាយ អប់រំវាចា អប់រំចិត្ត ការអប់រំនេះក៏កុំ ចូលចិត្តយល់ថាងាយៗឱ្យសោះ ត្រូវដុសខាត់កិលេសរឿយៗ ដោយមានជំនឿមុតមាំក្នុងការដឹកនាំរបស់អ្នកប្រាជ្ញ ឧស្សាហ៍ខ្លី ឃ្មាតសង្វាតសូត្ររៀន មានការមិនធ្វេសប្រហែសដោយស្មារតី ប្រុងប្រយ័ត្ន កុំឱ្យបោះជំហានទី១ចូលក្នុងផ្លូវខុស បើបានជ្រុល

ជ្រួសប្រញាប់ដកថយ មានការបង្អាតចិត្តឱ្យបានស្ងប់រម្ងាប់ក្នុងកិច្ច ការងារ និងមានវិជ្ជាជីវិតឃើញទោសកាមគុណ ។

ក្នុងសាច់រឿងកុនល្ខោនល្បែងរហ័ មានការដឹកនាំអប់រំតិច តួចណាស់ ដើម្បីឱ្យអ្នកមើលបានជាមនុស្សល្អនោះ ប៉ុន្តែក្នុងកិច្ច ការមើលមហោស្រពនេះ វាបានជំនួសមកវិញនូវការខាតបង់ពេល វេលាសម្រាប់ធ្វើកិច្ចការងារល្អៗ អាចជាការខាតបង់នូវទ្រព្យ សម្បត្តិ ជាពិសេសវានាំបណ្តាលឱ្យមានចិត្តរាយមាយ រវើរវាយ ក្នុងរឿងកាមគុណ រីករាយភ្លើតភ្លើន រហូតដល់ហ៊ានប្រព្រឹត្តនូវ អំពើសៅហ្មងច្រើនយ៉ាងទៀតផង ព្រោះបាត់បង់ស្មារតី ។

កូនប្រុសស្រីគួរមានកម្មវិធីសិក្សាអប់រំ ដោយការទទួល យកនូវឱវាទល្អៗ ចំណេះដឹងនិងបទពិសោធន៍ក្នុងឆាកជីវិត អំពី មាតាបិតា ជីដូនជីតា ក្នុងពេលសម្រាកអំពីការងារពេលថ្ងៃ ឬ ជាពិសេសនៅពេលបរិភោគអាហារល្អាចរួច នេះជាប្រពៃណីអំពី បុរាណមក ឯការមើលល្បែងរហ័កុនល្ខោនជាប្រក្រតី ទូរទស្សន៍ ជាប្រចាំរាល់រាត្រី បន្តភាគរឿងនេះរឿងនោះ ដោយមិនចូលចិត្ត ចំពោះកម្មវិធីអប់រំផ្សេងៗ វាជាការបំផ្លាញខ្លួនឯង ធ្វើឱ្យទន់ ខ្សោយនូវស្មារតី ខាតបង់កម្លាំងសម្រាប់ធ្វើការងារនៅពេលថ្ងៃ

ដាច់នូវប្រពៃណីដែលកូនប្រុសស្រីត្រូវប្រាស្រ័យសន្ទនាជាមួយ
ចាស់ទុំ នៅពេលល្ងាចឬព្រលប់ៗដែលត្រូវជួបជុំគ្នា ។

៤. ជូតប្បមាទដ្ឋានានុយោគេ សហាយោ ហោតិ
ជាសម្ពាញ់ក្នុងកិរិយាប្រកបឃើយៗនូវល្បែងភ្នាល់ ដែលជាទីតាំង
នៃសេចក្តីប្រមាទ អ្នកលេងឈ្នះរមែងមានព្យែរ អ្នកលេងចាញ់
រមែងសោកស្តាយ ក្តៅក្រហាយដេកជាទុក្ខ អ្នកលេងល្បែង
និយាយអ្វីៗទឹកមាត់មិនប្រែ ដោយសេចក្តីថា គេមិនយកជាការ
ព្រោះថាខ្លួនគឺជាអ្នកលេងល្បែង ម្យ៉ាងទៀតបញ្ចុះតម្លៃក្រុម
គ្រួសារ ដោយលំបាកក្នុងការស្តីដណ្តឹងកូនអ្នកដទៃ ឬអ្នកដទៃមិន
មកស្តីកូនរបស់ខ្លួន ព្រោះគេគិតថាជាពូជអ្នកល្បែង ណាមួយត្រូវ
ទទួលការមើលងាយអំពីញាតិមិត្ត ទាំងទ្រព្យសម្បត្តិក៏ត្រូវវិនាស
ដោយអាស្រ័យល្បែងនោះៗ ។

អ្នកលេងល្បែងងាយបាត់បង់នូវគុណធម៌ណាស់ គេហ៊ាន
បោកប្រាស់ ហ៊ានប្រព្រឹត្តចោរកម្ម ហ៊ានសម្លាប់មនុស្ស ហ៊ានផិត
ក្បត់ ។ល។ គេហ៊ានលក់នូវសុភមង្គលក្នុងក្រុមគ្រួសារ ឱ្យទៅវង់
ល្បែង ឬប្រពន្ធលែងលះគ្នា ។

ការងារដែលគួរធ្វើ គេលះបង់ចោល ចំណែកការងារដែល

មិនគួរធ្វើ គេបែរជាប្រព្រឹត្ត ព្រោះវិបត្តិនូវស្មារតីដោយអាស្រ័យ
ល្បែង ។

សេចក្តីមិនប្រមាទ ជាផ្លូវនៃសេចក្តីមិនស្លាប់ សេចក្តី
ប្រមាទជាផ្លូវនៃសេចក្តីស្លាប់ អ្នកដែលមិនប្រមាទហើយ ឈ្មោះ
ថាមិនស្លាប់ អ្នកដែលប្រមាទហើយ ទុកដូចជាបុគ្គលដែល
ស្លាប់ទៅហើយ តាមពិតមនុស្សប្រមាទស្តុយជាងខ្លោចស្លាប់
ព្រោះសាកសពគ្រាន់តែមិនមានវិញ្ញាណអាស្រ័យនៅប៉ុណ្ណោះ ឯ
បុគ្គលមាននូវសេចក្តីប្រមាទវិញនោះ មិនមានវិញ្ញាណជាកុសល
ពិតមែន ប៉ុន្តែនៅមានចិត្តសន្តានបាប វិញ្ញាណជាអកុសលជា
មនុស្សខ្លោច ស្តុយអសោចបញ្ចាសខ្យល់ ។

យសស័ក្តិរមែងចំរើនកើតមានដល់បុគ្គលដែលមានសេចក្តី
ព្យាយាម ប្រឹងប្រែង មាននូវស្មារតី មានការងារប្រពៃ ពិចារណា
ហើយទើបធ្វើជាអ្នកសង្រួម រស់នៅប្រកបដោយធម៌ និងជាអ្នក
មិនប្រមាទ ។

សរុបសេចក្តីមក អបាយមុខគ្រប់ប្រភេទណាមួយក្តី
បុគ្គលសេពនូវអបាយមុខនោះៗក្តី សូមបុរសស្រីគេចចៀសវាង ឱ្យ
ដូចមនុស្សដែលខ្លាចខ្លោចលង ហើយគេចចៀសវាងចាកព្រៃខ្លោច

ដូច្នោះដែរ ។

១ មិត្តដែលមានឧបការៈ ១ មិត្តដែលរួមសុខទុក្ខ១
មិត្តដែលប្រាប់នូវប្រយោជន៍១ មិត្តដែលមានការឈឺឆ្កាល១
បណ្ឌិតស្គាល់ជាក់នូវបុគ្គលទាំង៤ពួកនេះថា ជាមិត្តមែនទែន គឺមិន
មែនជាមិត្តប្លមឡើយ ហើយគប្បីចូលទៅអង្គុយជិតស្និទ្ធស្នាល ដូច
ជាម្តាយជាមួយនឹងកូនដែលកើតអំពីផ្ទៃ ដូច្នោះឯង ។

បណ្ឌិតបរិបូណ៌ដោយសីល រមែងរុងរឿងដូចជាភ្លើងឆេះ
សន្ទោសន្ទៅ នៅលើកំពូលភ្នំនាវាត្រីកាលខែរនោច ។ បុគ្គលកាល
សន្សំនូវទ្រព្យសម្បត្តិ រមែងធ្វើទ្រព្យឱ្យជាគំនរ ដូចជាឃុំធ្វើ
សម្បក សន្សំក្បាលទឹក មិនឱ្យខូចពណ៌មិនឱ្យខូចក្លិននៃផ្កាលើ
ឡើយ ដោយសេចក្តីថា សន្សំទ្រព្យដែលបានមកដោយការងារ
ប្រាសចាកទោស មិនបៀតបៀនខ្លួនឯងនិងអ្នកដទៃ ចិញ្ចឹមជីវិត
ដោយប្រពៃ កព្វនូវភោគៈទាំងឡាយ ដូចជាកណ្តៀរកព្វនូវដី
ធ្វើដំបូកដូច្នោះឯង ។

គ្រហស្ថក្នុងត្រកូល គប្បីចែកនូវភោគៈទាំងឡាយជាបួន
ចំណែកគឺ : មួយចំណែកសម្រាប់បរិភោគផង ថាយវាយការពារ
អន្តរាយផង ធ្វើនូវពលីគឺការសង្គ្រោះផ្សេងៗ និងការបូជាគុណ

ទំនុកបំរុងសមណព្រាហ្មណ៍អ្នកមានសីលផង ពីរចំណែកទៀត
សម្រាប់ប្រកបការងារ ធ្វើកសិកម្មឬពាណិជ្ជកម្ម និង មួយចំណែក
ផ្សេងទៀតទុកតម្កល់ការពារអន្តរាយ ក្រែងមានការខាតទុន
ចំពោះមុខរបរពាណិជ្ជកម្ម កសិកម្ម ដែលជាការងារស្វែងរកទ្រព្យ
នោះៗ ។

អ្នកគ្រប់គ្រងផ្ទះជាអ្នកមាននូវមុខរបរ ប្រកបការងារ
ប្រាសចាកទោសទាំងឡាយ សន្សំនូវភោគៈ គប្បីជាអ្នកមានមិត្តល្អ
ដូចតទៅ :

ក/ -មិត្តល្អចំពូកទី I ថាមិត្តមាននូវឧបការៈមានលក្ខណៈ

៤ យ៉ាងគឺ :

១- បមត្តិ រក្ខតិ រក្សាមិត្តដែលធ្វេសប្រហែស មនុស្ស
យើងមានការប្រមាទ ពោលគឺការបាត់បង់នូវសតិជាភ្លើយៗ រហូត
ដល់ទៅមានពេលខ្លះហ៊ានបរិភោគនូវទឹកស្រវឹង បន្ថែមឱ្យខ្លួនឯង
ដែលមានសតិទន់ខ្សោយស្រាប់ទៅហើយនោះ ឱ្យរឹងរឹតតែវិបត្តិ
ស្មារតី លែងដឹងខុសត្រូវអ្វីទាំងអស់ទៀតផង ក្នុងការប្រមាទបែប
នេះ មិត្តមាននូវឧបការៈ រមែងជួយរក្សាការពារ ព្រោះថាបុគ្គល
អ្នកប្រមាទមិនអាចរក្សាខ្លួនឯងបានឡើយ ដូច្នោះទើបយើងត្រូវ

មាននូវមិត្តល្អ មិត្តមានឧបការៈ ។

លោកសេដ្ឋីពិតជាមាននូវអ្វី ដែលអ្នកក្រខ្យត់មិនមាន ប្រាកដណាស់ ប៉ុន្តែសេដ្ឋីអាចមិនមាននូវអ្វី ដែលមនុស្សទីលក្រ មាន ជាពិតប្រាកដផងដែរ ដូច្នេះការចងមិត្ត មិនចំពោះទៅសំដៅ រកតែអ្នកមានទ្រព្យច្រើននោះទេ រឿងសំខាន់នៅលើគុណធម៌ ។ គុណធម៌ឬចិត្តសប្បុរស មិនមែនជារបស់ដាក់លក់ សម្រាប់ឱ្យអ្នក មានប្រាក់ទិញយកនោះឡើយ ព្រោះថាចិត្តសប្បុរសមានតម្លៃ ជាងមានប្រាក់ទាំងអស់ ទាល់តែបុគ្គលអប់រំនូវគុណធម៌ឱ្យច្រើនៗ ទើបអាចមានទៅបាន នូវចិត្តសប្បុរសនេះ ។

២. បមត្តស្ស សាបតេយ្យ រក្ខតិ រក្សាសម្បត្តិរបស់ មិត្តដែលធ្វេសប្រហែស មិត្តមាននូវឧបការៈ បានគិតថា សម្លាញ់ របស់យើងបានចេញទៅក្រៅផ្ទះ មានការធ្វេសប្រហែសចោលផ្ទះ សម្បែង ទ្រព្យសម្បត្តិទឹកនៃផ្ទះ ម្ល៉ោះហើយរបស់នោះៗវាអាច បាត់បង់ទៅដោយប្រការផ្សេងៗបាន លុះគិតដូច្នេះហើយ ក៏ទៅ កាន់ផ្ទះសម្លាញ់ ដើម្បីគយគន់ឬឃ្នាំចាំមើលថែទាំរក្សានូវផ្ទះ សម្បែង ឬ ទ្រព្យសម្បត្តិទាំងឡាយទាំងពួងនោះ ។

ការថែរក្សាទ្រព្យសម្បត្តិ វាជាការងារមួយចាំបាច់ ទោះ

ជាត្រូវចំណាយទុនខ្លះក៏ដោយ ព្រោះការគង់វង់នៃទ្រព្យសម្បត្តិ គឺជាការជំនឿរសម្រាប់ឈានឡើងទៅរកអ្វីមួយ ដែលខ្លួនឯងចង់ បាន ប៉ុន្តែវាក៏ជាមាត់ជ្រោះដ៏រអិលផងដែរ ។

ព្រោះតែប្រហែសជាមួយប្រាក់ មនុស្សខ្លះត្រូវជំពាក់ បំណុលគេសងមិនរួច រហូតដល់ស្លាប់ទៅ ទុកបំណុលឱ្យកូនចៅ ខ្មោចម៉ែឪក្លាយជាសត្រូវរបស់កូនទៀតផង ក្រពះតូចតែមួយ សោះ ដូចម្តេចក៏ត្រូវជំពាក់បំណុលគេច្រើនម៉្លោះ នេះជារឿងគួរ ពិចារណា ។

មនុស្សខ្លះរកតែកូនមួយគ្មាន ប៉ុន្តែលោកលោភលន់គ្មាន ព្រំដែន មិនចេះធ្វើទាន ហាក់ដូចជាទុកចោលទៅជាតិក្រោយ ទៀតអីចឹងឯង ។

ជីវិតនេះកើតមក មិនមែនដើម្បីបានលុយ ឬដើម្បីបាន អ្វីដទៃទៀតនោះទេ តាមពិតជីវិតកើតមកច្រៀសមិនផុតពីស្លាប់ ឡើយ ប្រៀបដូចស្លឹកឈើ ប៉ុន្តែប្រយោជន៍ខ្លីមសារនៃការ បរិភោគអាហារ បន្តការរស់មួយថ្ងៃៗនោះ គឺព្រោះដើម្បីស្វែងរក ការមិនស្លាប់ពិតប្រាកដមួយ បើមិនដូច្នោះទេ វាមិនខុសអ្វីអំពីការ ដែលមនុស្សល្ងង់ ខំប្រឹងដងទឹកដាក់ពាងធុននោះឡើយ គឺវាបានតែ

ការនឿយហត់អត់ប្រយោជន៍ ។

មិនដែលមានអ្នកណាទៅឆោតល្ងង់ ដោយខំប្រឹងជញ្ជូន ពន្លឺថ្ងៃទុកក្នុងផ្ទះ សម្រាប់បំភ្លឺពេលយប់ទៀតនោះទេ ព្រោះផ្ទះ វាមិនចេះទុកដាក់នូវពន្លឺថ្ងៃអ្វីនោះឡើយ តែដល់ពេលយប់វាងងឹត ហើយ យ៉ាងណាមិញ ការងារដែលគេធ្វើនៅពេលមានជីវិតរស់នៅ គេមិនធ្វើដើម្បីសេចក្តីស្លាប់នោះទេ ប៉ុន្តែគេធ្វើដើម្បីឱ្យរួចអំពីជីវិត នេះ ដែលតែងតែកើតស្លាប់នោះឯង ។

ការថែរក្សានូវសម្បត្តិទ្រព្យ សម្រាប់ទំនុកបំរុងឱ្យដល់ ជីវិតគឺការរស់ ពិតជាមានប្រយោជន៍ប្រាកដណាស់ បើជីវិតនេះជា គ្រឿងទ្រទ្រង់នូវសេចក្តីល្អ ការងារជាកុសលនោះ ។

៣. ភិតស្ស បដិសរណំ ហោតិ ជាទីពឹងពំនាក់ជាក់ ប្រាកដ ចំពោះមិត្តនៅពេលមានភ័យ គឺនៅពេលមិត្តមានវិបត្តិភ័យ ព្រួយអំពីរឿងអ្វីមួយ មិត្តដែលមាននូវឧបការៈបានពោលដូច្នោះថា «មិត្តឯងកុំភ័យ កុំព្រួយអ្វីឡើយ កាលបើសម្លាញ់ដូចជារូបខ្ញុំនេះ នៅរស់ មិត្តឯងកុំខ្លាចឱ្យសោះ» ហើយក៏ជួយដោះស្រាយ កម្ចាត់ បង់នូវភយន្តរាយនោះៗបាន ។

ការជួយអ្នកដទៃ មានការជួយមិត្តជាដើម បុគ្គលគប្បីធ្វើ

ដោយរួសរាន់ មិនចាំបាច់រូញរា ដោយរវល់តែគិតថា ក្រែងគេមិន ដឹងគុណយើងនោះទេ តាមពិត ការជួយសង្គ្រោះអ្នកដទៃ គឺជា សក្ការៈសម្រាប់បូជាចំពោះព្រះពុទ្ធ ព្រោះជាការប្រព្រឹត្តតាម ឱវាទរបស់ព្រះអង្គ ម្យ៉ាងទៀតយើងគោរពសេចក្តីល្អនោះៗ ព្រោះសេចក្តីល្អអាចជួយមនុស្សឱ្យរួចផុតចាកទុក្ខបាន បើយើង យល់ដឹងក្នុងសេចក្តីទាំងអស់នេះ ក៏មិនចាំបាច់រវល់ខ្វល់អ្វី អំពី រឿងអ្នកដទៃដឹងឬមិនដឹងនោះឡើយ ហើយថែមទាំងធ្វើដោយ ប្រញាប់ប្រញាល់ទៀតផង ព្រោះថាបើបុគ្គលធ្វើនូវសេចក្តីល្អយឺត ពេក ដូចជាគេដើរតាមផ្លូវដែលរអិលនោះ ឈ្មោះថាទុកឱកាស ឱ្យចិត្តត្រេកអរនឹងបាប ។

សត្វលោកដែលកើតមកហើយ សុទ្ធសឹងតែត្រូវការសេចក្តី សុខ ដូច្នោះបើយើងមិនបានជួយទំនុកបំរុងគេទេ កុំតែបៀតបៀន គេដើម្បីសេចក្តីសប្បាយរបស់ខ្លួន និងក្រុមគ្រួសាររបស់ខ្លួនឱ្យ សោះ ដូចជាការចាប់សត្វយកមកទុកក្រុងក្នុងទ្រុងតូចចង្អៀត ចាប់ត្រី ចាប់បក្សាបក្សី ដើម្បីសេចក្តីសប្បាយកែការអផ្សុករបស់ ខ្លួននោះ វាជាអំពើខ្លះមនុស្សធម៌ មនុស្សយើងមិនគួរលោភលន់ អ្វីពេកពន់នោះទេ ព្រោះថា បានកើតមកជាមនុស្សទៅហើយ គួរ

តែជួយសង្គ្រោះ ចំពោះសត្វលោកដែលមាននូវសេចក្តីទុក្ខលំបាក ជាការជប់លៀងក្នុងជីវិតមង្គល ដែលបុណ្យបានផ្តល់កំណើត ឱ្យ យើងបានកើតមកជាមនុស្ស ។

៤. ឧប្បន្នេសុ កិច្ចេសុ ករណិយេសុ តទ្ធិគុណំ ភោគំ អនុប្បទេតិ កាលបើកិច្ចដែលត្រូវធ្វើ កើតឡើងហើយ តែងជួយ ផ្តល់នូវភោគៈជាទិគុណ ជាងទ្រព្យដែលមិត្តត្រូវការ បើមិត្តត្រូវ ការមួយរយដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហា ក៏ពោលទៅមិត្តសម្លាញ់នោះ ថា «សម្លាញ់អើយ មួយរយវាមិនគ្រប់គ្រាន់ទេ កិច្ចការហ្នឹងនោះ ចូរសម្លាញ់យកពីររយទៅ កុំឱ្យវាផុតងើយ » ហើយក៏បានឱ្យទៅ ដោយចិត្តស្មោះត្រង់ នេះជាលក្ខណៈមិត្តមាននូវឧបការៈ ។

ជីវិតមនុស្សមានតម្លៃជាងប្រាក់មួយរយដុល្លារ ព្រោះជីវិត មនុស្សមិនមែនបានមកដោយការទិញដូរទេ គឺគ្រប់គ្នាដែលបាន កើតជាមនុស្សព្រោះអាស្រ័យបុណ្យ មហាសេដ្ឋី មហាមូលធន ក៏ មិនអាចទិញជីវិតរបស់ខ្លួនទុកនៅឱ្យរស់រហូតបានឡើយ ទោះជា មានសម្បត្តិច្រើនប៉ុណ្ណាក៏ដោយ តែដល់ពេលត្រូវស្លាប់ វាត្រូវតែ ស្លាប់ ដូច្នេះបើយើងមិនបានជួយអ្នកដទៃជាទិគុណទេ ក៏គួរតែ ជួយតាមការស្នើសុំ តែបើមិនបានជួយតាមការស្នើសុំ ក៏កុំតែបៀត

បៀនសម្លាប់គេ ដោយគ្រាន់តែបានប្រាក់កម្រៃប៉ុណ្ណោះ ឬប៉ុណ្ណោះ ទៅ គឺវានៅក្នុងថ្នាក់គ្រាន់បើដែរ មិនមែនថាល្អណាស់នោះទេ ប៉ុន្តែវាមិនបានឈ្មោះថាជាមនុស្សព្រៃផ្សៃ ។

ជីវិតអ្នកដទៃម្នាក់ ពិតមែនតែមិនមែនជាប្រាក់ពីរបីរយ ដុល្លារ ដែលយើងស៊ីឈ្នួលបានមក ប៉ុន្តែជីវិតអ្នកដទៃម្នាក់នោះ គឺ មានតម្លៃសម្រាប់ក្រុមគ្រួសាររបស់គេណាស់ គេស្តាយស្រណោះ យំសោកបោកខ្លួន នៅពេលដែលបុគ្គលណាម្នាក់ ជាទីស្រឡាញ់ របស់គេបានត្រូវបាត់បង់ជីវិត ។ មនុស្សយើងទាល់តែចេះឱ្យតម្លៃ ជីវិតអ្នកដទៃផង ទើបជីវិតរបស់ខ្លួនវាមានតម្លៃ យើងមិនអាច យកឈ្នះអ្នកដទៃដោយសេចក្តីអាក្រក់ អំពើអាក្រក់របស់ខ្លួនឯង បានទេ តាមពិតនៅពេលគំនិតអាក្រក់កើតឡើង ចង់បៀតបៀន អ្នកដទៃនោះ យើងឈ្មោះថាចាញ់ស្រេចបាត់ទៅហើយ ។

ខ/- ចិត្តល្អចំពូកទី II ថាចិត្តរួមសុខទុក្ខមានលក្ខណៈ

៤ យ៉ាងគឺ :

១. គុយ្យមស្ស អាចិត្តតិ ប្រាប់នូវអាចិត្តកំហាំងរបស់ខ្លួនដល់ មិត្ត មនុស្សយើងម្នាក់ៗដែលនៅមានកិលេស គង់ជួបប្រទះនូវ រឿងដែលនាំឱ្យកង្វល់ក្នុងចិត្ត បើយើងលាក់រឿងនោះមិនឱ្យអ្នក

ដទៃជួយដោះស្រាយ វាអាចយើងខ្លួនឯងដោះមិនចេញ មានខ្លះ
ប្រព្រឹត្តអំពើផ្តេសផ្តាសឱ្យដល់ខ្លួនឯងទៀតផង ប៉ុន្តែបើចេះតែ
និយាយប្រាប់ដល់មនុស្សមិនរើសមុខ វាអាចកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរ ដូច្នោះ
ដែលល្អបំផុតនោះគឺមិត្តដែលមានសន្តានចិត្តល្អ មិត្តរួមសុខទុក្ខជា
មួយយើង កាលដែលមិត្តល្អរបស់យើងបានដឹងហើយ គេមិនធ្វើ
ព្រងើយឡើយ គេមានឧបាយដោះស្រាយ និងវិធីល្អលោមចិត្ត
យើងច្រើនយ៉ាង សម្រាប់ឱ្យយើងបាត់ទុក្ខកង្វល់ សប្បាយចិត្ត
ឡើងវិញ ព្រោះហេតុនេះ បើយើងជាមិត្តល្អជាមួយអ្នកណា យើង
ត្រូវប្រាប់នូវអាទិកំបាំងរបស់យើងដល់អ្នកនោះ ។

ការមិនមានរោគជាលាភយ៉ាងប្រសើរ សេចក្តីសន្តោស
តាមមានតាមបានជាទ្រព្យដ៏ប្រសើរ ការស្និទ្ធស្នាលនឹងគ្នាជាញាតិ
ដ៏ប្រពៃ ព្រះនិព្វានជាបរមសុខ ។

ការបានឃើញនូវព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ ជាការប្រពៃ
ការនៅរួមជាមួយព្រះអរិយបុគ្គលទាំងនោះ នាំឱ្យកើតនូវសេចក្តី
សុខគ្រប់គ្រា គ្រប់វេលា បុគ្គលដែលអាចបាននូវសេចក្តីសុខ ជានិច្ច
កាលពិតប្រាកដ ព្រោះមិនបានជួបប្រទះនូវបុគ្គលពាលទាំងឡាយ
ព្រោះថា បុគ្គលដែលត្រាច់រួមគឺសមាគមជាមួយជនពាល រមែង

សោកសៅអស់កាលដ៏យូរអង្វែង ការនៅរួមជាមួយបុគ្គលពាល
ទាំងឡាយ ជាហេតុនាំឱ្យកើតទុក្ខជាប់ជានិច្ច ដូចជាការនៅរួម
ជាមួយនឹងសត្រូវ យ៉ាងនោះដែរ ចំណែកអ្នកមានបញ្ហាមានការ
នៅរួមគ្នាជាមួយអ្នកប្រាជ្ញ រមែងជាសុខ ដូចការសមាគមគ្នានៃ
ពពួកញាតិ អីចឹងដែរ ។

អ្នកទាំងឡាយ ចូរសេពគប់ជាមួយនឹងអ្នកប្រាជ្ញ អ្នកមាន
បញ្ហាជាពហុស្ស្សត ជាអ្នកខ្ចីឃ្មាតក្នុងការងារល្អជាប្រក្រតី មាន
ចរិយាវត្តល្អប្រពៃ ជាព្រះអរិយៈ ជាសប្បុរសមានបញ្ញាឈ្លាសវាង
វៃ ឱ្យបានជាប់លាប់ជាអចិន្ត្រៃយ៍ បីដូចជាព្រះចន្ទដែលត្រាច់ទៅ
តាមផ្លូវ ដែលគេហៅថាផ្លូវនក្ខត្តបូក្ស ដូច្នោះឯង ។

២. គុយ្យមស្ស បរិគុយ្យតិ ជួយបិទបាំងនូវអាទិកំបាំង
របស់មិត្ត មិត្តល្អប្រៀបបីដូចជាសំពត់រុំកាយ ឬប្រៀបដូចជាឪពុក
ម្តាយដែលរក្សាកូនរបស់ខ្លួនយ៉ាងនោះឯង ពោលគឺមានចិត្តស្មោះ
ត្រង់ មិនមានក្នុងផ្សេង ឯក្រៅផ្សេងនោះឡើយ ហើយហ៊ានពោល
ជំទាស់នឹងអ្នកដទៃ ដែលគេនិយាយអ្វីៗអាក្រក់ៗ រឿងនេះរឿង
នោះ ខុសខ្លះត្រូវខ្លះ ដែលជារឿងរ៉ាវផ្ទាល់ខ្លួនរបស់សម្លាញ់ ។

តាមពិតរឿងអាទិកំបាំង មិនមែនសុទ្ធតែរឿងអាក្រក់

ទាំងអស់នោះទេ រឿងល្អក៏មានដែរ ប៉ុន្តែបើជា រឿងបាបកម្ម អំពើខុសឆ្គាំឆ្គងរបស់ខ្លួនឯង គឺខ្លួនឯងមិនត្រូវលាក់ មិនត្រូវបិទ បាំងទុកទេ ព្រោះវានាំឱ្យសៅហ្មងចិត្ត នៅពេលជិតស្លាប់ យ៉ាងហោចក៏ត្រូវប្រាប់ដល់មិត្តរួមសុខទុក្ខរបស់ខ្លួនដែរ តែបើវាជា រឿងរបស់អ្នកដទៃវិញនោះ មិនត្រូវវិជជុះខ្លះកាយ ហែកកេរ្តិ៍ បង្ហាញខ្មាស ដោយចង់ឱ្យអ្នកផ្សេងៗដឹងនោះឡើយ ។

ទោសអ្នកដទៃមើលឃើញបានដោយងាយ សូម្បីតិចតួច ឬតូចតាចក៏ដោយ ឯទោសរបស់ខ្លួនឯងវិញ មើលឃើញដោយ លំបាក ទោះជាកំហុសនោះធំប៉ុណ្ណាក៏មើលមិនឃើញដែរ ព្រោះ ថាបុគ្គលនោះរមែងទម្លាក់ទោសដល់ជនដទៃ ដូចជាគេបាចអង្កាម បញ្ឆោតខ្យល់ យ៉ាងនោះឯង ប៉ុន្តែគេរមែងបិទបាំងនូវទោសរបស់ ខ្លួន ដូចជាព្រានព្រៃ បិទបាំងរាងកាយដោយគ្រឿងបិទបាំង ផ្សេងៗ ក្នុងពេលរង់ចាំចាប់សត្វ ដូច្នោះដែរ ។

៣ អាបទាសុ ន វិជហតិ មិនបោះបង់មិត្តក្នុងគ្រាមាន វិបត្តិ នៅពេលយើងមានភ័យ ឬវិបត្តិធំតូចអ្វីមួយនោះ មិត្តរួមសុខ ទុក្ខមិនលះបង់ចោលយើងឡើយ គឺនៅរាប់អានជាមិត្ត នៅជិតជិត នៅជួយលើកស្ទួយយើង នៅជាទីពឹង បីដូចជាអារវធំក្រាស់ក្នុង

រដូវរងារ ។

រឿងសំខាន់នៅត្រង់ការអប់រំចិត្ត តាមពិត មិនមានអ្វីគ្រប់ គ្រាន់សម្រាប់យើងឡើយ បើយើងមិនរៀនឱ្យចេះគ្រប់ចេះល្អម ទេនោះ ដូចជាទ្រព្យសម្បត្តិជាដើម ទ្រព្យសម្បត្តិដែលប្រសើរពិត មិនមែននៅលើច្រើនឬល្អៗ ចាក់គរយកទៅណាមិនអស់នោះ ឡើយ ប៉ុន្តែបើម្ចាស់ទ្រព្យចេះល្អមតាមមាន តាមបាន ចំពោះ សម្បត្តិដែលបានមកប្រកបដោយធម៌នោះ ទោះជាសម្បត្តិនុះតិច ក៏ដោយ ក៏ឈ្មោះថាជាទ្រព្យដ៏ប្រសើរក្រៃលែង ត្រង់កន្លែងនេះ មិនងាយមនុស្សបានឃើញឡើយ ព្រោះលោភៈច្រើនពេក សម្លឹង ទៅរកតែទ្រព្យសម្បត្តិមាសប្រាក់ច្រើនៗ ទុកឱ្យខ្លួនឯងក្រមួយ ជីវិត មកអំពីមិនចេះគ្រប់គ្រាន់នោះឯង ។

មនុស្សខ្លះមានសម្បត្តិច្រើន ប៉ុន្តែជំពាក់បំណុលគេមិនតិច ឡើយ ជំពាក់ទាំងជីវិតគេទៀតផង ព្រោះហេតុតែមិនចេះ សន្តោសចំពោះទ្រព្យ ល្មោភក្នុងសម្បត្តិ ក៏ប្រព្រឹត្តការកេងប្រវ័ញ្ច កាប់សម្លាប់លួចប្លន់ ។ល។ មនុស្សខ្លះទៀត ដល់ពេលមានបាន មានបុណ្យមានស័ក្តិ ក៏បំភ្លេចមិត្តសម្លាញ់ ដែលធ្លាប់រួមសុខរួម ទុក្ខ ថែមទាំងធ្លាប់មាននូវឧបការៈផ្សេងៗទៀតផងនោះ ចោល

អស់រលីង មនុស្សរបៀបនេះនឹងមានកម្មពៀវ គឺមិនអាចមានមិត្ត
ល្អទៅបានឡើយ ។

ភ្នំមាសសុទ្ធដល់ទៅពីរ ក៏មិនអាចញ៉ាំងឱ្យមនុស្សមិន
សន្តោសម្នាក់ គ្រប់គ្រាន់បានឡើយ បុគ្គលដឹងសេចក្តីនោះហើយ
គប្បីប្រព្រឹត្តឱ្យដឹងប្រមាណ ។

កាលបើសេចក្តីត្រូវការកើតឡើងហើយ មិត្តសម្លាញ់ទាំង
ឡាយនាំសេចក្តីសុខមកឱ្យ សេចក្តីសន្តោសចំពោះបច្ច័យ តាមមាន
តាមបាន នាំសេចក្តីសុខមកឱ្យ មនុស្សយើងគួរតែចាប់ផ្តើមចម្រើន
នូវសេចក្តីស្ងប់ ពិតឡូវនេះទៅ បើចេះតែរង់ចាំ ក្រែងលោក្មាន
ពេល សេចក្តីស្ងប់ជាសុខយ៉ាងប្រសើរបំផុត ។

៤. ជីវិតបិស្ស អត្តាយ បរិច្ចត្តំ ហោតិ សូម្បីជីវិតក៏
ហ៊ានលះបង់ ដើម្បីប្រយោជន៍របស់មិត្ត មិត្តរួមសុខទុក្ខស្និបូរជីវិត
ពោលគឺហ៊ានលះបង់ជីវិតខ្លួនឯង ឬមិនគិតដល់ជីវិតរបស់ខ្លួន ក្នុង
កិច្ចការងារដែលត្រូវជួយមិត្ត ។

មិត្តល្អកម្ររក ផ្ទុយមកវិញមានមនុស្សខ្លះ ព្រោះហេតុ
តែមានប្រាក់ ហ៊ានលះបង់ញាតិមិត្ត ព្រោះដើម្បីកិត្តិយសនិង
ការសរសើរ សូម្បីម៉ែឪងក៏ហ៊ានសម្លាប់ មិនចាំបាច់និយាយដល់

អ្នកដទៃទៀតឡើយ ។

តាមពិតកិត្តិយសរបស់មនុស្ស នៅត្រង់ការមានសីល មាន
ពាក្យសម្តីហ្មត់ចត់ស្រស់ល្អដូចគ្នា មានប្រាជ្ញាវាងវៃ កិរិយាប្រព្រឹត្ត
ឱនលំទោនជាប្រក្រតី មិនរឹងត្អឹង ម្យ៉ាងទៀតបុគ្គលបានយស
ព្រោះព្យាយាមរវៀសរវៃ មិនខ្ជិលច្រអូស មិនញាប់ញ័រក្នុង
អន្តរាយទាំងឡាយដែលមកដល់ខ្លួន ឈ្លាសវៃក្នុងការងារ មាន
ប្រព្រឹត្តិជាប់តត្នាជានិច្ចគឺមិនដាច់សេចក្តីតស៊ូ ដោយឡែកទៀត
បុគ្គលបានយសព្រោះចេះសង្រ្គោះ ជាអ្នកចង់មិត្តបានល្អ ពោល
យ៉ាងណាធ្វើយ៉ាងនោះ ប្រាសចាកសេចក្តីកំណាព្យ និងជាអ្នកចេះ
ដឹកនាំពន្យល់ហេតុការណ៍ផ្សេងៗ ជាអ្នកណែនាំអប់រំរឿយៗដល់
អ្នកដទៃ ។

ដើម្បីបានជាមនុស្សល្អ ត្រូវចេះដាស់តឿនខ្លួនដោយខ្លួន
ឯង ធ្វើជាតម្រួតម្នាក់ត្រួតខ្លួនឯង ដោយកុំចាំបាច់ទាល់តែគេត្រួត
កាលបើយ៉ាងនេះឈ្មោះថា គ្រប់គ្រងខ្លួនឯងបាន បុគ្គលណាគ្រប់
គ្រងរក្សាខ្លួនឯងបាន បុគ្គលនោះជាអ្នកមានសតិ ជាធម្មតាបុគ្គល
មានសតិមាំទាំ រមែងនៅជាសុខគ្រប់ឥរិយាបថទាំង ៤ ។

មានតែខ្លួនឯងប៉ុណ្ណោះ ដែលអាចជាទីពឹងឱ្យខ្លួនឯងបាន

ព្រោះថាអ្នកដទៃមិនអាចលះបង់នូវកិលេសឱ្យយើងបានទេ ហេតុ
ដូច្នោះហើយ បុគ្គលមានស្មារតី គប្បីរក្សាខ្លួនឱ្យបានល្អ ដាច់ខាត
កុំបោះបង់ខ្លួនឯងចោល ក្នុងព្រៃជ្រៅគឺអវិជ្ជាឱ្យសោះ ព្រោះបើ
អត់អំពីខ្លួនឯងទៅ មិនមានអ្នកណាមកជួយយើង ជំនួសយើងបាន
ឡើយ ។

គ/ - ចិត្តល្អចំពោះទី III គឺចិត្តប្រាប់នូវប្រយោជន៍

**ណែនាំ ក្នុងការងារល្អ ហេយប្រាថ្នាសេចក្តីសុខគឺរាល់ចិត្ត
មាន លក្ខណៈ ៤ យ៉ាងគឺ :**

១. បាបា និវារេតិ ហាមឃាត់មិត្តកុំឱ្យប្រព្រឹត្តធ្វើនូវ
អំពើអាក្រក់ ប្រៀបដូចជាជួយឃាត់ផ្លូវកុំឱ្យទៅតំបន់ខ្លាំងសត្រូវ
ឬទៅកាន់ចំការមិន ដូច្នោះដែរ ។

បុគ្គលគប្បីលះបង់នូវអំពើអាក្រក់ទាំងឡាយ ដូចជាពួក
ឈ្មួញដែលមានទ្រព្យច្រើន មានគ្នាតិច គេចវាងយ៉ាងឆ្ងាយអំពីផ្លូវ
ដែលមានចោរឬនំ ឬក៏ដូចជាបុគ្គលដែលស្រឡាញ់ការរស់ ចៀស
វាងនូវផ្ទាំពិស យ៉ាងនោះឯង ។

បុគ្គលអ្នកចំរើនបញ្ញា បានឃើញនូវភពបី ដូចជាព្រៃដែល
មានចោរឬនំ ក៏ប្រញាប់រត់រកជំនក់ផ្លូវទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ដែលជា

ផ្លូវគេចចេញអំពីភពបី ។

ការយកឈ្នះលើខ្លួនឯង ដែលជាអ្នកធ្វើអាក្រក់ សៅហ្មង
ដោយកិលេស មាយាពុតត្បូត ក្រវក្រោធយោរយៅ ទើបជាការ
ប្រសើរ ចំណែកការឈ្នះលើអ្នកដទៃ មានអ្វីនឹងប្រសើរទៅបាននុះ
ព្រោះថា កាលបើបុគ្គលអប់រំខ្លួនបានល្អហើយ មានប្រក្រតិសង្គម
ជាប់ជានិច្ច ដូចនេះ សូម្បីទេវតា គន្ធា មារ ព្រមទាំងព្រហ្ម ក៏មិន
អាចធ្វើនូវជ័យជំនះនៃបុគ្គលនោះ ឱ្យត្រឡប់ទៅជាបរាជ័យវិញ
បានឡើយ ។

អ្នកស្រែ អាចធ្វើប្រឡាយបង្កូរទឹក អំពីទីទួលមកទីទាប
តាមការពេញចិត្ត អ្នកធ្វើព្រួញ រមែងពត់ព្រួញឱ្យត្រង់ ជាងឈើ
ធ្វើរទេះ រមែងដាប់ចាំងអារល្អសនូវឈើនោះៗ ឱ្យត្រង់ឬឱ្យកោង
តាមដោយទព្វសម្ភារៈដែលត្រូវធ្វើ បណ្ឌិតកាន់យកនិមិត្តទាំងអស់
នេះ មកជាអារម្មណ៍ក្នុងការពិចារណា ក៏ធ្វើការទូន្មានចិត្តឱ្យ
សម្រេចបាន ព្រោះថា ទឹកក្តី ឈើធ្វើព្រួញក្តី ឈើធ្វើរទេះក្តី សុទ្ធ
តែមិនមានចិត្ត ប៉ុន្តែគេអាចបង្កូរ ពត់ឱ្យត្រង់ និងចាំងដាប់នូវវត្ថុ
នោះៗ បានតាមប្រាថ្នា ឯចំណែកមនុស្សមានទាំងកាយ មានទាំង
ចិត្តដោយពិត ដូចម្តេចក៏មិនអាចធ្វើចិត្តរបស់ខ្លួន ឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ

ក្នុងអំណាច ហើយបំពេញនូវធម៌ស្នប់បាននោះ ព្រោះហេតុដូច្នោះ ទើបបណ្ឌិតអាចទូន្មានខ្លួនឯងបាន ការទូន្មានខ្លួនឯងបាន ទើបជា មនុស្សប្រសើរ គឺប្រសើរក្រៃលែង ។

២. កល្យាណេ និវេសេតិ ដឹកនាំឱ្យមិត្តប្រព្រឹត្តធ្វើនូវ អំពើល្អ ប្រាកដណាស់អំពើល្អគួរដល់ការគោរពដ៏ក្រៃលែង ព្រោះ អំពើល្អ បានធ្វើឱ្យបុគ្គលពាលត្រឡប់មកជាបណ្ឌិត កូនមិនដឹង គុណក្លាយមកជាកូនល្អសព្វគ្រប់ មិនត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះ អំពើល្អអាច ធ្វើឱ្យមនុស្សបុថុជ្ជនម្នាក់ បានត្រាស់ដឹងជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធក្នុង លោកទៀតផង ។

បុគ្គលមានបញ្ហា ពិចារណាលើព្រឹត្តិករនៃអំពើល្អពិត ប្រាកដ រមែងសន្សំនូវអំពើល្អនោះដោយខ្លួនឯងផង ដឹកនាំបុគ្គល ដទៃដែលគួរដឹកនាំ ឱ្យប្រព្រឹត្តធ្វើនូវអំពើល្អនោះផង អនុមោទនា ត្រេកអរនូវគ្រប់អំពើល្អ ដែលអ្នកផងទាំងពួងបានធ្វើហើយផង ។ រមែងជាអ្នកសន្សំបុណ្យ ដោយមិនមើលងាយបុណ្យថាបន្តិចបន្តួច អាត្មាអញមិនចាំបាច់ធ្វើទេ អាត្មាអញធ្វើតែបុណ្យធំៗប៉ុណ្ណោះ យ៉ាងនេះឡើយ ព្រោះថា ការសន្សំបុណ្យ ប្រៀបបីដូចជាគេផ្ទារ ក្នុងកណ្តាលវាល នៅពេលមានភ្លៀងរលឹមស្រិចៗ ក្នុងនោះអាច

ពេញបានទៅដោយទឹក ដែលស្រក់ចូលម្តងបន្តិចៗនោះឯង ។

អំពើល្អជាបូសគល់នៃសេចក្តីសុខ មានមនុស្សច្រើននាក់ ណាស់ដែលចង់បាននូវសេចក្តីសុខ ប៉ុន្តែមិនធ្វើអំពើល្អឱ្យបាន រឿយៗ មិនរក្សានូវគុណធម៌ឱ្យបានគង់វង់ឡើយ ព្រោះហេតុតែ មិនច្បាស់ប្រាកដក្នុងចិត្ត ចំពោះបូសគល់នៃសេចក្តីសុខ ដោយ សង្ស័យថា អំពើល្អនាំឱ្យបានសុខពិតមែនឬ ចុះដូចម្តេចបានជាអ្នក ឯណោះគេធ្វើអាក្រក់ខ្លាំងណាស់ ប៉ុន្តែគេមាន គេបាន ថាយវាយ ហីហា ។

ការសង្ស័យ ឧបមាដូចជាផ្លូវឆ្ងាយដែលមានអន្តរាយ មាន ចោរភ័យជាដើម ផ្លូវរបៀបនេះបានធ្វើឱ្យអ្នកដំណើរមិនហ៊ានទៅ ត្រូវរុញរា ទីបំផុតគឺមិនអាចបានទៅដល់គោលដៅឡើយ យ៉ាង ណា ការសង្ស័យជាគ្រឿងរារាំងនូវកុសលធម៌ បុគ្គលដែលមាននូវ សេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវស្ទុះដំណើរដែលត្រូវដើរទៅរកសេចក្តីសុខ ដូច សេចក្តីឧបមាអំពីផ្លូវឆ្ងាយដែលមាននូវអន្តរាយ យ៉ាងនោះឯង ។

ការសង្ស័យជាគ្រឿងរារាំងនូវកុសលធម៌តើដូចម្តេច សេច ក្តីនេះមានតួយ៉ាងជាឧទាហរណ៍បញ្ជាក់ឱ្យឃើញងាយៗ ដូចជា មនុស្សដែលមិនសូវយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងព្រះធម៌ លុះបានជួបប្រទះ

នូវការស្តាប់ធម៌ ដែលសម្តែងអំពីរឿងកម្ម ដែលកម្មមាននាទី ចាត់ចែងឱ្យសត្វទាំងឡាយប្រណីតឬថោកទាប មានសុខ មាន ទុក្ខយ៉ាងណាៗ បានលើកយកហេតុផល ឧបមា ឧបមេយ្យប្រៀប ធៀបព្រមដោយពុទ្ធភាសិតផ្សេងៗ ដែលធ្វើឱ្យអ្នកយកចិត្តទុក ដាក់ក្នុងព្រះធម៌ កើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដ៏ក្រៃលែង ប៉ុន្តែចំណែកអ្នក ដែលមិនសូវយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងព្រះធម៌ ក៏បែរទៅជាសង្ស័យ ព្រមទាំងមិនយល់ចូលចិត្តអំពី សត្វទាំងឡាយរមែងប្រព្រឹត្តទៅ តាមកម្ម ។ កាលដែលមិនយល់ចូលចិត្តហើយ ក៏កើតការធុញ ទ្រាន់ មិនចង់ស្តាប់ រួចទៅសភាពនៃចិត្តក៏រាយមាយ នឹករក អារម្មណ៍ដទៃ ដែលតែងតែមានប្រក្រតីធ្លាក់ចុះក្នុងកាមគុណ គឺនឹករកអារម្មណ៍ដែលនាំឱ្យសប្បាយរីករាយ រឿងនេះ រឿងនោះ មកជំនួសការស្តាប់ព្រះធម៌ ។ កាលដែលនឹករាយមាយយ៉ាងនេះ ក៏ធុញទ្រាន់នឹងកន្លែងស្តាប់ព្រះធម៌នោះ កើតការអផ្សុក ព្រោះ កន្លែងសម្តែងព្រះធម៌នោះ ឮសូរតែធម៌ទេសនា កើតការទាស់ចិត្ត មិនគោរពព្រះធម៌ បើមានគ្នាជជែក ក៏ជជែកគ្នានៅពេលនោះ ទៅ ។ លុះដល់ចប់ធម៌ទេសនា សរុបលទ្ធផលបានតែអកុសលស្តេក ស្តុះ ចំណែករសនៃព្រះធម៌ ដែលឈ្នះអស់រសទាំងពួងនោះ មិន

បានលទ្ធក្សឱ្យស្គាល់រសជាតិបន្តិចបន្តួចឡើយ នេះឯងវិចិកិច្ចា នីវរណៈ ការសង្ស័យជាគ្រឿងរារាំងនូវកុសលធម៌ ដូចនេះជា ដើម ។

ព្រោះហេតុដូច្នោះ ក្នុងនាមជាមិត្តល្អ ឬជាគ្រូបាអាចារ្យ មាតាបិតា ត្រូវខិតខំឧស្សាហ៍ដឹកនាំ ពន្យល់ហេតុផលឡើយៗ ដល់ មិត្តសម្លាញ់ កូនសិស្ស បុត្រធីតា ឱ្យមានការប្រព្រឹត្តធ្វើនូវអំពើល្អ ឱ្យមានការចេះដឹង កុំឱ្យនៅមានសេចក្តីសង្ស័យឡើយ នេះជាកិច្ច នាទីសំខាន់ណាស់សម្រាប់អ្នកប្រាថ្នានូវប្រយោជន៍ឱ្យដល់អ្នកដទៃ បានសេចក្តីសុខ ។

៣. អស្សុតំ សាវេតិ ឱ្យមិត្តបានស្តាប់នូវពាក្យដែលមិន ធ្លាប់បានស្តាប់ ពាក្យមានប្រយោជន៍មានច្រើនណាស់ សម្រាប់ ដាស់តឿនស្មារតី ជារបស់មានតម្លៃថ្លៃថ្នា ពាក្យសំដីមានរសជាតិ ធ្វើឱ្យអ្នកស្តាប់ភ្លឺថ្នាំគំនិត មានការចម្រើនកើនប្រយោជន៍ ។

ដើម្បីឱ្យទឹកមាត់ប្រៃ ដោយសេចក្តីថា និយាយអ្វីៗគេ ស្តាប់គេតាម ត្រូវអ្នកនិយាយហ្មត់ចត់ប្រព្រឹត្តល្អដោយខ្លួនឯងផង ប្រៀបដូចរបស់ប្រើប្រាស់ បើជារបស់ថោក សូម្បីនៅថ្នាក់គេមិនខ្ចី ប្រើ ប៉ុន្តែបើជារត្ថមានតម្លៃ ទោះបីថាស់ទៅក៏គេតាំងទុកនៅ

ជាទីរលឹក ។

សំពត់សំបកឈើ កាលនៅថ្ងៃវាមានសម្បជញ្ជីងក្រោត ក្រោត លុះដល់ចាស់គេច្បាស់ជាជូតជើង ឬចោលក្នុងគំនរសម្រាម យ៉ាងណា មនុស្សឥតបានការ ពុតត្បូតលោភលន់ ល្ងង់ខ្លៅ គេហៅ ថា មនុស្សសំពត់សំបកឈើ អ្នកណាទៅសេពគប់ជាមួយ រមែងរង ទុក្ខរហូតស្លាប់ខ្លួន ដូចសំពត់សំបកឈើដែលមានសម្បជញ្ជីងក្រោត ក្រោត ធ្វើឱ្យអ្នកស្លៀកលំបាកព្រោះសម្បជញ្ជីងនោះ អីចឹងឯង លុះ ដល់មនុស្សសំពត់សំបកឈើនោះចាស់ជរាទៅ ឬក៏ស្លាប់ទៅ នៅ សល់ កេរ្តិ៍ឈ្មោះអសោច៍ គេលើកយកមកប្រដៅកូនចៅ កុំឱ្យ ប្រព្រឹត្តតាម ដូចសំពត់ដាច់ដាច់ដែលគេចោលក្នុងគំនរសម្រាម ដូច្នោះឯង ។

សំពត់កម្ពុលពណ៌ក្រហម ធ្វើក្នុងដែនគន្លាវៈ (សម័យ បុរាណ) សាច់ល្អិតម្ល៉ៃខែ សម្បជញ្ជីងទន់ល្មើ មានតម្លៃថ្លៃណាស់ ព្រោះគេលំបាកធ្វើ បើអ្នកណាមានសំណាងបានប្រើ បានស្លៀក បានដណ្តប់ ក៏សុខកាយសប្បាយចិត្ត យ៉ាងណា មនុស្សសប្បុរស ឆ្លាតឆ្លាស់ក៏បីដូចសំពត់កម្ពុល ដែលមានតម្លៃដូច្នោះដែរ អាចឱ្យ អ្នកមកសេពគប់ បានជួបប្រសព្វនូវសេចក្តីសុខ បានស្តាប់ពាក្យ

ពីរោះៗ ពាក្យណាធ្លាប់ស្តាប់ហើយ ក៏កាន់តែបានច្បាស់ឡើង ភ្លឺ ស្វាងរុងរឿងកាត់ក្តីកង្វល់ ។ សំពត់កម្ពុលលុះដល់ពេលចាស់ទៅ ព្រោះតែរបស់មានតម្លៃសរសៃស្វិត គេយកទៅវេចខ្ចប់រតនវត្ថុ មានកែវមណីជាដើម យ៉ាងណា មនុស្សបានការ ជាមនុស្សបាន ផ្តល់ប្រគល់នូវប្រយោជន៍ ឱ្យដល់អ្នកផងទាំងពួង ជាមនុស្សមាន ស្មារតី មានសេចក្តីមិនប្រមាទ ឆ្លាតឆ្លាស់វាងវៃ ព្យាយាមតែ ក្នុងការងារប្រពៃ សូម្បីស្លាប់ទៅ ឬនៅក្នុងវ័យចាស់ កេរ្តិ៍ឈ្មោះ ពុំសាបសូន្យ កេរ្តិ៍ឈ្មោះនិងស្មារតីដៃអាចខ្ចប់សេចក្តីល្អរបស់អ្នកដទៃ ដូចសំពត់មានតម្លៃថ្លៃប្រណីត ទោះបីចាស់ពិតតែគេពុំចោល ឡើយ គេដាក់ក្នុងហិបអប់គ្រឿងក្រអូប រុំខ្ចប់របស់មានតម្លៃ ដទៃផ្សេងទៀតបានយ៉ាងល្អ ។

៤. សគ្គស្ស មគ្គិ អាចិត្តិ ប្រាប់ផ្លូវទៅកាន់ទឹកកន្លែង ដ៏ល្អក្រៃលែង បានដល់ផ្លូវបុណ្យកុសល ផ្លូវសុចរិតប្រព្រឹត្តទៀង ត្រង់ បុរសស្រ្តីណាដើរតាមផ្លូវនោះ នឹងបានដល់ទីឋានដ៏សុខសាន្ត មានស្ថានសួគ៌ ទេវលោក ជាដើម ។

បើប្រៀបទៅជាមួយនឹងស្ថាននរកនោះ ទេវលោក ព្រហ្ម- លោក ពិតជាសុខសាន្ត ប៉ុន្តែនៅតែជាស្ថានមិនទៀងទាត់ដដែលទេ

ទាល់តែព្រះនិព្វានទើបមានលំនឹង បច្ច័យមិនមាន គ្មានការតាក់តែង ស្ងប់ យ៉ាងក្រៃលែង ពិតជាបរមសុខ ។

យើងអាចធ្វើបុណ្យឧទ្ទិសឱ្យដល់ពួកប្រេតជាញាតិ ដើម្បីពួកប្រេតជាញាតិអនុមោទនាត្រេកអរនូវបុណ្យ ដែលយើងបានធ្វើហើយ ការអនុមោទនាជាកុសលមួយប្រភេទ ដែលមានអំណាចខ្លាំងក្លា អាចកាត់ផ្តាច់នូវសេចក្តីទុក្ខក្នុងកំណើតប្រេត ហើយដើរតួជាយានចម្លងមួយ នាំឱ្យពួកប្រេតជាញាតិនោះ ត្រឡប់មកកាន់សុគតិភពវិញ រហូតជ្រុលហួសអំពីកំណើតមនុស្ស ទៅដល់ទេវលោកទៀតផង ប៉ុន្តែជាការចាំបាច់ជាងរឿងឧទ្ទិសបុណ្យឱ្យដល់ពួកប្រេតទៅទៀតនោះ គឺការធ្វើបុណ្យឧទ្ទិសឱ្យខ្លួនឯង ទោះទានក្តី សីលក្តី ភារនាក្តី ត្រូវតែខ្ជាប់ខ្ជួន ដើម្បីឱ្យខ្លួនរួចអំពីមនុស្សប្រេតក្នុងបច្ចុប្បន្នជាតិនេះឯង ។

អំណាចបុណ្យ មិនត្រឹមតែឱ្យយើងបានរួចអំពីមនុស្សប្រេតអសុរកាយ ក្លាយមកជាមនុស្សពិតប្រាកដប៉ុណ្ណោះទេ គឺអាចឱ្យយើងបានជាមនុស្សទេវតាទៀតផង ។

តាមពិតខ្លួនយើងមិនប្រាកដជាអ្វីនោះទេ ស្រេចតែអំពីកម្មយ៉ាងណា ក៏សន្មតជាមនុស្សតាមកម្មនោះទៅ ការបដិបត្តិ

ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា អាចធ្វើឱ្យខ្លួនយើងបានរួចចាកអំពីកំណើតទាំងអស់ ក្នុងភពបីនេះជាពិតប្រាកដ បើមានបញ្ញាចម្រើនច្រើនឡើងៗ ឃើញសង្ខារធម៌ដែលសន្មតថាជាខ្លួនយើងនោះ ត្រឹមតែជារបស់មិនទៀងប៉ុណ្ណោះ មិនមានអ្វីប្រាកដជាខ្លួនយើងឡើយ ដូចជាអំពើកម្មអីចឹង បើជាបាបកម្មក៏សន្មតថាខ្លួនយើង ជាមនុស្សនរកឬមនុស្សប្រេត បើជាបុណ្យកម្មជាប់ជានិច្ចកាល ក៏សន្មតថាជាមនុស្សពិតឬក៏ជាមនុស្សទេព មនុស្សព្រហ្មទៅតាមកម្មដ៏ប្រសើរឬអីចឹងទៅ តែបើបញ្ហាឃើញកម្មនោះៗ ពុំមែនជាសត្វបុគ្គល តួខ្លួនយើង **ខ្លួនយើងក៏ជាមនុស្សនិព្វាន មនុស្សស្ងប់** ព្រោះការរលត់អស់ទៅនូវសេចក្តីយល់ខុស ដោយសព្វគ្រប់ ។

ជីវិតសត្វលោករមែងប្រព្រឹត្តទៅតាមកម្ម មានបុគ្គលច្រើនណាស់ដែលមិនច្បាស់ក្នុងសេចក្តីពិតនេះ ព្រោះហេតុតែកម្មថ្មីៗក្នុងបច្ចុប្បន្នជាតិ បិទបាំងនូវកម្មចាស់ គេក៏យល់បញ្ជ្រាសថាធ្វើអាក្រក់នាំឱ្យបានសុខ ធ្វើល្អនាំឱ្យបានទុក្ខ ការយល់ច្រឡំច្របូកច្របល់ ចំពោះកម្មនិងផល វាជារឿងល្ងង់របស់សត្វលោក ធ្វើឱ្យសត្វលោកពិការនូវស្មារតីដ៏យ៉ាងក្រៃលែង ។

ឧទាហរណ៍ដូចមនុស្សខ្លះមិនបានធ្វើស្រែជាច្រើនឆ្នាំមក

ហើយ ទើបតែស្ទង់នៅក្នុងឆ្នាំនេះ មនុស្សនេះកំពុងតែដកស្ទង់ ហើយក៏កំពុងតែអត់បាយផងដែរ រឿងនេះតើគួរយល់ថា មក អំពីឆ្នាំនេះគេធ្វើស្រែ បានជាគេអត់បាយដែរឬទេ ? មនុស្សខ្លះ ទៀតធ្វើស្រែរហូតមក មានស្រូវពេញជង្រក ប៉ុន្តែឆ្នាំនេះខ្ជិល ណាស់ របរអ្វីក៏មិនរកដែរ គេដេកស៊ីកាន់ខែមកហើយ សភាព យ៉ាងនេះតើគួរយល់ថា គេបានដេកស៊ីស្រួលៗព្រោះតែគេមិនធ្វើ ស្រែដែរឬទេ ?

តាមពិតច្បាប់ធម្មជាតិក្នុងលោកទាំងអស់ វាជាច្បាប់ ហេតុផលប្រាកដណាស់ ដាំពូជយ៉ាងណា រមែងបានផលផ្លែផ្កា យ៉ាងនោះ ទោះបីមានក្លាយខ្លះក៏ព្រោះវាមានហេតុរបស់វាដែរ ដូចជាជាតិដី អាកាសធាតុ រដូវ ។ល។ មានខ្លះក្លាយទៅតាម រុក្ខជាតិដទៃ ដែលអាស្រ័យនៅជិតវា ប៉ុន្តែទោះជាយ៉ាងណា ក៏វា មិនក្លាយឆ្ងាយអំពីពូជពេកឡើយ ។

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏នៅតែក្នុងច្បាប់ហេតុនិងផល ដែរ ផល១វាមិនមែនកើតតែអំពីហេតុ១ទេ គឺហេតុច្រើនយ៉ាង ណាស់ ដូចជាមនុស្សដែលបានកើតមកនេះ មានក្រល្លជា ពិការគ ថ្លង់ យ៉ាងណាៗ គឺជាផលរបស់ហេតុក្នុងជាតិមុនខ្លះ និង ជាតិ

នេះខ្លះ មនុស្សកើតអំពីបុណ្យ គឺអំពើល្អក្នុងជាតិមុនប្រាកដណាស់ គ្រាន់តែថា បុណ្យនោះពេញខ្លះ តិចឬច្រើន ខុសគ្នាតែប៉ុណ្ណោះ លុះកើតហើយ វាត្រូវមានបុណ្យឬបាបដទៃទៀត ទាំងក្នុងជាតិ មុន ទាំងក្នុងជាតិនេះ ចូលជួយឧបត្ថម្ភ ឬបៀតបៀនកាត់បង់យ៉ាង ណាៗ វាជាធម្មតានៃសង្ខារធម៌ ដែលមិនមានអំណាចខ្លួនឯង វា រមែងប្រព្រឹត្តទៅតាមហេតុ តាមបច្ច័យ ។

ការសេពគប់ ជាបច្ច័យដ៏មានកម្លាំងមួយបែប ដែលអាច ធ្វើឱ្យផលផ្លាស់ប្តូរប្រែប្រួល ខុសអំពីហេតុដើម វាដូចជាផ្លែឈើ ដែលក្លាយអំពីពូជដើមរបស់វាដូច្នោះដែរ សេពគប់មិត្តខុសនាំឱ្យ ស្លាប់ សេពគប់មិត្តត្រូវនាំឱ្យរស់ មនុស្សល្ងង់មានខ្លួនឯងជាសត្រូវ នឹងខ្លួនឯង ចំណែកអ្នកប្រាជ្ញមានខ្លួនឯងជាទីពឹង ។

ប្រ/ - ចិត្តល្អចំពូកទី IV គឺចិត្តចេះមានចិត្តឈឺឆ្កាល មាន លក្ខណៈ ៤ យ៉ាងគឺ :

- ១. អភវេនស្ស ន នន្ទតិ មិនត្រេកអរនៅពេលមិត្តមាន សេចក្តីវិនាស សេចក្តីវិនាស ៥ យ៉ាង បានដល់ :
- វិនាសញ្ចាតិ ១
- វិនាសទ្រព្យសម្បត្តិ ១

- វិនាសសុខភាពព្រោះមានរោគ ១
- វិនាសសីល ១
- វិនាសការយល់ត្រូវ ១ ។

នាងបដាចារា មានការជួបប្រទះនូវសេចក្តីវិនាសញាតិយ៉ាងខ្លាំង ព្រាត់ចាកជនជាទីស្រឡាញ់ ហើយក៏មានវិបត្តិស្មារតីរហូតដល់ឆ្គុត ប៉ុន្តែត្រូវបានព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជួយស្រោចស្រង់ឱ្យមាននូវសតិឡើងវិញ រហូតដល់ទទួលយកបាននូវព្រះធម៌ទេសនាសម្រេចជាសារិកាដ៏ឆ្លើមមួយរូប ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ។

វិបត្តិនៅក្នុងជីវិត សុទ្ធតែអាចដោះស្រាយបានទាំងអស់ ឱ្យតែខ្លួនឯងព្រមជួយខ្លួនឯង និងអាស្រ័យជំនួយអំពីមិត្តល្អផង ដូច្នោះធ្វើជាមនុស្សត្រូវតែចេះបណ្តុះបណ្តាល ប្រាជ្ញាស្មារតីរបស់ខ្លួន ដើម្បីជួយខ្លួនឯង និងជួយដោះស្រាយនូវវិបត្តិឱ្យដល់អ្នកដទៃ កុំបីខាន ។

អកុសលនិវរណៈ សុទ្ធតែជាគ្រឿងរារាំងនិងបំផ្លាញសុខភាពស្មារតី ប្រាជ្ញារាំងវៃត្រូវបាត់បង់អស់ ឬមិនចម្រើនឡើងឡើយ ដូចជាការភ្លើតភ្លើនក្នុងកាមគុណ ការបណ្តោយចិត្តឱ្យទំពាស៊ីនូវកាមារម្មណ៍រឿយៗ គំនុំព្យាបាទ កំហឹងខឹងក្រោធ ការខ្ជិល

សំអាតចិត្ត សុខស្រួលតែនឹងដេកដំណេកជ្រកស្រុក ។ល។ ទាំងអស់ជាដើមនេះសុទ្ធតែជាមេរោគ ជាសត្រូវ ជាគ្រឿងរារាំងផ្លូវមិនឱ្យកុសលធម៌ដទៃចូលមកជួយឧបត្ថម្ភ ទំនុកបំរុងនូវសតិសម្បជញ្ញៈបានឡើយ ។

មនុស្សទំន់ខ្សោយនូវសតិសម្បជញ្ញៈ រមែងធ្វើការច្របូកច្របល់ មិនគោរពតួនាទីរបស់ខ្លួន ឬគោរពមិនបានល្អ មិនបានសព្វគ្រប់ពេញលេញឡើយ ។ មនុស្សយើងកើតមកមានតួនាទីច្រើនណាស់ ក្រៅពីតួនាទីជាមនុស្ស នៅមានតួនាទីជាម៉ែខ្ញុំ តួនាទីជាបុត្តធីតា តួនាទីជាគ្រូអាចារ្យ តួនាទីជាសិស្ស តួនាទីជាប្តី តួនាទីជាប្រពន្ធ តួនាទីជាមិត្ត តួនាទីជាចៅហ្វាយនាយ តួនាទីជាទាសកម្មករ តួនាទីជាអ្នកបួស ជាសមណព្រាហ្មណ៍ តួនាទីជាពុទ្ធបរិស័ទ តួនាទីជាអ្នកគ្រប់គ្រងភូមិស្រុកប្រទេសខេត្តខ័ណ្ឌ តួនាទីជាពលរដ្ឋ និង ជាពិសេសតួនាទីដោះស្រាយបញ្ហាជីវិត ដែលជីវិតខ្លួនឯងបាននាំមកជាមួយនូវបញ្ហាទាំងនោះ ។ ជីវិតពិតជាទុក្ខ ទាំងពេលកើត ទាំងពេលចាស់ ទាំងពេលឈឺ ទាំងពេលស្លាប់ ជីវិតជាទុក្ខព្រោះលំបាកលំបិនក្នុងជីវភាពទីទីលក្រ បើជាអ្នកចូរធារដោយសម្បត្តិ ជីវិតក៏ជាទុក្ខព្រោះលំបាកក្នុងការស្វែងរករក្សា ទោះបី

មានសេចក្តីសុខខ្លះក្នុងជីវិតនេះ ក៏សេចក្តីសុខនេះគ្រាន់តែជា ធម្មជាតិម្យ៉ាង សម្រាប់បង្កើតតណ្ហា ដែលជាហេតុនៃសេចក្តីទុក្ខ មិនដាច់តែប៉ុណ្ណោះ សេចក្តីសុខក្នុងលោក ជាសង្ខតធម៌ ជារបស់ មារ ប្រៀបដូចទឹកឃ្នុំលាយឡំទៅដោយផ្ទាំពិស ។

ធ្វើជាមនុស្ស ត្រូវចេះទទួលស្គាល់គ្នា យ៉ាងហោចណាស់ក៏ ចេះទទួលស្គាល់ថា គេជាមនុស្សជាអ្នកបានធ្វើបុណ្យអំពីជាតិមុន មកដែរ គ្រប់គ្នាទាំងអស់បានមកកើតក្នុងលោកនេះ មិនមានអ្វីជា របស់ខ្លួនពិតប្រាកដឡើយ បានត្រឹមតែសន្តតមួយពេលមួយគ្រាតែ ប៉ុណ្ណោះ ដូច្នោះមិនត្រូវអាស្រ័យវត្ថុក្នុងលោកនេះ ហើយមើល ងាយដល់អ្នកដទៃនោះទេ ត្រូវខំពង្រឹងស្មារតី រកឧបាយទប់ស្កាត់ នូវកិលេសជាគ្រឿងរារាំងដល់សេចក្តីស្ងប់ ប្រញាប់រួតរះជម្រះផ្លូវ មួយ សម្រាប់ចេញចាកលោកដោយមិនអាស័យ បានដល់អរិយ- មគ្គអង្គ ៨ ។

២. ភវេនស្ស នន្តតិ ជួយត្រេកអរចំពោះការចំរើនរបស់ មិត្ត ការមិនច្រណែនពន្លត់ភ្លើងឈ្នានីស ឯការច្រណែនវិញ រមែង ដុតលោកនេះឱ្យឆេះទ្រលោម ដោយការព្យាបាទបៀតបៀនគ្នា ពាក្យសម្តីចាក់ដោត និយាយដោយចិត្តឥតមេត្តា ដូច្នោះការមិន

ច្រណែនជាផ្កាឈូក ផុសទ្រសត្វលោកទាំងពួង ឱ្យផុតអំពីសមុទ្រ ភ្លើងកម្មព្យុវវេរា ។

កើតមកជាមនុស្ស គួរតែខំប្រឹងរស់ដោយខ្លួនឯង គ្មានចាំ បាច់ទៅច្រណែនអ្វីជាមួយអ្នកដទៃឡើយ គួរចម្រើននូវមេត្តាឱ្យ រឿយៗ ព្រោះមេត្តានេះឯងហើយ ជាជំរកដ៏ប្រសើររបស់ចិត្ត ។

កើតមកជាមនុស្ស បើមិនបានចិញ្ចឹមអ្នកដទៃទេ ក៏គួរតែ ចិញ្ចឹមខ្លួនឯងឱ្យរស់ ដោយមិនបៀតបៀនអ្នកដទៃ ការចូលចិត្តសុំ តាំងតែអំពីជីវិតស្លឹកក្រៃជាដើមនោះ វាជាមារយាទមិនល្អ រាប់ចូល ក្នុងលក្ខណៈបៀតបៀនគេដែរ មើលចុះ មេតោស៊ីតេស្លៅ ប៉ុន្តែវា មានទឹកដោះឱ្យមនុស្សបៅ ជាទូទៅពាសពេញស្រុក តើធម្មជាតិ បង្កើតមនុស្សមក សម្រាប់ឱ្យមនុស្សទន់ខ្សោយ ខ្លះនូវសមត្ថភាព ជាងមេតោទៅទៀតឬ ?

តាមពិតមនុស្សមាននូវសមត្ថភាពដ៏ក្រៃលែង អាចធ្វើឱ្យ ខ្លួនឯងបានបរិសុទ្ធ ជាទីពំនាក់អាស្រ័យនៃមនុស្ស និង ទេវតាបាន ទៀតផង វាចារបស់មនុស្សបរិសុទ្ធ ពិតជាពិសេសជាងទឹកដោះ របស់មេតោ អាចធ្វើឱ្យអ្នកក្រែបជញ្ជក់រសជាតិ នៃពាក្យសម្តីនោះ ស្ងប់រម្ងាប់ចិត្ត កំចាត់តណ្ហាដែលជាការស្រែកឃ្លាន បាននូវសេចក្តី

ឆ្នែតដ៏យ៉ាងប្រសើរបំផុត ដូច្នេះធ្វើជាមនុស្សត្រូវខិតខំបណ្តុះបណ្តាលសមត្ថភាពរបស់ខ្លួនឯងឱ្យបានរឹងប៉ឹង ទាំងឱ្យនៅក្នុងគន្លងធម៌ល្អទៀតផង ។

លាភ យស សរសើរ សុខ ជាវត្ថុនាំឱ្យកើតការច្រណែនដោយគិតថា គេគ្រាន់បើជាងខ្លួន ប៉ុន្តែមានវត្ថុមួយពិសេសផ្សេងក្រៃលែងជាងលាភ យស សរសើរ សុខក្នុងលោកនេះទៅទៀត គឺបញ្ញាវិលត់ការប្រកាន់ ថាមានតួខ្លួន ។

ខ្លួនឯងដោយពិតក្នុងបរមត្ថនាមរូប ពុំមានសោះឡើយ ដូច្នេះសេចក្តីប្រកាន់ ការលោភលន់ ការខឹងច្រឡោត ជាដើមនេះ សុទ្ធតែជាទិសដៅដែលត្រូវកំចាត់ ដោយការចំរើនបញ្ញា ។

គួរខ្មាសសេចក្តីល្ងង់ ល្ងង់នាំឱ្យរង្វេង ល្ងង់នាំឱ្យកើតការច្រណែនឈ្នានិស មិនត្រូវទុកឱ្យខ្លួនឯងល្ងង់ឡើយទៅនោះទេ ត្រូវព្យាយាមកំចាត់ដោយការអុជប្រទីបបំភ្លឺគឺចម្រើនបញ្ញា បុគ្គលមានបញ្ញាវិលត់ការប្រកាន់នូវនាមរូប ឃើញច្បាស់ថា រកតែតួខ្លួនឯងមិនមានយ៉ាងនេះ ក៏ត្រូវបញ្ចប់ការច្រណែន ជាអ្នកបានរួចផុតអំពីទីដែលគួរឱ្យស្តុកខ្លាច ហើយបានដល់កន្លែងដែលមានទីពឹងកក់ក្តៅក្រៃលែង ។

៣. អវណ្ណំ ភណមាណំ និវារេតិ ហាមឃាត់មនុស្សដែលនិយាយអាក្រក់អំពីមិត្ត គឺមិត្តមានការជួយឈឺឆ្កាល មិនបណ្តោយឱ្យគេចេះតែនិយាយអំពីរឿងអ្វីៗ ដែលជាសេចក្តីមិនល្អផ្សេងៗរបស់មិត្តសម្លាញ់ឡើយ ។

ជាធម្មតានៃមនុស្សដែលច្រើនដោយកិលេស ចូលចិត្តជួបជុំគ្នានិយាយអំពីរឿងអ្នកដទៃ ជាពិសេសរឿងអាស្រូវរបស់គេ ពីព្រោះហេតុតែចង់បង្ហាញខ្លួនឯង ឱ្យគេស្គាល់ថាជាអ្នកគ្រាន់បើជួនកាលនិយាយព្រោះស្តាប់ ដោយសារគេនោះធ្លាប់ធ្វើឱ្យខ្លួនទាស់ចិត្ត អំពីរឿងអ្វីមួយ ហើយក៏គុំគួនគេទុកក្នុងចិត្តទៅ ជួនកាលនិយាយអាក្រក់អំពីគេព្រោះច្រណែន ជួនកាលព្រោះតែចង់បង្កតួខ្លួនប្រាប់គេថា ខ្លួនឯងពូកែដឹងរឿងច្រើនតែប៉ុណ្ណោះ ព្រមដោយការខ្វះមេត្តា ក៏និយាយឥតសំចៃមាត់ទៅ ជួនកាលខ្លះទៀតចង់យកចិត្តក្នុងជជែក កាលគូជជែកនោះខឹងស្តប់អ្នកណាៗហើយ ក៏ខំប្រឹងរករឿងអាក្រក់អំពីអ្នកនោះ ដើម្បីយកមកនិយាយឱ្យត្រូវគ្នាសរុបសេចក្តីមកព្រោះបីសាចគឺកិលេស ក្នុងចិត្តរបស់អ្នកនិយាយហ្នឹងឯង ដែលនាំឱ្យមានវាចាអាក្រក់ជាវិចិត្រវិចារិត និយាយកុហកនិយាយព្យុះព្យួង និយាយទ្រគោះបញ្ជីចិត្តអ្នកដទៃ និង ពាក្យសម្តី

និយាយឥតប្រយោជន៍ ។

កិរិយាមិនធ្វើនូវបាបទាំងពួង១ កិរិយាបំពេញកុសល១
កិរិយាធ្វើចិត្តរបស់ខ្លួនឱ្យផ្លូវផង១ ទាំងពានេះជាពាក្យប្រៀន
ប្រដៅនៃព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ ។

អំណត់គឺសេចក្តីអត់ធន់ ជា តបធម៌ គឺធម៌ជាគ្រឿងដុត
បំផ្លាញនូវបាបដ៏ក្រៃលែង ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធក្តី ព្រះបច្ចេកពុទ្ធក្តី
ព្រះអនុពុទ្ធក្តី បានសម្តែងថា ព្រះនិព្វានជាគុណដ៏ក្រៃលែង
(ជាកំពូលនៃធម្មរតនៈ) អ្នកសម្លាប់សត្វដទៃក្តី អ្នកបៀតបៀន
ដោយការប្រហារវាយតប់ បំផ្លិចបំផ្លាញអ្នកដទៃក្តី មិនមែនជា
សមណៈអ្នកស្ងប់រម្ងាប់ ទាំងមិនមែនជាបព្វជិតអ្នកបួសវៀរចាក
បាបដោយទូទៅឡើយ ។

កិរិយាមិនតិះដៀលអ្នកដទៃ១ កិរិយាមិនបៀតបៀន
(បំផ្លាញឬសម្លាប់)អ្នកដទៃ១ កិរិយាសង្រួមក្នុងព្រះបាតិមោក្ខ១
ភាវៈដឹងប្រមាណក្នុងភត្តាហារ១ ទិដេកនិងទិអង្គុយដ៏ស្ងាត់១
កិរិយាបំពេញសេចក្តីព្យាយាមក្នុងអធិចិត្ត១ ទាំង៦នេះ ជាពាក្យ
ប្រៀនប្រដៅនៃព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ ។

កិរិយាមិនតិះដៀលអ្នកដទៃ គឺជាសីលល្អផ្នែកខាងសម្តី

កិរិយាមិនបៀតបៀន បំផ្លាញឬសម្លាប់សត្វដទៃ គឺជាសីលល្អតាម
ផ្លូវកាយ កិរិយាសង្រួមក្នុងព្រះបាតិមោក្ខ គឺបាតិមោក្ខសីល បាន
ដល់សីលដែលជាប្រធាននាំឱ្យរួចផុតចាកទុក្ខ និង ឥន្ទ្រិយសំរវសីល
បានដល់សីលបិទនូវកិលេសតាមទ្វារ៦ មានចក្ខុទ្វារជាដើម ។

ភាវៈដឹងប្រមាណក្នុងភត្តាហារ គឺជាសីលដែលនាំឱ្យ
បរិសុទ្ធក្នុងការចិញ្ចឹមជីវិត និង ជាសីលបន្ស្រាបពិសក្នុងបច្ច័យ៤
ប្រើប្រាស់ទៅគ្មានទោស គ្មានបំណុល ចំណែកទិដេកនិងទិអង្គុយដ៏
ស្ងាត់ គឺទីនៅដែលជាកន្លែងសប្បាយ ហាក់ដូចជាផ្ទាំងម្យ៉ាងរោគ
ប្រចាំកាយ ឬជាផ្ទាំងថែរក្សាសុខភាព ព្រោះជាកន្លែងស្ងាត់ចាក
សត្រូវខាងក្រៅ មានលាភសក្ការៈ និង កាមារម្មណ៍ជាដើម ។

កិរិយាបំពេញសេចក្តីព្យាយាមក្នុងអធិចិត្ត គឺការរុករកនូវ
សេចក្តីសុខស្ងប់ក្នុងចិត្តរបស់ខ្លួន ដូចជាការជីកយកកំណប់ក្រោម
ផ្ទះដែលកប់ជ្រៅក្នុងដី និងមានថ្មដាសង្កត់អំពីលើ អធិចិត្តបានដល់
ចិត្តស្ងប់ដ៏ក្រៃលែង (សមាបត្តិ៨) ជាបទដ្ឋាននៃបញ្ញា ជាជំនួយ
ដល់ការចំរើនសតិប្បដ្ឋាន តាមដោយឥន្ទ្រិយខ្លាំងក្លា ឧបមាដូចលើ
ស្លូតពូតចេញជាភ្លើង រោះបំភ្លឺក្នុងវេលាព្រឹកកំចាត់ភាពងងឹត
អន្ធការ ។

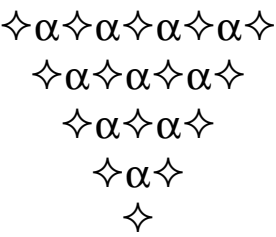
៤. វណ្ណំ ភណមាទំ បសំសតិ សរសើរនូវមនុស្សណា
ដែលនិយាយរឿងល្អ ពណិនាគុណរបស់មិត្ត នេះជាលក្ខណៈមិត្តល្អ
ដែលតែងតែជួយឈឺឆ្កាស ។

នៅពេលយើងសរសើរអ្នកដទៃណាម្នាក់នោះ ត្រូវបញ្ជាក់
អំពីកិច្ចការដែលគួរឱ្យសរសើរនោះផង ព្រោះវាអាចធ្វើឱ្យអ្នក
ស្តាប់យល់ច្រឡំ ក្នុងបុគ្គលដែលយើងសរសើរនោះ បើយើងមិន
បានបញ្ជាក់អំពីចំណុចល្អឱ្យបានពិតប្រាកដទេ ។

យើងសរសើរអ្នកណាម្នាក់ដែលធ្វើអាក្រក់ ខ្លួនយើងដែល
ជាអ្នកសរសើរគេនោះ អាចបាបជាងអ្នកដែលធ្វើអាក្រក់នោះទៅ
ទៀត ព្រោះនាំឱ្យមានអ្នកដទៃមិនតិចនាក់ទេ ហ៊ានធ្វើនូវអំពើ
អាក្រក់ផ្សេងៗ ដោយមកអំពីបានស្តាប់ឮពាក្យសរសើររបស់យើង
ក្នុងសេចក្តីនេះក៏គួរបានជ្រាបផងដែរ អំពីការពោលសរសើរចំពោះ
បុគ្គលដែលគួរឱ្យសរសើរ យ៉ាងពិតប្រាកដនោះ បើវាចារបស់យើង
ឬក៏ការងាររបស់យើងជាធម្មទាន នេះជាទានឈ្នះអស់ទានទាំង
ពួង ។

ការពោលសរសើរឬក៏និន្ទាចំពោះទៅអ្នកណាម្នាក់នោះ
ត្រូវពិចារណាឱ្យបានល្អិតល្អន់ ព្រោះវាជាគ្រោះកំណាចដ៏ក្រៃលែង

បើសិនជាយើងសរសើរចំទៅលើមនុស្សទ្រុស្តសីល ហើយបែរជា
ទៅនិន្ទា ចំលើអ្នកទ្រទ្រង់នូវសីលទៅវិញនោះ គឺវាគ្រោះថ្នាក់ជាង
ផឹកទឹកទង់ដែង ដែលកំពុងរលាយដោយអំណាចភ្លើងនោះទៅ
ទៀត ។

អំពីការងារ ៣ មុខ តាមឱវាទព្រះពុទ្ធគ្រប់ព្រះអង្គ

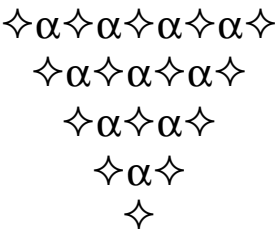
១- ការងារសង្គមកាយ ការងារសង្គមវាចា ការងារសង្គមចិត្ត ពិតជាការងារប្រចាំថ្ងៃ នៃជនប្រុសស្រី ទាំងគ្រហស្ថ ទាំងបព្វជិត ព្រោះជាការបិទទ្វារការពារទប់ស្កាត់នូវបាបថ្មីៗ កុំឱ្យចូលមករួមដៃជាមួយបាបចាស់ កាត់បន្ថយកម្លាំងបាបដែលសន្សំក្នុងសន្តានចិត្ត ប្រៀបបីដូចជាបុគ្គលដែលខំព្យាយាមតមចំណីទាស់ ព្រោះហេតុតែខ្លួនឯងឈឺរោគធ្វើម ដូច្នោះឯង ។

២- ការងារបំពេញសេចក្តីល្អ ពិតជាត្រូវធ្វើបន្តមិនឱ្យដាច់ធ្វើទានរឿយៗ រក្សាសីលជាប់លាប់ អប់រំចម្រើនសេចក្តីស្ងប់ជាប្រចាំ រៀនធម៌ស្តាប់ធម៌បំពេញចំណេះ ទាំងអស់នេះសុទ្ធតែជាការងារបំប៉ននូវស្មារតី ប្រៀបបីដូចអ្នកឈឺធ្វើម ខំប្រឹងថែសុខភាព បំប៉នចំណីល្អៗ ប្រើប្រាស់អ្វីៗមានអនាម័យ ដើម្បីជួយកម្លាំងគ្របសង្កត់នូវរោគ ដូច្នោះដែរ ។

៣- ការងារអប់រំចម្រើននូវសតិប្បដ្ឋាន៤ គឺជាការងារស្រាវជ្រាវរកសេចក្តីពិត ក្នុងជីវិតដែលមានតែរូបធម៌ និង នាមធម៌ ដើម្បីកំចាត់បង់នូវការវង្វេង ព្រមដោយការប្រកាន់ខុសផ្សេងៗ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអរិយមគ្គជាលោកុត្តរ ប្រហារបង់នូវអនុស័យ ។ ចំពោះកិលេស ឬ និវរណៈច្រើនៗក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃ វាជាមេរោគចង្រៃ បើទុកឱ្យវាចេះតែរីកចម្រើនឡើងៗ ជាការលំបាកក្នុងការសម្លាប់វាឱ្យអស់ណាស់ ដូច្នោះជាមួយគ្នានឹងការចំរើនសតិប្បដ្ឋាន៤ ពុទ្ធបរិស័ទរមែងបំពេញនូវការងារមួយទៀត គឺការងារគ្របសង្កត់នូវនិវរណធម៌ ការស្តាប់ព្រះធម៌ពីរោះ មានសេចក្តីជ្រះថ្លា មានការតាំងចិត្តមាំមាំក្នុងពេលស្តាប់នោះ ក៏ជាការគ្របសង្កត់នូវនិវរណធម៌ដោយពិត ម្យ៉ាងទៀតព្រោះការប្រកបព្យាយាមក្នុងអធិចិត្ត គ្របសង្កត់នូវនិវរណៈដោយសមថកម្មដ្ឋានសេចក្តីនេះប្រៀបដូចអ្នកឈឺរោគធ្វើម ក្នុងការប្រើប្រាស់ថ្នាំ រមែងប្រើប្រាស់ថ្នាំពីរមុខ គឺមួយមុខសម្រាប់ហុមព័ទ្ធមេរោគ និង មួយមុខទៀត សម្រាប់ជំនួយដល់ការប្រហារនូវមេរោគនោះ ដូច្នោះឯង ។

ការចម្រើនសតិប្បដ្ឋាន៤ ជាការដុសខាត់សេចក្តីប្រកាន់

រឿយៗ បញ្ញាក៏ភ្លឺថ្លាឡើងៗ ហើយរមែងជាឧបការៈដល់កុសល
ធម៌ដទៃទៀតគ្រប់យ៉ាងទាំងអស់ សតិប្បដ្ឋាន៤ជាគំនរនៃកុសល
ធម៌ ការចម្រើនសតិយ៉ាងនេះរឿយៗ រមែងឈានទៅរកការ
ឃើញច្បាស់មួយថា «ធម៌ទាំងឡាយទាំងពួង គឺកុសលធម៌
អកុសលធម៌ និង អព្យាកតធម៌ គ្រាន់តែជាខន្ធ អាយតនៈ ធាតុ
តែប៉ុណ្ណោះ ពុំមែនជាសត្វសោះឡើយ ហើយមិនគួរប្រកាន់ថា
ជារបស់មាំមួនទៀតផង » ។

អំពីការងារស្វែងយល់នូវលក្ខណៈ សំខាន់ ៣ យ៉ាង

១- លក្ខណៈព្រះពុទ្ធសាសនា ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
សំដែងថា «ខន្តីជា-តបធម៌ដ៏ឧត្តម» តបធម៌គឺធម៌ជាគ្រឿងដុត
បំផ្លាញនូវកិលេសក្នុងសន្តានចិត្ត មនុស្សសម័យដើមមុនព្រះអង្គ
បានត្រាស់ដឹង គេនិយមធ្វើតបធម៌ច្រើនបែប ច្រើនយ៉ាងណាស់
ប៉ុន្តែសុទ្ធតែជារបៀបធ្វើខ្លួនឱ្យលំបាកតបប្រយោជន៍ ជាការធ្វើ
ទារុណកម្មយ៉ាងខ្លាំងក្លា ឱ្យដល់រូបកាយរបស់ខ្លួនឯង ដោយយល់
ថា ធ្វើរបៀបនេះនឹងនាំឱ្យគេបានបរិសុទ្ធ ដល់ទីបំផុតនៃសាសនា
បួលទ្វារបស់គេ ។

តាមពិតកិលេសមិនមែនមានរូបកាយជាប្រភពនៃកំណើត
នោះទេ សូម្បីសត្វក្នុងអរូបភពក៏នៅមានកិលេសដែរ ប៉ុន្តែប្រភព
ពិតប្រាកដរបស់កិលេស គឺអវិជ្ជាដែលមិនដឹងនៅក្នុងសច្ចធម៌ ។

អំណត់គឺសេចក្តីអត់ធន់ ជាភ្លើងដុតកំទេចនូវអវិជ្ជា ព្រោះ

សេចក្តីអត់ធន់ជាកម្លាំង ក្នុងការញ្ចាំងកុសលធម៌ទាំងពួងឱ្យ
សម្រេច ដូចកម្លាំងកាយរបស់បុរស ដែលញ្ចាំងឱ្យការងារនោះៗ
មានការ ភ្ជួររាស់ជាដើម សម្រេចទៅបាន ។

សេចក្តីអត់ធន់គឺជាវិជ្ជាមួយដ៏យ៉ាងខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត ដែល
សត្វលោកមិនងាយរៀនចេះ ប៉ុន្តែបើបុគ្គលណាប្រកបបាននូវវិជ្ជា
នេះ បុគ្គលនោះរមែងរួចផុតអំពីការញាប់ញ័រ ដោយលោកធម៌
ទាំង៨ គឺ : មានលាភ១ , អត់លាភ១ , មានយស១ , អត់យស១
សរសើរ១ , និន្ទា១ , សុខ១ , ទុក្ខ១ ។

ក្នុងជីវិតទាំងគ្រហស្ថ ទាំងបព្វជិត សុទ្ធតែមានសេចក្តី
លំបាក ដូច្នេះទើបគ្រប់គ្នាត្រូវចេះអត់ទ្រាំ គឺអត់ទ្រាំបំពេញការងារ
តាមតួនាទី ទាំងជាការងារប្រាសចាកទោសផង ឱ្យសម្រេចទៅ
បាន ជាពិសេសគឺអត់ទ្រាំបានចំពោះអារម្មណ៍ក្នុងលោក រឿងរ៉ាវ
ផ្សេងៗ ដែលមានជាប្រចាំក្នុងជីវិត ។

អារម្មណ៍ឯណាមួយក្នុងលោក អារម្មណ៍នោះគេតែងរៀន
គឺរៀនទទួលយកដោយស្មារតី រៀនទ្រាំអត់ស្រឡាញ់ អត់ស្អប់
អត់រង្វេង អត់ស្រវឹង អត់តក់ស្លុត និង រៀនលះបង់ ។

ចំពោះវិជ្ជាថ្នាក់ឧត្តមក្នុងជីវិត គឺវិជ្ជាអាចទ្រាំបាន ឃើញ

អារម្មណ៍ក្នុងលោកទាំងអស់ ជារបស់សម្រាប់ស្រាវជ្រាវ ឃើញ
ការទ្រាំបានជាការរៀនចប់ ឃើញការមិនជាប់ជំពាក់ ជាសញ្ញា
ប័ត្រនៃការប្រឡងចេញ ។

ដូច្នេះលក្ខណៈសំខាន់ដែលត្រូវយល់ដឹង គឺព្រះពុទ្ធសាសនា
មានការទ្រាំបាន ជាលក្ខណៈ ការទ្រាំបានគឺជាទង់ដ៏យូរព្រះពុទ្ធ
សាសនា ។

២- លក្ខណៈទិសដៅ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា
« ព្រះនិព្វានជាបរមធម៌ » ស្ងប់ពិត ប្រណីតពិត ផុតទុក្ខទាំងពួង
ជាលក្ខណៈនៃទិសដៅដែលត្រូវសម្រេចដល់ ជាផលសម្រេចនៃ
តបធម៌ ។

មនុស្សមុនសម័យព្រះអង្គត្រាស់ដឹង គេធ្វើតបៈរបស់គេ
ដើម្បីបាននូវអត្តាបរិសុទ្ធ កាលបើអត្តាបរិសុទ្ធ គេរមែងបានទៅ
នៅជាមួយព្រះជាម្ចាស់របស់គេ ឬព្រះព្រហ្មរបស់គេ គេចូលចិត្តថា
មានបរមាត្ម័ន គឺព្រលឹងធំមួយដ៏ក្រៃលែង សម្រាប់អត្តាបរិសុទ្ធ
របស់គេចូលទៅជ្រកនៅជាមួយ លែងវិលត្រឡប់មកកើតស្លាប់
ជាបន្តទៀតហើយ ទាំងអស់នេះជាការយល់ឃើញមិនពិត ជាតួ
ទិដ្ឋិមួយដែលយល់ខុស ព្រោះការប្រកាន់បញ្ចក្ខន្ធ ។

តាមច្បាប់ហេតុនិងផល បានដល់ កម្មខ្មៅឱ្យផលខ្មៅ កម្មសឱ្យផលស ដូច្នោះបើគេមានបំណងចូលទៅកាន់កំណើតព្រហ្ម គេត្រូវចំរើនព្រហ្មវិហារ៤ ឬកម្មដ្ឋានដទៃទៀត រហូតទាល់តែបាន សម្រេចនូវហេតុ ដែលអាចឱ្យបដិសន្ធិក្នុងព្រហ្មលោកបាន ទោះបី បានចូលដល់កំណើតជាព្រហ្មក៏ដោយ ក៏នៅជាខន្ធ ជាសង្ខារ ធម្មតា ការមិនទៀងតែងតែមានក្នុងសង្ខារធម៌ជានិច្ច ។

ទិសដៅនៃការប្រព្រឹត្តតបធម៌ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា មិន មែនជាកំណើតអ្វីណាមួយឡើយ ព្រោះបានកំណត់ដឹងនូវសង្ខារ ធម៌ទាំងពួង ឃើញថាជាទុក្ខហើយ ក៏រលត់នូវឆន្ទភាពៈ រលត់អវិជ្ជា រលត់សេចក្តីប្រកាន់ក្នុងសង្ខារធម៌ទាំងពួងនោះ នេះជាទីបំផុតទុក្ខ មានសេចក្តីស្ងប់ដ៏ក្រៃលែងជាលក្ខណៈ ។

៣- លក្ខណៈរបស់អ្នកបួស អ្នកបួសគឺជាអ្នកស្វែង រកសន្តិភាពឱ្យខ្លួនឯង ទុកដាក់ខ្លួនជាមនុស្សធម្មតាម្នាក់ មិនតម្កើង ខ្លួនឯងដោយសារបានបួស មិនជំពាក់ទាក់ចិត្តនៅត្រង់ការគោរព បូជា ថ្វាយបង្គំរបស់អ្នកដទៃ អាស្រ័យខ្លួនជាអ្នកបួសនោះទេ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់សំដែងថា អ្នកបួសដែលបៀតបៀន បុគ្គលដទៃ សម្លាប់សត្វដទៃ មិនមែនជាបព្វជិត មិនមែនជា

សមណៈឡើយ ។

ដំណើរជីវិតរបស់អ្នកបួស គឺដើរក្នុងផ្លូវដ៏ស្ងប់ស្ងាត់ ស្ងាត់ ជ្រងំ មានមេត្តា មានការមិនបៀតបៀន មានការមិនអាស័យ ជារុក្ខជាតិអមសងខាងផ្លូវ មានសេចក្តីព្យាយាមជាដើងដើរទៅ មានការឃើញត្រូវនិងការត្រិះរិះត្រូវជាចក្ខុទាំងគូ មានបណ្តាំរបស់ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធបរមត្រូវជាអ្នកនាំផ្លូវ ទ្រោលនូវប្រទីបំភ្លឺក្នុង ទីងងឹត សន្តិបូរីជាដែនដីស្អាត មានក្លិនក្រអូប ប្រាសចាកក្លិនឆ្អាប សម្បូណិតតខ្លះនូវរបស់ជាភោគផល អ្នកបានទៅដល់មានតែ សេចក្តីក្សេមក្សំប៉ុណ្ណោះ ភ័យស្រណោះ អាឡោះអាស័យបន្តិចបន្តួច ពុំមានសោះឡើយ កន្លែងនេះជាទិសដៅ ជាទីបំផុតនៃផ្លូវ ដែល អ្នកបួសខំដើរទៅ ទើបបានដល់ ។

ឈ្មោះថាបព្វជិត គឺជាអ្នករៀនចាកបាបទាំងពួង ឈ្មោះថា សមណៈ គឺជាអ្នកស្ងប់រម្ងាប់ ដូច្នោះវត្ថុបំណងរបស់អ្នកបួស គឺ រៀនចាកបាបទាំងពួង និងគឺសេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់ ។ អ្នកបួសជាអ្នក ស្វែងរកសន្តិភាពឱ្យជីវិតរបស់ខ្លួន និង សង្គមសត្វលោក ជាអ្នកធ្វើ សង្គ្រាមជាមួយសត្រូវគឺកិលេសក្នុងចិត្តរបស់ខ្លួន ជាអ្នកយកឈ្នះ ខ្លួនឯងដែលធ្លាប់ជាចោរ ឱ្យមកជាអ្នកបួសពិតប្រាកដម្នាក់ ជា

សមណៈស្ថិតនៅក្នុងមគ្គដ៏ប្រសើរ មានខន្តីជាទង់ជ័យ ។

អំពីការងារចេញចាកគ្រោះថ្នាក់ ការងាររំដោះគ្រោះ

ជាការងារដែលមនុស្សគ្រប់គ្នាកំពុងតែធ្វើ ទោះជាធ្វើអ្វីក៏ដោយឱ្យ
តែនៅក្នុងរឿងរក្សាជីវិត ការពារទប់ស្កាត់កុំឱ្យជីវិតមានសេចក្តី
លំបាក តាំងតែអំពីការសុំទាន ការខំប្រឹងលីសែងក្នុងភាពខ្លួនឯង
ជាទាសកម្មករ ការស្លៀកពាក់ហូបចុករាល់ថ្ងៃឡើងទៅ ។

គ្រប់ជីវិតខំប្រឹងគេចចេញអំពីគ្រោះថ្នាក់ ព្រោះជីវិតកំពុង
តែមានគ្រោះថ្នាក់ ក្នុងបណ្តាគ្រោះថ្នាក់ម៉ឺនសែនជំពូក មានគ្រោះ
ដែលសត្វលោកលំបាកនឹងរំដោះដីក្រែលែង គឺ ឈឺ ចាស់ ព្រាត់
ប្រាស និងស្លាប់ មិនត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះ ការកើតក្នុងភពថ្មីទៀត ជា
គ្រោះថ្នាក់ដ៏កាចសាហាវ ។

គ្រោះថ្នាក់ដែលកំពុងប្រឈមមុខ និងជាហេតុនៃគ្រោះ
ថ្នាក់ទាំងអស់ទៀតផងនោះ គឺចិត្តបាប សរុបមកជីវិតទាំងមូលជា
តួគ្រោះថ្នាក់ ជាតួរោគ ជាផ្សែងពុល ជាគ្រឿងស្រវឹង អ្នកដែល
បៀតបៀនសត្វលោកគ្រប់គ្នា ក្រែលែងជាងជីវិតសត្វលោកខ្លួន
ឯងពុំមានឡើយ ព្រោះជីវិតនេះបាននាំមកនូវធាតុ៤ ដូចជាពស់
មានពិសដ៏ពន្លឹក សម្រាប់ឱ្យសត្វលោកថែរក្សា នាំមកនូវឧបាទាន

កន្លង ដូចជាខ្លាំងសត្រូវ សម្រាប់ចាំប្រហារ នាំមកនូវរាគៈ ដូចជា
បាបមិត្តឬសត្រូវទី៦ សម្រាប់បោកបញ្ឆោតលួងលោមសត្វលោក
ឱ្យវង្វេងស្រឡាញ់នូវធាតុ៤ ពេញចិត្តនឹងឧបាទានកន្លង មិនឱ្យ
នឿយណាយក្នុងជីវិតដ៏លំបាកលំបិន និងជាគ្រោះថ្នាក់បំផុតនេះ ។

នេក្ខម្មៈ ការងារនេះគេច្រើនចាត់ទុកថា ជាការមិនសមគួរ
ចំពោះជីវិតបច្ចុប្បន្ននេះ ជារឿងដែលគេមិនសូវយកចិត្តទុកដាក់
សម្រាប់រំដោះគ្រោះថ្នាក់ឱ្យខ្លួនឯងឡើយ គេគិតថាខ្ពស់ហួសពេក
ខ្លួនគេមិនអាចប្រព្រឹត្តទៅបាន ព្រោះវាជាការងារដែលត្រូវចោល
បុត្រភរិយា ចោលការងារដែលត្រូវធ្វើតាមចិត្តចង់ និង ចោលនូវ
អ្វីៗទៀតជាច្រើន ដែលគេមិនអាចចោលទៅបាននោះ មានបុគ្គល
ខ្លះ ថែមទាំងមើលងាយនូវការងារក្នុងនេក្ខម្មៈនេះទៀតផង ជា
ការដែលគួរឱ្យស្តាយណាស់នោះ គឺអ្នកដែលបានឈ្មោះថាជាភិក្ខុ
ជាសាមណេរ ជាសមណៈ ជាសមណសក្យបុត្រទៅហើយ តែ
ការងារជានេក្ខម្មៈពិតប្រាកដនោះមិនមាន ។

នេក្ខម្មៈ គឺគុណជាតជាគ្រឿងចេញ បានដល់ការចេញអំពី
គ្រោះថ្នាក់ក្នុងជីវិត ដូចបានពោលរួចហើយថា ចិត្តបាបជាកំពូល
គ្រោះថ្នាក់ ជាគ្រោះកាចដ៏អាក្រក់ ដូច្នោះ នេក្ខម្មៈគឺជាការរំដោះ

គ្រោះកាចដ៏មានប្រសិទ្ធភាព ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ព្រះគាថាធម្មបទ ប្រារព្ធចំពោះសន្តតិមហាមាត្យថា ទោះបីបុគ្គលប្រដាប់នូវសំពត់ និង អាភរណៈ ប៉ុន្តែជាអ្នកមានធម៌៥ ប្រការគឺ :

១- ស្ងប់រម្ងាប់

២- ទូន្មាន

៣- សភាពទៀងទាត់

៤- ប្រព្រឹត្តិប្រសើរ

៥- ដាក់ចុះនូវអាជ្ញាចំពោះសព្វសត្វទាំងពួង ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ហៅថា ព្រាហ្មណ៍ ហៅថា សមណៈ ហៅថា ភិក្ខុ ។

សន្តោ អ្នកស្ងប់រម្ងាប់ ព្រោះចេញអំពីកិលេសជាគ្រឿងមិនស្ងប់ **ទន្តោ** អ្នកហ្វឹកហាត់អប់រំទូន្មាននូវឥន្ទ្រិយ មានចក្ខុន្ទ្រិយ ជាដើម និងមានមនិន្ទ្រិយជាទីបំផុត គឺជាអ្នកចេញអំពីកិលេសជាគ្រឿងស្រវឹង **និយតោ** បុគ្គលមានសភាពទៀងទាត់ គឺមានសភាពត្រូវនិងទៀង ព្រោះសម្រេចនូវមគ្គទាំង៤ ជាអ្នកចេញចាកទុក្ខ ព្រោះរំលត់តណ្ហាឥតមានសល់ **ព្រហ្មចរិ** អ្នកប្រព្រឹត្ត

ប្រសើរ ព្រោះចេញផុតអំពីការប្រព្រឹត្តសៅហ្មង ស្មោកគ្រោក **សច្ចេសុ ភូតេសុ និធាយ ទណ្ឌំ** ជាអ្នកដាក់ចុះនូវអាជ្ញាចំពោះ សព្វសត្វទាំងពួង ព្រោះបានចេញផុតអំពី កាយទុច្ឆរិត វចិទុច្ឆរិត មនោទុច្ឆរិត **សោ ព្រាហ្មណោ** បុគ្គលនោះជាព្រាហ្មណ៍ គឺជាអ្នកមានបាបបានបន្យាត់ចោលហើយ **សោ សមណោ** បុគ្គលនោះជាសមណៈ គឺជាអ្នកមានបាបបានរម្ងាប់ហើយ **ស ភិក្ខុ** បុគ្គលនោះឈ្មោះថាភិក្ខុ គឺជាអ្នក ដឹកទម្លាយនូវកិលេស ឱ្យហូរចេញអស់អំពីសន្តាន ដោយចប គឺអរិយមគ្គ ។

ចំពោះការងារចេញចាកគ្រោះថ្នាក់ ដែលបានរៀបរាប់មកទាំងប៉ុន្មាននេះ រមែងមានចំពោះជនណាដែលពិចារណាឃើញគ្រោះថ្នាក់ពិតប្រាកដក្នុងជីវិតគឺចិត្តបាប ចិត្តទទឹកដោយកិលេសមានរាគៈជាដើម ដូច្នោះគ្រប់គ្នាឱ្យតែមាននូវសតិសម្បជញ្ញៈ អាចចាប់ផ្តើមនូវនេក្ខម្មៈ គឺជាការរៀបចំផ្លូវដើរចេញអំពីគ្រោះថ្នាក់ប្រៀបដូចប្រទេសមានសង្គ្រាម អ្នកស្រុកគ្រប់គ្នាប្រឹងដឹកដីធ្វើលេណដ្ឋាន ដើម្បីគេចអំពីគ្រាប់រំសេវ ដូច្នោះឯង ។

ការចំរើនសតិប្បដ្ឋាន៤ គឺជាការប្រព្រឹត្តនូវនេក្ខម្មៈដ៏ប្រសើរបំផុត ព្រោះក្នុងនោះមាននេក្ខម្មសង្កប្បៈ ទល់គ្នានឹង

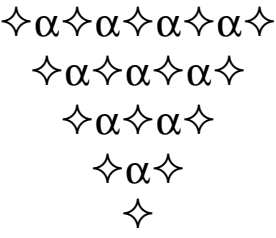
អារម្មណ៍ដែលសតិកំពុងរលឹក តាមពិតវិតក្កៈក្នុងខណៈមានសតិ ថ្នាក់សតិប្បដ្ឋាន មិនត្រឹមតែជានេក្ខម្មសង្គហៈប៉ុណ្ណោះទេ គឺជា អព្យាបាទសង្គហៈផង និងអវិហិង្សាសង្គហៈផង វិតក្កៈនេះជាការ ចេញចាកកាម ចេញចាកការព្យាបាទ និង ការបៀតបៀនផ្សេងៗ គឺជាវិតក្កៈដែលប្រកបជាមួយសម្មាទិដ្ឋិ ឃើញច្បាស់នូវលោក ដែលកំពុងប្រាកដ កំចាត់បង់នូវអវិជ្ជាដែលជាភាពងងឹត តែងបិទ បាំងនូវលោក ធ្វើឱ្យលោកភ្លឺស្វាងដោយរស្មីនៃបញ្ញា ។

លោកភ្នែក លោកត្រចៀក លោកច្រមុះ លោកអណ្តាត លោកកាយ និងលោកចិត្ត សុទ្ធតែជាលោកដែលមានគ្រោះថ្នាក់ គ្រប់ពេលវេលា ប្រៀបបីដូចជាស្រុកស្ងាត់ ប៉ុន្តែជាភូមិចោរ ពួក ចោររមែងបៀតបៀនដល់អ្នកដែលនៅក្នុងទីនោះ សេចក្តីនេះគឺថា លោក៦ជាស្រុកស្ងាត់ ព្រោះស្ងាត់ចាកសត្វបុគ្គល មានត្រឹមតែ រូបធម៌ និងនាមធម៌ប៉ុណ្ណោះ ដែលថាជាភូមិចោរ ព្រោះជាទីមក នៃអារម្មណ៍ទៅតាមទ្វារនោះៗ មានចក្ខុទ្វារជាដើម ដែលថាជា ការបៀតបៀន ព្រោះអារម្មណ៍នោះជាបច្ច័យនៃអភិជ្ឈាប្បទោម- នស្ស ដូច្នេះសតិប្បដ្ឋាន៤ គឺជាតួនេក្ខម្មៈដ៏ប្រសើរ ជាដំណើរចេញ អំពីភូមិចោរគឺលោក៦ ឆ្លងស្ទឹងតណ្ហាដល់នូវព្រះនិព្វានជាបរម

សុខសាន្ត ។

ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ឱ្យតែបុគ្គលណាម្នាក់បានដល់នូវ ព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃ ជាទីពឹងទីរលឹក ហើយមានការតាំង ចិត្តរៀនចាកអំពើអាក្រក់ទាំងពួង បុគ្គលនោះគឺជាអ្នកបួសម្នាក់ ដែលគួរដល់ការគោរពនិងបូជា ទោះបីបុគ្គលនោះកំសត់ក្រីក្រ លំបាកតោកយ៉ាកខ្លះមុខខ្លះក្រោយ ធ្វើការចិញ្ចឹមជីវិតដោយខ្លួន ឯងយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏គួរឱ្យជ្រះថ្លា គួរឱ្យរាប់អាន គួរដល់ការ គោរពណាស់ ព្រោះគេនោះមិនបានធ្វើចោរ បរិភោគអាហារមិន មានបំណុល ។

ជាទីបញ្ចប់នៃកម្រងអត្ថបទ ដែលមានឈ្មោះថា **មនុស្ស ជាមួយនឹងការងារនេះ** សូមពុទ្ធបរិស័ទធ្វើនូវការងារមួយទៀត គឺការសិក្សាព្រះពុទ្ធភាសិតផ្សេងៗជាបន្តនៅទំព័របន្ទាប់ ។

ធម្មបទ អត្ថវគ្គ

 អត្តា ហិ អត្តនោ នាថោ   កោ ហិ នាថោ បរោ សិយា
អត្តនា ហិ សុទន្តេន   នាថំ លភតិ ទុល្លភំ ។

 ខ្លួនជាទីពឹងរបស់ខ្លួន   អ្នកដទៃជាទីពឹងដូចម្តេចបាន
ព្រោះបុគ្គលអ្នកមានខ្លួនហ្នឹកហ្និនស្តហើយ   រមែងបាននូវទីពឹង
ដែលគេបានដោយកម្រ ។

 អត្តនា វំ កតំ បាបំ   អត្តនា សង្កិលិស្សតិ
អត្តនា អកតំ បាបំ   អត្តនា វំ វិសុជ្ឈតិ
សុទ្ធិ អសុទ្ធិ បច្ចុតំ   នាញោ អញ្ញំ វិសោធរយេ ។

 អ្នកធ្វើបាបខ្លួនឯង នឹងសៅហ្មងខ្លួនឯង អ្នកមិនធ្វើបាបខ្លួន
ឯង តែងបរិសុទ្ធស្អាតខ្លួនឯង សេចក្តីបរិសុទ្ធ និង មិនបរិសុទ្ធ មាន
ចំពោះខ្លួន អ្នកដទៃនឹងធ្វើអ្នកដទៃ ឱ្យបរិសុទ្ធតុំបានឡើយ ។

ធម្មបទ សុខវគ្គ

 ជយំ វេរំ បសវតិ   ទុក្ខំ សេតិ បរាធិតោ
ឧបសន្តោ សុខំ សេតិ   ហិត្វា ជយបរាជយំ ។

 បុគ្គលអ្នកឈ្នះតែងប្រទះនូវព្យុវ   បុគ្គលអ្នកចាញ់តែង
ដេកជាទុក្ខ   ចំណែកបុគ្គលលះបង់នូវការឈ្នះនិងការចាញ់ចេញ
ហើយជាអ្នកស្ងប់រម្ងាប់   រមែងដេកជាសុខ ។

 នត្តិ រាគសមោ អត្តិ   នត្តិ ទោសសមោ កលិ
នត្តិ ខន្ធសមា ទុក្ខា   នត្តិ សន្តិបំ សុខំ ។

 ភ្លើងស្នើដោយរាគៈ មិនមាន កំហុសស្នើដោយទោសៈមិន
មាន ទុក្ខទាំងឡាយស្នើដោយខន្ធ មិនមាន សុខក្រៅអំពីសេចក្តី
ស្ងប់ មិនមានឡើយ ។

 បរិវេករសំ បិត្វា   រសំ ឧបសមស្ស ច
និទ្ធុរោ ហោតិ និប្បាពោ   ធម្មបិតិរសំ បិរំ ។

 បុគ្គលបានក្រេបជីកនូវរសនៃវិវេកផង   រសនៃព្រះនិព្វាន
ជាទីរម្ងាប់នូវកិលេសផង   បានក្រេបជីកនូវរសនៃធម្មបិតិផង
រមែងជាអ្នកគ្មានសេចក្តីក្រវល់ក្រវាយ   គ្មានសេចក្តីសៅហ្មងឡើយ

ធម្មបទ មគ្គវគ្គ

តំ បុគ្គបសុសម្ពុត្តំ ញាសត្តមនសំ នំ
សុត្តំ គាមំ មហោយោវំ មច្ចុ អាទាយ គច្ឆតិ ។

មច្ចុគីសេចក្តីស្លាប់ តែងនាំយកនរជន អ្នកស្រវឹងជ្រប់ ក្នុង
កូន និងសត្វចិញ្ចឹម មានចិត្តជាប់ជំពាក់ ក្នុងអារម្មណ៍ផ្សេងៗនោះ
ដូចជំនន់ទឹកធំ នាំយកអ្នកស្រុកកំពុងដេកលក់ទៅ ដូច្នោះឯង ។

ន សន្តិ បុត្តា តាណាយ ន បិតា នបិ ពន្ធរា
អន្តរេនាធិបន្តស្ស នត្តិ ញាតិសុ តាណាតា
ឯតមត្តវសំ ញត្វា បណ្ឌិតោ សីលសំវុតោ
និព្វានគមនំ មត្តំ ខិប្បមេវិសោធយេ ។

កាលបុគ្គលត្រូវមច្ចុគ្របសង្កត់ហើយ កូនទាំងឡាយមិន
មានដើម្បីជាទីពឹង បិតាក៏មិនមាន ទាំងផៅពង្សក៏មិនមាន ដើម្បី
ជាទីពឹងឡើយ គឺទីពឹងរមែងមិនមានក្នុងពពួកញាតិទាំងឡាយ
បណ្ឌិតដឹងអំណាចនៃប្រយោជន៍នេះហើយ គួរជាអ្នកសង្រួម ក្នុង
សីល គួរប្រញាប់ប្រញាល់ជម្រះផ្លូវ ជាទីទៅកាន់ព្រះនិព្វានឱ្យបាន
ស្អាត ។

ធម្មបទ នាគវគ្គ

អប្បមាទរតា ហោថ សចិត្តមនុរក្ខថ
ទុគ្គា ឧទ្ធវច្ឆានំ បង្កេ សន្មោវ កុញ្ញរោ ។

អ្នកទាំងឡាយចូរត្រេកអរក្នុងសេចក្តីមិនប្រមាទ ចូរតាម
រក្សាចិត្តរបស់ខ្លួន ចូររើខ្លួនចាកភក់គឺកិលេស ដែលគេឆ្លងបាន
ដោយកម្រ ដូចដីជាប់ភក់ រើខ្លួនរួចបាន ។

អត្ថម្មិ ជាតម្មិ សុខា សហាយា

កាលបើសេចក្តីត្រូវការកើតឡើងហើយ សម្ពាញ់ទាំងឡាយ
នាំសេចក្តីសុខមកឱ្យ ។

គុដ្ឋិ សុខា យា ឥតិវិកេន

សេចក្តីសន្តោសចំពោះបច្ច័យ ជាហេតុនាំសេចក្តីសុខមកឱ្យ ។

បុណ្ណំ សុខំ ជីវិតសទ្ធិយម្មិ

បុណ្យនាំសេចក្តីសុខមកឱ្យ ក្នុងកាលទៀបនឹងអស់ជីវិត ។

សព្វស្ស ទុក្ខស្ស សុខំ បហានំ

ការលះបង់នូវទុក្ខទាំងអស់បាន គឺជាសុខ ។

សុខា មត្តេយ្យតា លោក

សេចក្តីប្រតិបត្តិក្នុងមាតា នាំសេចក្តីសុខមកឱ្យក្នុងលោក

អថៅ បេត្តេយ្យតា សុខា

ម្យ៉ាងទៀត សេចក្តីប្រតិបត្តិក្នុងបិតា ក៏នាំសេចក្តីសុខមកឱ្យ ។

សុខា សាមណ្ឌតា លោក

សេចក្តីប្រតិបត្តិក្នុងសមណៈ នាំសេចក្តីសុខមកឱ្យក្នុងលោក

អថៅ ព្រហ្មញ្ញតា សុខា

ម្យ៉ាងទៀត សេចក្តីប្រតិបត្តិក្នុងព្រាហ្មណ៍ ក៏នាំសេចក្តី
សុខមកឱ្យ ។

សុខំ យាវា ជន សីលំ

សីលនាំសេចក្តីសុខមកឱ្យ ដរាបដល់ចាស់ជរា ។

សុខា សទ្ធា បតិដ្ឋិតា

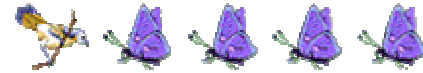
សទ្ធាដែលតម្កល់ខ្ជាប់ខ្ជួនហើយ នាំសេចក្តីសុខមកឱ្យ ។

សុខោ បញ្ញាបដិលោកោ

ការសម្រេចបាននូវបញ្ញា នាំសេចក្តីសុខមកឱ្យ ។

បាបាតំ វេតតេណំ សុខំ

ការមិនធ្វើនូវបាបទាំងពួង នាំសេចក្តីសុខមកឱ្យ ។

ពុទ្ធភាសិតគោលៗក្នុងវគ្គផ្សេងៗ

α សុខោ បុណ្ណស្ស គត្តយោ ការសន្សំបុណ្យនាំមកនូវសេចក្តីសុខ ។

α ចិត្តំ ចន្ទំ សុខាវហំ ចិត្តដែលបុគ្គលទូន្មានហើយតែងនាំមកនូវសេចក្តីសុខ ។

α ធម្មបីតិ សុខំ សេតិ អ្នកមានបីតិក្នុងធម៌ តែងដេកជាសុខ ។

α សុខោ ពុទ្ធានុប្បទោ ការកើតឡើងនៃព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ នាំមកនូវសេចក្តីសុខ ។

α តណ្ហកូយោ សព្វទុក្ខំ ចិនាតិ ការអស់ទៅនៃ តណ្ហាឈ្នះអស់នូវសេចក្តីទុក្ខទាំងពួង ។

α និព្វានំ បរមំ សុខំ ព្រះនិព្វានជាសុខដ៏យ៉ាងក្រៃលែង ។

α សុខា សន្ទប្បទេសនា ការសំដែងនូវធម៌របស់សប្បុរស រមែងនាំមកនូវសេចក្តីសុខ ។

α សុខាសង្ឃស្ស សាមគ្គី សេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នានៃសង្ឃ រមែងនាំមកនូវសេចក្តីសុខ ។

α កោតំ យត្វា សុខំ សេតិ សម្លាប់សេចក្តីក្រោធបាន ទើបដេកជាសុខ ។

α កោតំ យត្វា ន សោចតិ សម្លាប់សេចក្តីក្រោធបាន ទើបមិនសោយសោក ។

α ធម្មោ សុចិណ្ណោ សុខាវហតិ ធម៌ដែលបុគ្គលប្រព្រឹត្តល្អហើយ តែងនាំមកនូវសេចក្តីសុខ ។

α គបសន្តោ សុខំ សេតិ អ្នកមានសេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់រមែងដេកជាសុខ ។

α អភិព្វានំ នានុបតន្តិ ទុក្ខា ទុក្ខទាំងឡាយ រមែងមិនធ្លាក់តាមបុគ្គលដែលឥតកង្វល់ ។

α ឯតំ ភយំ ចរណេ បេក្ខមាតោ លោកាមិសំ បច្ឆហេ សន្តិបេក្ខោ កាលបុគ្គលពិចារណាឃើញភ័យក្នុងសេចក្តីស្លាប់នៃជីវិតនេះ គប្បីសម្លឹងនូវសន្តិបទគឺព្រះនិព្វាន ហើយលះបង់នូវនុយគឺគ្រឿងជាប់ជំពាក់ក្នុងលោកចោលឱ្យផុតស្រឡះ ។

Document Produced by deskPDF Unregistered :: <http://www.docuodesk.com>

១ សតិចារ សុខមេធាវិ អ្នកមានសតិ តែងចំរើនដោយ
សេចក្តីសុខ ។

ខ្លាង មុច្ចុវិទ្ធិសុត្រ

១ សុខោ វិវេកោ តុប្បស្ស សុតចម្មស្ស បស្សតោ
សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់របស់អ្នកដែលត្រេកអរក្នុងទីស្ងាត់ ជាអ្នកមាន
ធម៌បានស្តាប់ហើយ ពិចារណាយើញនូវធម៌ នាំមកនូវសេចក្តីសុខ ។

១ អព្យាបជ្ឈំ សុខំ លោកេ ធាណកូតេសុ
សញ្ញាមោ កិរិយាមិនបៀតបៀន គឺកិរិយាសង្រួមចំពោះសត្វ
ទាំងឡាយ នាំមកនូវសេចក្តីសុខក្នុងលោក ។

១ សុខា វិវាតតា លោកេ កាមាតំ សមតិក្កមោ
កិរិយាប្រាសចាកតម្រេក គឺ កិរិយាប្រព្រឹត្តកន្លងនូវកាមទាំងឡាយ
នាំមកនូវសេចក្តីសុខក្នុងលោក ។

១ អស្មិមាសស្ស វិនយោ ឯតំ វេ បរមំ សុខំ
កិរិយា កំចាត់បង់នូវអស្មិមានៈ ដំណើរនុំ៖ គឺជាសុខដ៏ក្រៃលែង ។

ខ្លាង រាជសុត្រ

១ យព្វា កាមសុខំ លោកេ យព្វានំ ទិវិយំ សុខំ
តណ្ហក្ខយសុខស្ស តេ កលំ គត្យន្តិ សោឡសិទ្ធិ
កាមសុខណាក្នុងលោកក្តី ទិព្វសុខណាក្តី សេចក្តីសុខទាំង
នោះ មិនដល់នូវចំណិត១ ក្នុងចំណែក១៦ នៃសេចក្តីសុខព្រោះការ
អស់ទៅនៃតណ្ហា ។

ខ្លាង ទណ្ឌសុត្រ

១ សុខកាមាតិ ភូតាតិ យោ ទណ្ឌេន វិហិសតិ
អត្តនោ សុខមេសានោ បេច្ចុ សោ ភ លភតេ
សុខំ។
សុខកាមាតិ ភូតាតិ យោ ទណ្ឌេន ភ ហិសតិ
អត្តនោ សុខមេសានោ បេច្ចុ សោ លភតេ សុខន្តិ
។

បុគ្គលណា កាលស្វែងរកសេចក្តីសុខដើម្បីខ្លួន ហើយបៀត
បៀនពួកសត្វអ្នកប្រាថ្នានូវសេចក្តីសុខ ដោយអាជ្ជា បុគ្គលនោះ
លុះលះលោកនេះទៅ រមែងមិនបាននូវសេចក្តីសុខឡើយ ។ បុគ្គល

ណា កាលស្វែងរកសេចក្តីសុខដើម្បីខ្លួន ហើយមិនបៀតបៀនពួក
សត្វអ្នកប្រាថ្នានូវសេចក្តីសុខ ដោយអាជ្ញា បុគ្គលនោះ លុះលះ
លោកនេះទៅ រមែងបាននូវសេចក្តីសុខ ។

ខ្លណន វិសាខាសូត្រ

α យេកេចិ សោកា បរិទេវិតា វា
ទុក្ខា ច លោកស្មី អនេករូធា
ចិយំ បមិច្ច ភវន្តិ ឯតេ
ចិយេ អសន្តេ ឆ ភវន្តិ ឯតេ ។
តស្មា ហិ តេ សុខិនោ វិតសោកា
យេសំ ចិយំ ឆត្តិ កុហិត្វិ លោកេ
តស្មា អសោកំ វិរថំ បត្តយានោ
ចិយំ ឆ កយិរាថ កុហិត្វិ លោកេតិ ។

សេចក្តីសោកក្តី សេចក្តីខ្សឹកខ្សួលក្តី ឯណានីមួយ ឬសេចក្តី
ទុក្ខជាច្រើនយ៉ាង ក្នុងលោក ធម៌ទាំងនោះរមែងកើតឡើង ព្រោះ
អាស្រ័យសត្វ និងសង្ខារជាទីស្រឡាញ់ កាលបើមិនមានសត្វ និង
សង្ខារជាទីស្រឡាញ់ហើយ ធម៌ទាំងនោះក៏រមែងមិនមានឡើយ ។
ព្រោះហេតុនោះឯង បុគ្គលណា មិនមានសត្វ និងសង្ខារជាទី

ស្រឡាញ់ ក្នុងលោកឯណានីមួយទេ បុគ្គលនោះ ទើបមាននូវ
សេចក្តីសុខ ប្រាសចាកសេចក្តីសោក ព្រោះថា បុគ្គលប្រាថ្នាសេចក្តី
មិនសោក និង ការប្រាសចាកចូលិតីកិលេស មិនគប្បីធ្វើសត្វ និង
សង្ខារឱ្យជាទីស្រឡាញ់ ក្នុងលោកណាមួយឡើយ ។

សំយុត្តនិកាយ សគាថវគ្គ

α សម្តិវេវ សមាសេថ សព្វិ កុល្លេថ សន្តវំ
សតំ សន្ទប្បចញ្ញាយ សព្វទុក្ខា បម្មត្តិចិ ។
បុគ្គលគួរតែអង្គុយរួមជាមួយនឹងពួកសប្បុរសតែប៉ុណ្ណោះ
គួរធ្វើសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលនឹងពួកសប្បុរស បុគ្គលដឹងច្បាស់នូវព្រះ
សទ្ធម្មរបស់ពួកសប្បុរស រមែងរួចផុតចាកទុក្ខទាំងពួង ។

~~~~~

អានិសង្សនៃបុគ្គលវិទ្យាប្រមាណ

α បមាទមតុយុត្តិ ពាលា ទុម្មេចិនោ ថនា
អប្បមាទព្វ មេចារិ ឆនំ សេដ្ឋំ វក្ខតិ
មា បមាទមតុយុត្តេថ មា កាមរតិសន្តវំ
អប្បមត្តោ ហិ ឈាយន្តោ បប្បោតិ បរមំ សុខន្តិ។

ពួកជនពាលល្ងង់ខ្លៅ មិនមាននូវប្រាជ្ញា តែងប្រកប រឿយៗដោយសេចក្តីប្រមាទ គឺការធ្វេសប្រហែស អ្នកប្រាជ្ញរមែង រក្សានូវសេចក្តីមិនប្រមាទ គឺការមិនធ្វេសប្រហែស ដូចជាគេរក្សា ទុកនូវទ្រព្យដ៏ប្រសើរថ្លៃថ្លា អ្នកទាំងឡាយ ចូរកុំប្រកបរឿយៗ ដោយសេចក្តីប្រមាទ គឺការធ្វេសប្រហែសនេះឡើយ កុំគប្បីធ្វើ សេចក្តីស្និទ្ធស្នាល ត្រេកត្រអាលក្នុងកាមទាំងឡាយឡើយ ព្រោះ ថា បុគ្គលអ្នកមិនមាននូវសេចក្តីប្រមាទ មានការសម្លឹងពិនិត្យ រមែងបានដល់នូវសេចក្តីសុខដ៏ឧត្តម ។

កិច្ចទស្សន៍

α **អន្ទុទោ ពលទោ ហោតិ** អ្នកឱ្យបាយ ឈ្មោះ ថាឱ្យកម្លាំង ។

α **វត្ថុទោ ហោតិ វណ្ណទោ** អ្នកឱ្យសំពត់ ឈ្មោះថា ឱ្យពណ៌សម្បុរ ។

α **យាតទោ សុទទោ ហោតិ** អ្នកឱ្យយានជំនិះ ឈ្មោះថាឱ្យសេចក្តីសុខ ។

α **ទីបទោ ហោតិ ចក្កុទោ** អ្នកឱ្យប្រទីប ឈ្មោះថា ឱ្យចក្កុ ។

α **សោ ច សព្វទទោ ហោតិ យោ ទទាតិ ឧបសរ្សយំ អមតន្ទុទោ ច សោ ហោតិ យោ ចប្រមតុសាសតីតិ**

ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលណា ឱ្យទីនៅអាស្រ័យ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាឱ្យនូវវត្ថុគ្រប់យ៉ាង ចំណែកបុគ្គលណា ជាអ្នកប្រៀន ប្រដៅនូវព្រះធម៌ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាឱ្យនូវព្រះនិព្វាន ។

ធម្មទានប្រសើរខ្ពង្កា

~~~~~

α **សព្វទានំ ចប្បទានំ ចិនាតិ** ធម្មទានឈ្នះអស់លើ ទានទាំងពួង ។

α **សព្វរសំ ចប្បរសោ ចិនាតិ** ធម្មរសឈ្នះអស់លើរស ទាំងពួង ។

α **សព្វតិ ចប្បតិ ចិនាតិ** រិករាយក្នុងធម៌ ឈ្នះអស់ តម្រែកទាំងពួង ។

α **តណ្ហកូយោ សព្វតុក្កំ ចិនាតិ** ការក្ស័យតណ្ហា ជាការឈ្នះលើកងទុក្ខទាំងពួង ។

ក្នុងមហាបរិណិព្វានសូត្រ

៥ ទហរាបិ ច យេ វុឌ្ឍា
យេ ពាលា យេ ច បណ្ឌិតា
អឌ្ឍា ចេវ ទលិទ្ធា ច
សព្វេ មច្ចុបរាយនា ។

ពួកជនណាៗ ទោះបីក្មេងក្តី ចាស់ក្តី ពាលក្តី បណ្ឌិតក្តី អ្នកមានក្តី អ្នកក្រក្តី ជនទាំងអស់នោះ តែងមានសេចក្តីស្លាប់នៅពីខាងមុខ ។

៥ យថាបិ កុអ្កការស្ស
កតំ មត្តិកភាជនំ
ខុទ្ទកញ្ច មហន្តញ្ច
យញ្ច បក្កំ យញ្ច អាមកំ
សព្វំ ភេទបរិយន្តំ
ឯវំ មច្ចាន ជីវិតំ ។

ភាជន៍ដី ដែលស្ងួនឆ្នាំងធ្វើហើយ ទោះបីតូចក្តី ធំក្តី ឆ្អិនក្តី នៅក្តី ភាជន៍ទាំងអស់នោះ មានកិរិយាបែកធ្លាយជាទីបំផុតយ៉ាងណា ជីវិតរបស់សត្វទាំងឡាយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

អថាបរិ ឯតនថោច សត្វា

ព្រះសាស្តាទ្រង់មានព្រះបន្ទូល ដូច្នោះតទៅទៀតថា :

៥ បរិបក្កោ វយោ មឃ្ហំ បរិក្កំ មម ជីវិតំ
បហាយ វោ គមិស្សាមិ កតំ មេ សរណមត្តនោ

វ័យរបស់តថាគត ចាស់ហើយ ជីវិតរបស់តថាគត មានប្រមាណតិច តថាគតនឹងលះបង់នូវអ្នកទាំងឡាយ ហើយទៅឯទីពឹងចំពោះខ្លួន តថាគតបានធ្វើទុកហើយ ។

៥ អប្បមត្តា សតីមន្តោ សុសីលា ហោច ភិក្ខុវោ
សុសមាហិតសង្កប្បា សចិត្តមនុរក្ខចំ ។
យោ តមស្មី ធម្មវិនយេ អប្បមត្តោ វិហរិស្សតិ
បហាយំ ជាតិសំសារំ ទុក្ខស្សន្តំ ករិស្សតីតិ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរកុំតប្បិមានសេចក្តីប្រមាទ ត្រូវមានស្មារតី មានសីលល្អ មានតម្រិះតម្រល់ស្មើល្អ ចូររក្សាចិត្តរបស់ខ្លួនឱ្យបានរឿយៗ ។ ភិក្ខុណា មិនប្រមាទ ហើយនៅក្នុងធម្មវិន័យនេះ ភិក្ខុនោះ នឹងលះបង់នូវជាតិសង្សារ ហើយធ្វើនូវព្រះនិព្វាន ដែលជាទីបំផុតនៃទុក្ខ បានពុំខានឡើយ ។

~៥~៥~៥~៥~៥~

Document Produced by deskPDF Unregistered :: http://www.docudesk.com

មហាបរិនិព្វានសូត្រ

ប្រាសាទបិណ្ឌបាតរបស់បុគ្គលបុគ្គល

៥ ទទតោ បុណ្ណំ បវឌ្ឍតិ
សំយមតោ វេរី ន វីយតិ
កុសលោ វ ជហាតិ បាបកំ
រាគទោសមោហក្ខយា និព្វតោតិ ។

បុណ្យរមែងចម្រើនដល់អ្នកឱ្យទាន ព្រៀវវេរីរាមិនចម្រើន
ដល់បុគ្គលអ្នកសង្គ្រម បុគ្គលអ្នកឈ្លាស រមែងលះបង់នូវអំពើ
បាបបាន បុគ្គលនោះបរិនិព្វាន ព្រោះអស់រាគៈ ទោសៈ មោហៈ ។

=====

បណ្ណវិញ្ញាបនបត្រសាស្ត្រា

៥ យោ វោ អានន្ទ មយា ធម្មោ ច
វិនយោ ច ទេសិតោ បញ្ញត្តោ សោ វោ
មមច្ចយេន សត្តា ។ ម្ចាស់អានន្ទ ធម៌ណាក្តី វិន័យណាក្តី
ដែលតថាគតសម្តែងហើយ បញ្ញត្តហើយ ដល់អ្នកទាំងឡាយ
លុះអំណើះឥតអំពើតថាគតទៅ ធម៌និងវិន័យនោះ ជាគ្រូរបស់អ្នក
ទាំងឡាយ ។

បច្ឆិមវាចារបស់ព្រះតថាគត

៥ ហន្តទានិ ភិក្ខុវេ អាមន្តយាមិ វោ
វយធម្មា សង្ខារា អប្បមាទេន សម្មាទេថាតិ ។
អយំ តថាគតស្ស បច្ឆិមាវាចា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ឈ្លើយចុះ ឥឡូវនេះ តថាគតប្រាប់អ្នកទាំងឡាយឱ្យបានដឹង
សង្ខារទាំងឡាយមានសេចក្តីសាបសូន្យជាធម្មតា អ្នកទាំងឡាយ
ចូរញ្ចាំងកិច្ចទាំងពួងឱ្យសម្រេច ដោយសេចក្តីមិនប្រមាទចុះ ។
នេះជាបច្ឆិមវាចា របស់ព្រះតថាគត ។

សំយុត្តនិកាយ សកាថវគ្គ

ពុទ្ធនោវាចាចំពោះមានគុណព្រាហ្មណ៍

៥ ន មាណិ ព្រាហ្មណ សាធុ
អត្ថិ កស្សីធិ ព្រាហ្មណ
យេន អត្ថេន អាគព្វិ
តមេវមនុស្សហយេតិ ។

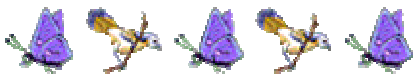
ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាក្នុងលោកនេះមាននូវមានៈ
មិនល្អឡើយ បុគ្គលមកហើយដោយប្រយោជន៍ណា គប្បីជាអ្នក
ចម្រើននូវប្រយោជន៍នោះឯងចុះ ។

ពុទ្ធនាមចំពោះបច្ចុទិកសាស្ត្រាហ្មណ៍

~ ~ ~ ~ ~

១ ន បច្ចុទិកសាតេន   សុវិជានំ សុភាសិតំ
ឧបក្កិលិដ្ឋចិត្តេន   សារម្ពពហុតេន ច
យោ ច វិនេយ្យ សារម្ពំ អប្បសាទញ្ច ចេតសា
អាហាតំ បដិនិស្សជ្ជំ   សចេ ជញ្ញា សុភាសិតន្តិ។

បុគ្គលដែលត្រេកអរដើម្បីធ្វើជាសត្រូវ មានចិត្តសៅហ្មង ច្រើនដោយការប្រណាំងប្រជែង មិនងាយនឹងបានដឹងនូវសុភាសិត ឡើយ លុះត្រាតែបុគ្គលណា កម្ចាត់បង់នូវការប្រណាំងប្រជែង និងសេចក្តីមិនជ្រះថ្លានៃចិត្តផង លះចោលនូវគំនុំគុំកូនផង បុគ្គល នោះ ទើបដឹងនូវពាក្យជាសុភាសិតទៅបាន ។

ពុទ្ធនាមចំពោះអសុទ្ធិក្រាហ្មណ៍

១ ជយំ វេ មញ្ញតិ ពាលោ
វាចាយ ធុរុសំ ភណំ
ជយញ្ជេវស្ស តំ ហោតិ
យា តីតិក្ខា វិជានតោ ។

បុគ្គលពាលពោលនូវពាក្យទ្រគោះជេរប្រទេចអ្នកដទៃ មានសេចក្តីសំគាល់ថាបាននូវជ័យជំនះ តែថាសេចក្តីអត់ធន់ ជា ជ័យជំនះរបស់បណ្ឌិតអ្នកបានដឹងច្បាស់ ។

១ តស្សេវំ តេន បាបិយោ
យោ កុទ្ធិ បដិកុជ្ឈតិ
កុទ្ធិ អប្បដិកុជ្ឈន្តោ
សង្គាមំ ជេតិ ទុជ្ជយំ ។

បុគ្គលណា ក្រោធតបនឹងបុគ្គលអ្នកក្រោធហើយ បុគ្គល នោះឯង រមែងអាក្រក់ជាងអ្នកដែលក្រោធហើយនោះទៅទៀត ព្រោះហេតុតែការក្រោធតបនោះឯង បុគ្គលដែលមិនក្រោធតប នឹងបុគ្គលអ្នកក្រោធហើយ ឈ្មោះថា ឈ្នះនូវសង្គ្រាម ដែលគេ ឈ្នះបានដោយកម្រ ។

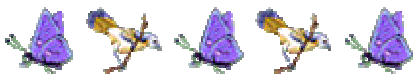
Document Produced by deskPDF Unregistered :: http://www.docudesk.com

១ ឧភិណ្ឌមត៌ិ ចរតិ
អត្តនោ ច បរស្ស ច
បរិ សង្កុបិតិ ញត្វា
យោ សតោ ឧបសម្មតិ ។

បុគ្គលណាដឹងថា អ្នកដទៃមានសេចក្តីក្រោធហើយ ក៏មាន
ស្មារតីនៅដោយសេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់ អ្នកនោះឈ្មោះថា ប្រព្រឹត្តនូវ
ប្រយោជន៍ដល់ជនទាំងពីរនាក់ គឺដល់ខ្លួនឯងនិងដល់អ្នកដទៃ ។

១ ឧភិណ្ឌំ តិកិច្ចន្តានំ
អត្តនោ ច បរស្ស ច
ជនា មញ្ញត្តិ ពាលោតិ
យេ ធម្មស្ស អកោរិទាតិ ។

កាលដែលបុគ្គលរក្សានូវប្រយោជន៍ ឱ្យដល់ជនទាំងពីរ
ចំណែក គឺប្រយោជន៍ខ្លួនឯង និងប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ជនទាំង
ឡាយដែលមិនឆ្គាតនៅក្នុងធម៌ រមែងសំគាល់នូវអ្នកដែលអត់ធន់
បាននោះ ថាជាមនុស្សពាលទៅវិញ ។

ពុទ្ធភាសិតចំពោះកសិការទ្វាជព្រាហ្មណ៍

~::~~

១ ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ គង់នៅក្នុងព្រាហ្មណគ្រាម ឈ្មោះឯកនាណា ក្នុងទក្ខិណា
គិរិជនបទ នាដែនមគធៈ ។

សម័យនោះ កសិការទ្វាជព្រាហ្មណ៍ បានតាក់តែងនង្គ័ល
ប្រមាណ ៥០០ ក្នុងវេលាដែលព្រះស្រូវ ។

លំដាប់នោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្បង់ប្រដាប់បាត្រ
និងថិវរ ក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ហើយព្រះអង្គទ្រង់យាងចូលទៅកាន់
កន្លែងធ្វើការរបស់កសិការទ្វាជព្រាហ្មណ៍ ។ សម័យនោះ ការ
ល្បែងភ្ញៀវរបស់កសិការទ្វាជព្រាហ្មណ៍ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ ព្រះដ៏
មានព្រះភាគក្នុងពេលនោះ ទ្រង់ក៏បានចូលទៅដល់កន្លែងល្បែង
អាហាររបស់ព្រាហ្មណ៍ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ប្រថាប់ឈរក្នុង
ទីដ៏សមគួរ ។

កសិការទ្វាជព្រាហ្មណ៍ បានឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ដែលទ្រង់ប្រថាប់ឈរវិណ្ណបាត លុះឃើញហើយ ក៏បានពោលនូវ
ពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះសមណៈ ខ្ញុំព្រះអង្គ

ភ្នំរាង ព្រោះផង លុះខ្ញុំព្រះអង្គភ្នំរាងហើយ ព្រោះហើយ ទើប
បរិភោគ បពិត្រព្រះសមណៈ ចំណែកព្រះអង្គ ចូរភ្នំរាង ព្រោះផង
លុះភ្នំរាងហើយ ព្រោះហើយ ចូរភរិភោគចុះ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
តថាគតភ្នំរាង ព្រោះផង លុះតថាគតភ្នំរាងហើយ ព្រោះហើយ ទើប
តថាគតភរិភោគដែរ ។ ព្រាហ្មណ៍បានស្តាប់ហើយក៏ពោលថា
យើងខ្ញុំមិនបានឃើញនិមន្ត័យ ផាលជន្មញ្ច និង គោទាំងឡាយ
របស់ព្រះគោតមដ៏ចម្រើនឡើយ តែព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ត្រាស់
យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ តថាគតភ្នំរាង ព្រោះផង លុះ
តថាគតភ្នំរាងហើយ ព្រោះហើយ ទើបតថាគតភរិភោគដែរ ។

លំដាប់នោះ កសិការទ្វាជព្រាហ្មណ៍ បានទូលសួរចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដោយគាថាដែលមានសេចក្តីថា :

ព្រះអង្គប្តេជ្ញាថាជាអ្នកធ្វើស្រែ តែថា ខ្ញុំព្រះអង្គមិនដែល
ឃើញនូវការភ្ជួររបស់ព្រះអង្គសោះ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសួរ
ចំពោះព្រះអង្គដែលជាអ្នកស្រែ សូមព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ប្រាប់មកចុះ ធ្វើដូចម្តេច ដើម្បីឱ្យយើងខ្ញុំបានដឹង នូវការ
ធ្វើស្រែរបស់ព្រះអង្គនោះទៅបាន ?

ព្រះពុទ្ធភាសិត

៥ សទ្ធា ពីដំ តបោ វុដ្ឋិ
បញ្ញា មេ យុគនង្គលំ
ហិរិ វ្យាសា មនោ យោត្តិ
សតិ មេ ផាលបាចនំ ។

សទ្ធាជាពូជ តបៈគឺការសង្រួមឥន្ទ្រិយារាវាំងនូវកិលេសជា
ភ្លៀង បញ្ញារបស់តថាគតជានិមន្ត័យនិងផ្លូវនង្គល ហិរិគឺការខ្មាស
ខ្ពើមបាបជាដងនង្គល ចិត្តនឹងឆឹងមិនរើរវាយគឺជាខ្សែ សតិរបស់
តថាគត ជាផាល និង ជន្មញ្ច ។

៥ កាយគុត្តោ វចីគុត្តោ
អាហារេ ឧទរេ យតោ
សច្ចំ ករោមិ និទ្ធានំ
សោរច្ចំ មេ បមោចនំ ។

តថាគតគ្រប់គ្រងកាយ គ្រប់គ្រងវាចា សង្រួមអាហារ
សង្រួមផ្លែ តថាគតធ្វើនូវការដកសំអាតស្មៅ (គឺវាចាឡោះឡោះ
និង អត្តានុទិដ្ឋិ) ដោយសច្ចៈ (គឺវចីសច្ចៈ និង ទិដ្ឋិសច្ចៈ) ឯសេចក្តី
ត្រេកអរក្នុងព្រះនិព្វានរបស់តថាគត មានការរលត់កិលេសជា
សេចក្តីរួចស្រេច ពោលគឺសម្រេចហើយក្នុងកិច្ចការងារ ។

៥ វីរិយំ មេ ធុរធារយ្ហំ
យោគក្ខេមាធិវាហនំ
គច្ឆតិ អនិវត្តន្តំ
យត្ថ គន្ធា ន សោចតិ ។

សេចក្តីព្យាយាមរបស់តថាគត ដូចជាគោទាញនង្គ័ល
ព្រោះជាការនាំទៅនូវធុរៈ ឱ្យបានសម្រេចដល់ទីក្សេមចាកយោគៈ
គឺព្រះនិព្វាន បុគ្គលទៅក្នុងទិណាមិនមានសេចក្តីសោក សេចក្តី
ព្យាយាមត្រូវឆ្ពោះទៅកាន់ទីនោះ ដែលមិនមានការវិលត្រឡប់
មកវិញឡើយ ។

៥ ឯវមេសា កសី កដ្ឋា
សា ហោតិ អមតប្ណលា
ឯតំ កសី កសិក្ខាន
សព្វទុក្ខា បមុច្ឆតីតិ ។

ស្រែនុះតថាគតបានភ្ជួរយ៉ាងនេះ ស្រែនុះមានព្រះនិព្វាន
ជាផល បុគ្គលភ្ជួរស្រែនុះហើយ រមែងរួចផុតចាកទុក្ខទាំងពួង
បាន ។

ព្រាហ្មណ៍ស្តាប់ព្រះធម៌ទេសនា ដែលមានសេចក្តីដ៏ជ្រាល

ជ្រៅហើយ ក៏បានជ្រាបថា មនុស្សដែលបានបរិភោគផលនៃការ
ភ្ជួរស្រែរបស់យើង រមែងឃ្លាននៅក្នុងថ្ងៃស្អែកជាពិតប្រាកដណាស់
ប៉ុន្តែអ្នកដែលបរិភោគផលនៃការភ្ជួរស្រែអមតៈនេះ រមែងរួចផុត
ចាកទុក្ខទាំងពួង ហើយព្រាហ្មណ៍ក៏សូមដល់នូវព្រះរតនត្រ័យ
ជាទីរលឹកស្នើដោយជីវិត រួចសូមបញ្ជូន ឧបសម្បទា មិនយូរប៉ុន្មាន
ក៏បានជាព្រះអរហន្តមួយព្រះអង្គដែរ ។

ΓαΓαΓαΓαΓ
ΓαΓαΓαΓ
ΓαΓαΓ
ΓαΓ
Γ

ពុទ្ធភាសិតចំពោះឧទយព្រាហ្មណ៍

~~~~~

១ សាវត្ថិនិទាន ។ គ្រានោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ស្បង់ប្រដាប់បាត្រ និងចីវរ ក្នុងបុព្វល្អសម័យ ស្តេចយាងចូល ទៅកាន់លំនៅរបស់ឧទយព្រាហ្មណ៍ លំដាប់នោះ ឧទយព្រាហ្មណ៍ យកបាយ ដាក់ពេញក្នុងបាត្ររបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

ថ្ងៃទី២ ទ្រង់យាងចូលទៅកាន់លំនៅរបស់ឧទយព្រាហ្មណ៍ ទៀត ព្រាហ្មណ៍ក៏យកបាយដាក់ពេញក្នុងបាត្រដូចមុនដែរ ថ្ងៃទី៣ ព្រះអង្គទ្រង់យាងទៅដូចមុនទៀត ឧទយព្រាហ្មណ៍បានដាក់បាត្រ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាគំរប់ ៣ដង ព្រាហ្មណ៍ដាក់បាយពេញក្នុងបាត្រ នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ៣ដង មិនមែនដោយសទ្ធាឡើយ តែព្រោះ ខ្លាចពាក្យតិះដៀលអំពីអ្នកដទៃ ក្រែងគេស្តីថា បព្វជិតមកឈរ មុខផ្ទះហើយ គ្រាន់តែបាយក៏កំណាញ់ដែរ ជាអ្នកបរិភោគតែឯង យ៉ាងនេះ ។

ក្នុងថ្ងៃទី៣ ព្រាហ្មណ៍មិនអាចទ្រាំបាន កាលគាត់ដាក់ បាត្ររួចហើយ ក៏ពោលពាក្យនេះ នឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះសមណៈគោតមនេះ ជាអ្នកជាប់ជំពាក់ចិត្តក្នុងរសអាហារ

ទើបនិមន្តមករឿយៗ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គទ្រង់យាងទៅកាន់លំនៅរបស់ ឧទយព្រាហ្មណ៍ រហូតដល់ទៅ ៣ លើក ជាប់៣ថ្ងៃតត្វា ក៏ព្រោះ ដើម្បីឱ្យព្រាហ្មណ៍បន្តិចរំវាចាយ៉ាងនេះឯង ។ កាលព្រះបរមសាស្តា ទ្រង់បានស្តាប់ពាក្យរបស់ព្រាហ្មណ៍ហើយ ទើបព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍អ្នកថ្វាយបិណ្ឌបាត្រ៣ថ្ងៃជាប់តត្វា គឺនៅមិន ទាន់ច្រើនរឿយៗប៉ុន្មានឡើយ រួចហើយព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ភាសិត អំពីធម៌ច្រើនប្រការក្នុងលោក ដែលមានការប្រព្រឹត្តទៅជា រឿយៗរាប់ដងមិនអស់ ដូច្នោះថា :

- ១ បុនប្បុនំ ចេវ វបន្តិ ពីជំ
- បុនប្បុនំ វស្សតិ ទេវរាជា
- បុនប្បុនំ ខេត្តិ កសន្តិ កស្សកា
- បុនប្បុនំ ធួញ្ញមុហេន្តិ វដ្ឋិ
- បុនប្បុនំ យាចកា យាចយន្តិ
- បុនប្បុនំ ទានបតី ទទន្តិ
- បុនប្បុនំ ទានបតី ទទិក្ខា
- បុនប្បុនំ សគ្គមុហេន្តិ ឋានំ

Document Produced by deskPDF Unregistered :: http://www.docudesk.com

បុនប្បុនំ ខីរណិកា ទុហន្តិ
បុនប្បុនំ វច្ឆោ ឧបេតិ មាតវិ
បុនប្បុនំ កិលមតិ ជន្នតិ ច
បុនប្បុនំ គព្ពមុបេតិ មន្នោ
បុនប្បុនំ ជាយតិ មិយ្យតិ ច
បុនប្បុនំ សីវចិកំ ហរន្តិ
មគ្គញ លទ្ធា អបុនព្ពវាយ
បុនប្បុនំ ជាយតិ ភ្វិបណ្ណោតិ ។

ភ្លៀងបង្ករចុះរឿយៗ ជនទាំងឡាយក៏ព្រោះពូជរឿយៗ
អ្នកភ្ជួររាស់ទាំងឡាយ ភ្ជួររាស់ស្រែរឿយៗ តែងនាំស្រូវទៅកាន់
ដែនក៏រឿយៗ ។ ស្នូមទាំងឡាយ សុំរឿយៗ ម្ចាស់ទានទាំង
ឡាយក៏ឱ្យរឿយៗ លុះម្ចាស់ទានទាំងឡាយឱ្យរឿយៗហើយ
រមែងទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ក៏រឿយៗ ។ អ្នករូតទឹកដោះគោទាំង
ឡាយ រូតរឿយៗ កូនគោចូលទៅរកមេគោក៏រឿយៗ អ្នកល្ងង់ខ្លៅ
លំបាកផង ញាប់ញ័រផងជារឿយៗ តែងចូលទៅកាន់គភីក៏ជា
រឿយៗ សត្វលោករមែងកើត និងស្លាប់រឿយៗ គេនាំទៅកាន់ទី
សួសានក៏រឿយៗ ចំណែកអ្នកមានបញ្ញាដូចជាដែនដី បាន

សម្រេចនូវមគ្គហើយ រមែងមិនកើតក្នុងភពថ្មីឡើយរឿយៗ
ឡើយ ។

ក្នុងទីបំផុតនៃធម៌ទេសនា ព្រាហ្មណ៍ព្រមទាំងបុត្រភរិយា
ពួកមិត្ត និងញាតិ ក៏បានជ្រះថ្លា ថ្វាយបង្គំព្រះយុគលបាទនៃ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាអង្គម្ចាស់ ប្រកាសខ្លួនសុំដល់ព្រះរតនត្រ័យ
ជាទីពឹងទីរលឹកស្នើដោយជីវិត តរៀងទៅ ។

ΓαΓαΓαΓαΓ
ΓαΓαΓαΓ
ΓαΓαΓ
ΓαΓ
Γ

ខុទ្ទកនិកាយ សុត្តនិបាត
ត្រាស់តបបញ្ជាអាណុវ្រកយក្ស

~~~~~

៥ សទ្ធិធន វិគ្គំ បុរិសស្ស សេដ្ឋំ ក្នុងលោកនេះ
សទ្ធាជាទ្រព្យដ៏ប្រសើរ របស់បុរសស្រ្តីគ្រប់គ្នា ។

៥ ធម្មោ សុចិណ្ណោ សុខមារហាតិ ធម៌ដែល
បុគ្គលប្រព្រឹត្តល្អហើយ តែងនាំនូវសេចក្តីសុខមកប្រគល់ឱ្យ ។

៥ សច្ចំ ហវេ សាធុតរំ រសានំ ពាក្យសច្ចៈ
មានរសឆ្ងាញ់ពិសា ជាងរសទាំងពួង ។

៥ បញ្ញាជីវី ជីវិតមាហុ សេដ្ឋំ បណ្ឌិតហៅជីវិត
ដែលរស់នៅដោយបញ្ញា ថាជាជីវិតប្រសើរ ។

៥ សទ្ធាយ តរតី ឱរិយំ បុគ្គលឆ្លងអន្លង់មិច្ឆាទិដ្ឋិ
បានដោយសទ្ធា ។

៥ អប្បមាទេន អណ្ណវំ ឆ្លងមហាសមុទ្រគឺសង្សារ
វដ្តបាន ដោយសេចក្តីមិនប្រមាទ ។

៥ វិរិយេន ទុក្ខមច្ចេតិ កន្លងរូចផុតអំពីសេចក្តីទុក្ខ
ព្រោះកាមជាហេតុបាន ដោយការព្យាយាម ។

៥ បញ្ញាយ បរិសុជ្ឈតិ បរិសុទ្ធផុតចាកអវិជ្ជាបាន
ដោយបញ្ញា ។

៥ សទ្ធិហានោ អរហតំ ធម្មំ និព្វានបក្តិយា
សុស្សសំ លភតេ បញ្ញំ អប្បមត្តោ វិចក្ខណោ។
បុគ្គលជឿធម៌របស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដើម្បីសម្រេច
ដល់នូវព្រះនិព្វាន ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានការពិចារណា ជាអ្នក
ស្តាប់ដោយល្អ រមែងបាននូវបញ្ញា ។

៥ បដិរូបករិវ ធុរវា ឧដ្ឋាតា វិន្ទតេ ធនំ
សច្ចេន កិក្ខិ បប្បោតិ ទទំ មិត្តានិ គន្ថតិ ។
បុគ្គលមានការងារដ៏សមគួរ មានធុរៈគឺការព្យាយាមផ្លូវ
ចិត្ត មានការប្រឹងប្រែងដោយកម្លាំងកាយ រមែងបាននូវទ្រព្យ
បុគ្គលបានដល់នូវសេចក្តីសរសើរ ដោយសច្ចៈ បុគ្គលកាលឱ្យនូវ
ទាន (មានសង្កហធម៌) រមែងចងនូវមិត្តទាំងឡាយបាន ។

៥ យស្សេតេ ចតុរោ ធម្មា សទ្ធស្ស យរមេសិនោ
សច្ចំ ធម្មោ ធិតិ ចាគោ ស វេ បេច្ច ន សោចតិ
បុគ្គលណាមានសទ្ធា ហើយជាអ្នកនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ជាអ្នក
មាននូវធម៌ ៤ប្រការនេះគឺ៖ សច្ចៈ (ដែលនាំឱ្យមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្អ

Document Produced by deskPDF Unregistered :: http://www.docudesk.com

ប្រការសរសើរ) ១ , ធម្មៈ (ការហ្វឹកហាត់អប់រំទូន្មានចិត្តដោយសន្ទា ដោយសេចក្តីមិនប្រមាទ ដោយការពិចារណា និងដោយការស្តាប់ល្អ ជាធម៌នាំឱ្យមានបញ្ញា) ១ , ធិតិ (ព្យាយាមដោយអំណត់អត់ធន់ ប្រឹងប្រែងធ្វើការងារដ៏សមគួរ ជាការងារប្រាសចាកនូវទោស ដើម្បីបានទ្រព្យសម្បត្តិប្រកបដោយធម៌) ១ , ចាគៈ (សង្គហធម៌មានការបរិច្ចាគសម្បត្តិជួយអ្នកដទៃ ជាហេតុនៃការចងមិត្ត) ១ , បុគ្គលនោះឯង រមែងមិនមាននូវសេចក្តីសោកក្នុងលោកខាងមុខ ។

៥ ឥង្ស អញ្ជើបិ បុច្ឆសុ បុច្ឆ សមណព្រាហ្មណេយទិ សច្ចា ទមា ចាតា ខន្តា ភិយ្យោធវ វិជ្ជតិ ។

(បើថា ហេតុនៃកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្អ មានធម៌ដទៃទៀតក្រៃលែងជាងសច្ចៈក្តី ហេតុនៃការបាននូវបញ្ញា មានធម៌ដទៃទៀតក្រៃលែងជាងទមៈគឺការទូន្មានខ្លួនឯងក្តី ហេតុនៃការចងមិត្ត មានធម៌ដទៃទៀតក្រៃលែងជាងចាគៈក្តី ហេតុនៃការបានទ្រព្យ មានធម៌ដទៃទៀតក្រៃលែងជាងខន្តិក្តី) បើមានធម៌ដទៃ ក្នុងលោកនេះ ឱ្យក្រៃលែងជាងសច្ចៈ ទមៈ ចាគៈ ខន្តិ ទៅទៀតនោះ អញ្ជើញអ្នក ទៅសួរពួកសមណព្រាហ្មណ៍ជាច្រើននាក់ ដទៃផ្សេង

ទៀតចុះ ។

ព្រោះការស្តាប់ព្រះធម៌ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់តបបញ្ជាហើយ អាឡូវកយក្សក៏បានសោតាបត្តិផល ។ ពេលចប់ព្រះពុទ្ធដីកា ដែលទ្រង់ត្រាស់ឱ្យយក្សសួរបញ្ជាចំពោះសមណព្រាហ្មណ៍ដទៃទៀតនោះ យក្សក៏បានពោលថា :

ឥឡូវនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គចាំបាច់សួរពួកសមណព្រាហ្មណ៍ជាច្រើននាក់ ធ្វើអ្វីទៀត ព្រោះក្នុងថ្ងៃនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គបានដឹងប្រយោជន៍ ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងលោកខាងមុខច្បាស់លាស់ហើយ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាអង្គម្ចាស់ ទ្រង់ស្តេចយាងមកកាន់ដែនអាឡវី ដើម្បីគង់នៅ ជាប្រយោជន៍ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គដោយពិត ក្នុងថ្ងៃនេះខ្ញុំព្រះអង្គបានដឹងច្បាស់ហើយថា ទានដែលបុគ្គលឱ្យហើយ ចំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គណា គឺជាទានមានផលច្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងត្រាច់ទៅអំពីស្រុកមួយ ចូលកាន់ស្រុកមួយទៀត អំពីបូរីមួយ ចូលកាន់បូរីមួយទៀត ហើយខ្ញុំព្រះអង្គនឹងថ្វាយបង្គំនូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាអង្គម្ចាស់ផង នូវសភាពដ៏ល្អរបស់ព្រះធម៌ផង ដូច្នោះថា :

៥ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាអង្គម្ចាស់ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ដឹងដោយល្អ ។

៥ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះធម៌ ដែលព្រះដ៏
មានព្រះភាគជាអង្គម្ចាស់ ទ្រង់ត្រាស់ដឹងដោយប្រពៃចំពោះ
ព្រះអង្គ និង ជាព្រះធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគជាអង្គម្ចាស់
ទ្រង់ត្រាស់ សំដែងទុកល្អហើយ ។

៥ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះសង្ឃសាវ័ករបស់
ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាអង្គម្ចាស់ ដែលបានបដិបត្តិដោយល្អ ។

**សរសេរចប់នៅថ្ងៃ ១កើត ខែ អស្សុជ ឆ្នាំ រោង
ឆោត័ក ព.ស ២៥៤៤**

ពាក្យចម្លើយ

ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំបាទបានសរសេរនូវកូនសៀវភៅតូចមួយនេះ ដាក់ឈ្មោះឱ្យថា **មនុស្សជាមួយនឹងការងារ** ក្នុងបំណងពង្រឹងនូវស្មារតីជនប្រុសស្រី ដើម្បីសេចក្តីមិនប្រមាទចំពោះកិច្ចការងារទាំងឡាយ ។

មនុស្សគ្រប់គ្នាស្រឡាញ់សេចក្តីសុខ ដូច្នេះត្រូវសិក្សាស្វែងយល់អំពីប្រភពនៃសេចក្តីសុខឱ្យបានច្បាស់ប្រាកដ កាលណាបើបានយល់ច្បាស់ហើយ ត្រូវប្រឹងប្រែងថែរក្សា និង បណ្តុះបណ្តាលនូវប្រភពនៃសេចក្តីសុខនោះ ឱ្យបានល្អតទៅ ។

សេចក្តីសុខដែលប្រាសចាកទោស គឺជាសេចក្តីសុខដ៏មានតម្លៃ ជាលទ្ធផលនៃការងារត្រូវ ការងារដោយប្រពៃ សេចក្តីសុខជាកុសលវិបាកគឺជាផលបុណ្យ សេចក្តីសុខក្នុងឈាន ព្រោះស្ងប់នឹងរណធម៌ ឯចំណែកព្រះនិព្វាន ជាបរមសុខ ផុតចាកទុក្ខទាំងពួង។

ពុទ្ធបរិស័ទបានសម្រេចនូវព្រះនិព្វាន ដោយអាស្រ័យបាននូវអរិយមគ្គជាលោកុត្តរ អរិយមគ្គជាលោកុត្តរគឺជាសង្ខតធម៌

ជាធម៌តាក់តែងដោយបច្ច័យច្រើនយ៉ាង ជាពិសេសឧបនិស្សយ-ប្បច្ច័យ។ ឱ្យតែពុទ្ធបរិស័ទមានអធ្យាស្រ័យដើម្បីព្រះនិព្វាន ការងារដោយប្រពៃទាំងអស់ មិនថា ទាន សីល ឬ ការងារឡើយ សុទ្ធតែជាធម៌សម្រាប់តាក់តែងនូវលោកុត្តរកុសលដោយពិត ដូច្នេះសូមពុទ្ធបរិស័ទមានការពេញចិត្តនូវគ្រប់អំពើល្អទាំងអស់ ។ រាល់ពេលដែលប្រកបកិច្ចការងារជាកុសលនោះៗ ត្រូវដឹងខ្លួនឯងថា ដូចជាកំពុងចម្រើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ដែរ ព្រោះអរិយមគ្គមិនអាចពេញទៅបានទេ បើខ្វះនូវការសន្សំបុណ្យ ឬការសន្សំបុណ្យនោះពុំទាន់បានគ្រប់គ្រាន់នៅឡើយ ។

អ្នកធ្វើដំណើរ ត្រូវដឹងអំពីទិសដៅដែលត្រូវទៅ អ្នកធ្វើការងារ ត្រូវដឹងអំពីលទ្ធផលរបស់ការងារ ។

អ្នកបួសឆ្លងក្នុងលាភយសមិនបរវរ គ្រហស្ថគ្មានរបរមិនថ្លៃថ្នូរ ។

សូមពុទ្ធបរិស័ទ ដាំផ្កា ក្រងផ្កាគឺកុសល ឬជាដល់ព្រះរតនត្រ័យ សូមពុទ្ធបរិស័ទអុជធូបក្រអូបគឺការសមាទានសីល ឬជាដល់ព្រះរតនត្រ័យ សូមពុទ្ធបរិស័ទអុជនូវប្រទីបគឺការចម្រើនបញ្ញា ការពារខ្យល់ ការពារសត្វកុំឱ្យពន្លត់នូវភ្លើងប្រទីបនោះ

Document Produced by deskPDF Unregistered :: <http://www.docuodesk.com>

ដោយការចម្រើនសេចក្តីស្ងប់នីវរណធម៌ នេះគឺជាសក្តារបូជាដ៏បវរ
ថ្លៃថ្នា សម្រាប់បូជាថ្វាយព្រះត្រៃរតន៍ ។

សូមឱ្យពុទ្ធបរិស័ទបានវិភាយនៅក្នុងការអានកូនសៀវភៅ
មួយនេះ សូមឱ្យសត្វលោកទាំងឡាយបានមកជាពុទ្ធបរិស័ទ ហើយ
បានសម្រេចនូវធម៌ដែលព្រះអរិយៈទាំងពួង បានសម្រេចហើយ ។

ថ្ងៃអង្គារ ១១រោច ខែ អស្សុជ ឆ្នាំរោង

ទោស័ក ៧.ស ២៥៤៤

ខ្ញុំព្រះករុណា

ខ្ញុំបាទ ប៊ុន សាវណ្ណ

រាយនាមម្ចាស់ដើមបុណ្យបច្ច័យ ៤

៤ នៅក្នុងពិធីបុណ្យឆ្លងព្រះធម្មចេតិយ ព្រះពោធិព្រឹក្ស ក្នុងមណ្ឌលសាលារៀនសតិប្បដ្ឋានខេត្តបាត់ដំបង មានរៀបចំ បច្ច័យ៤ ដាក់បាតព្រះសង្ឃ៥០០អង្គ សំដែងធម៌ទេសនា ព្រម ទាំងអញ្ជើញភ្ញៀវពិសានុវភោជនាហារ ម្ចាស់ដើមបុណ្យត្រូវបាន បរិច្ចាគប្រាក់អស់ជាងពីរម៉ឺនដុល្លារអាមេរិក ក្នុងនោះមានសៀវភៅ ធម៌នេះចំនួនមួយម៉ឺនក្បាលសំរាប់ចែកជាធម្មទានទៀតផង ក្នុងតម្លៃ បោះពុម្ពសរុប ៣២០០USD សូមទានជ្រាប និង អនុមោទនា បុណ្យពីម្ចាស់ដើមបុណ្យ ដូចខាងក្រោម :

- ១- លោកគ្រូ ប៊ុត សាវង្ស
- ២- ភិក្ខុ មាស ផុន បរិបុណ្ណា ចៅអធិការវត្ត ពុទ្ធិការាម រដ្ឋម៉ារីឡែន
- ៣- ព្រះមហាវិមលធម្ម ពិន សែម សិរីសុវណ្ណា ចៅអធិការ វត្ត រាជបូណី ខេត្តសៀមរាប

- ៤- ឧបាសក រស់ សុផាត លោកគ្រូបង្រៀនធម៌នៅសាលា រៀនសតិប្បដ្ឋាន ខេត្តបាត់ដំបង
(ភិក្ខុ ២អង្គ និង លោកគ្រូ ២នាក់ខាងលើនេះ ម្ចាស់ដើម បុណ្យខាងក្រោម ជាអ្នកបរិច្ចាគប្រាក់ជំនួសទាំងអស់)
- ៥- ឧបាសក ឆាយ អ៊ុំរស៊ាង និង ឧបាសិកា ហុង គឹមសៃ
- ៦- ឧបាសក យូសៀង ងួនលី និង ឧបាសិកា លីម ឃឹម
- ៧- ឧបាសក ឡុង ហុកសូ និង ឧបាសិកា តាន់ ជីវហា
- ៨- ឧបាសក ហៀប បេ និង ឧបាសិកា ឡៅ កែវម្លិះ
- ៩- ឧបាសក ខេង ស៊ុនឆាយ និងឧបាសិកា គឹម ស្រីនឆាយ
- ១០- ឧបាសក យុក ហៀង និង ឧបាសិកា យា យុកហូ
- ១១- ឧបាសក អ៊ុន ឆាយគ្រី និង ឧបាសិកា ទី គឹមប៊ុយ
- ១២- ឧបាសិកា អៀប វៃហុង
- ១៣- ឧបាសក ឆាយ អ៊ុំស្រែងលីម និងឧបាសិកា ហួត ឃឹម
- ១៤- ឧបាសិកា ហុង គឹមអេង
- ១៥- ឧបាសិកា សុខ លន់
- ១៦- ឧបាសក ហៃ ប៊ុនណារិន និង ឧបាសិកា អោង ស៊ីថាន់
- ១៧- ឧបាសិកា ឈិត ហ៊ុំរ

Document Produced by deskPDF Unregistered :: http://www.docudesk.com

- ១៨- ឧបាសក សយ ញឹម និង ឧបាសិកា មួង ស៊ីវី
- ១៩- ឧបាសក ស៊ីន ម៉ៅ និង ឧបាសិកា ឈឹម ណារ៉ែន
(ទាំង ១៥ គ្រួសារខាងលើនេះ ជាពុទ្ធបរិស័ទនៅ
សហរដ្ឋអាមេរិក)
- ២០- ពុទ្ធបរិស័ទក្នុងសាលារៀនសតិប្បដ្ឋានទាំងអស់គ្នា ។

បោះពុម្ពមួយម៉ឺនក្បាលជាធម្មទាន ក្នុងពិធីបុណ្យ
ឆ្លងព្រះធម្មចេតិយ ព្រះពោធិព្រឹក្ស ក្នុងមណ្ឌល
សាលារៀនសតិប្បដ្ឋាន ខេត្តបាត់ដំបង នៅថ្ងៃ
១៥កើត ខែ កត្តិក ឆ្នាំ រោង ទោស័ក
ព.ស ២៥៤៤

សូមអនុមោទនា!

បុណ្យភាសិតខ្មែរ

*អ្នកធំកុំមើលងាយអ្នកតូច ស្មៅវល្លិវេញកូចចងដី
ស្តេចពីងរាស្ត្រសង្ឃពីងវិន័យ មច្ឆាជលស័យពិតពីងទឹក*

